

Uitleg van de iconen

lees-icoon

luister-icoon

gatientest-icoon

gesprek-icoon

schrijf-icoon

grammatica-icoon

Les 1 Hoe heet jij?

A Luisteren en lezen:

B Vragen en beantwoorden:

Naam: Eva Sterk

Adres: Steenstraat nummer: 10

Plaats: Rotterdam

Telefoon: 010 - 213 4578

Vul in:

Naam: _____

Adres: _____

Plaats: _____

Telefoon: _____

Voer samen een gesprek. A leest de zin links en de vraag rechts, B geeft antwoord.

A leest de zin ...

en ook de vraag ...

en B antwoordt.

1 Dag. Ik ben Eva. Mijn naam is Eva Sterk. Ik ben de lerares.	1 Hoe heet de lerares?	.....
2 Hoe heet jij? Wat is jouw naam? Ik heet Maria.	2 Is Maria lerares?	.....
3 Mijn naam is Maria. Dag Maria.	3 Wat is jouw naam?	.....
4 Dag mevrouw.	4 Ben jij een mevrouw?	.....
5 Uit welk land kom jij? Ik kom uit Spanje. En u meneer? Hoe heet u? Wat is uw naam?	5 Komt jouw lerares/ leraar uit Spanje?	.....
6 Mijn naam is Lie.	6 Heet jij Lie?	.....
7 Waar komt u vandaan? Uit welk land komt u? Uit China.	7 Waar kom jij vandaan?	.....
8 Waar woont u? Ik woon nu in Nederland.	8 Woont jouw lerares/ leraar in Nederland?	.....
9 In welke stad en in welke straat? In Den Haag, in de Marktstraat, op nummer 5 (vijf).	9 In welke stad woon jij? En in welke straat?	.....

1. Hoe heet jij?

10 En wat is het nummer van uw telefoon?

Ik heb nog geen telefoon.

11 De lerares heet Eva.

12 Ze komt uit Nederland.

13 Mijnheer Lie komt niet uit Nederland.

14 Hij woont nu in Den Haag.

10 Heb jij telefoon? .....

11 Heet jouw lerares Eva? .....

12 Kom jij uit Nederland? .....

13 Uit welk land komt hij? .....

14 In welk land is Den Haag?.....

C Vul in of aan:

1. Kies uit *kom* en *komt* (grammatica nummer 7):

Dag Maria. Uit welk land kom jij? Ik _____ uit Spanje.

Dag meneer Lie. Uit welk land _____ u? Ik _____ uit China.

Uit welk land _____ meneer Lie? Hij _____ uit China.

Uit welk land _____ Maria? Zij _____ uit Spanje.

2. Kies uit *woon* en *woont* (grammatica nummer 7):

Mijnheer Lie, waar woont u? Ik _____ in Den Haag.

Mijnheer Lie _____ in Den Haag. Hij _____ in de Marktstraat.

En jij Maria, _____ jij ook in Den Haag? Nee, ik _____ in Delft.

Maria _____ niet in Den Haag. Zij _____ in Delft.

3. Kies uit *ben*, *bent* en *is* (grammatica nummer 9):

Dag mevrouw, bent u de lerares? Ja, ik _____ de lerares.

En wie _____ jij? Ik _____ Maria.

Hoe heet de lerares? Zij heet mevrouw Sterk. Ze _____ de lerares.

1. Hoe heet jij?

4. Kies uit *mijn, jouw* en *uw* (grammatica nummer 18):

Meneer Lie, hoe heet uw lerares? Zij heet Eva Sterk.

                     lerares heet Eva Sterk. Anne, hoe heet   lerares?

Ik heb een leraar.   leraar heet Jan Stam.

5. Kies uit *hij* en *zij* (of *ze*):

Maria komt uit Spanje. Zij komt uit Spanje.

Mevrouw Sterk komt uit Nederland.   komt uit Nederland.

Meneer Lie komt uit China.   komt uit China.

Jan woont in Nederland.   woont in Nederland.

Anton	Barry
Dag. Hoe heet jij? <	Ik heet ____.
	En hoe heet jij? <
Mijn naam is ____.	
Uit welk land kom je? <	Ik kom uit ....
	Uit welk land kom jij? <
Ik kom uit .... <	

Karim	Sylvia
Mevrouw, wat is uw adres? <	Mijn adres is ..., nummer .... <
In welke pl____ woont u? <	In .... <
Hebt ____ telefoon? <	Ja, het nummer is .... <

Les 2 Uit welk land kom jij?

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 34

p. 36

B Vragen en beantwoorden:

A leest de zin ...

en ook de vraag ...

1 Dag Anne. Uit welk land kom jij?

Ik kom uit Engeland.

2 Ik heb de Engelse nationaliteit.

3 Hoe lang woon je al in Nederland?

Vier jaar.

4 Hoe oud ben je? Wat is je leeftijd?

Wanneer ben je geboren?

Ik ben geboren op 12 maart 1973.

5 Ik ben zevenentwintig (27) jaar.

6 Woon je alleen, bij vrienden of misschien bij familie?

Nee, ik woon niet alleen.

7 Ik ben getrouwd, met een Nederlander.

We wonen in Delft.

8 Wonen jullie in het centrum?

Nee, we wonen buiten het centrum, in een grote flat.

9 O, en hebben jullie ook kinderen?

Ja, we hebben twee kinderen, een jongen van drie (3) jaar en een meisje van zes (6) maanden.

Anne komt uit Engeland.

10 Ze is zevenentwintig (27) jaar.

11 Ze is getrouwd en ze heeft een zoon en een dochter.

12 Ze woont al vier jaar met haar man Johan in Delft.

1 Kom jij ook uit Engeland?

2 Welke nationaliteit heb jij?

3 Woon jij ook vier jaar in Nederland?

4 Wanneer ben jij geboren?

5 Hoe oud ben jij?

6 Woon jij bij vrienden?

7 Ben jij getrouwd?

8 Woon jij in het centrum?

9 Welke nationaliteit hebben de kinderen?

10 Wanneer is ze geboren?

11 Hoe oud is haar dochter?

12 Komt Johan ook uit Engeland?

2. Uit welk land kom jij?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *kom, komt* en *komen* (**grammatica** nummer 7):

Uit welk land kom jij? Ik _____ uit Egypte. Uit welk land _____ Anne? Zij _____ uit Engeland. Uit welk land _____ John? Hij _____ ook uit Engeland. Anne en John _____ uit Engeland. Zij _____ uit Engeland. Uit welk land _____ jullie? Wij _____ uit Turkije.

2. Kies uit *woon, woont* en *wonen* (**grammatica** nummer 7):

Ik woon in Nederland. Jij _____ ook in Nederland. In welke stad _____ jij? En u mevrouw, in welke stad _____ u? Ik _____ in Amsterdam. Mijn man en ik _____ in Amsterdam. Wij _____ in Amsterdam. Anne en haar man _____ in Delft. Zij _____ in Delft.

3. Kies uit *heb, hebt, heeft* en *hebben* (**grammatica** nummer 10):

Maria, heb jij kinderen? Nee, ik ben niet getrouwd. Ik _____ geen kinderen. En u mevrouw, bent u getrouwd? _____ u kinderen? Ja, ik ben getrouwd en ik _____ twee kinderen. Mijn man en ik _____ twee kinderen. Mevrouw Lie _____ twee kinderen. Mevrouw Lie en haar man _____ twee kinderen. Ze _____ een jongen en een meisje.

4. Kies uit *in, met, op, bij, uit*:

Ik woon in Nederland. Ik kom _____ Frankrijk. Mijn man en ik wonen _____ Delft. Ik woon _____ mijn man in Delft. _____ welke straat woont u? En _____ welk nummer? En jij Maria, woon je alleen? Nee, ik woon _____ vrienden.

2. Uit welk land kom jij?

D Geef antwoord:

Paul Bianca

Wat is jouw achternaam? <

Mijn achternaam is ....

En mijn voornaam is _____.

En hoe heet jij? <

Ik heet _____.

Mijn voornaam is _____

En mijn achternaam is .... <

Hoe lang woon je al in Nederland? <

Ik woon al _____ in Nederland.

En hoe lang woon jij in Nederland? <

Ik woon _____ in Nederland. <

John Marian

Woon je in een stad? <

Ik woon in ....

In welke plaats woon jij? <

Ik woon in .... Mijn adres is ....

Wat is jouw adres? <

Mijn adres is _____.

Woon je in het centrum? <

Nee, ik woon _____ in het centrum.

Theo Jaques

Wat is jouw nationaliteit? <

Ik kom uit ....

Ik heb de ... nationaliteit. <

Wat is je leeftijd? <

Ik ben ... jaar. <

En wat is je geboortedatum?

Op welke dag ben je geboren? <

Op ... 19.... <

Simon Anita

Woon jij alleen of bij vrie_____? <

Ik woon alleen. <

Ben je misschien getrouwd? <

Nee, ik ben _____ getrouwd. En jij? <

Ik ben _____.

Heb je misschien ook familie in Nederland? <

Ja, ik heb _____ in Nederland.

En waar woont jouw familie? <

Mijn familie woont in .... <

Les 3 Ik leer Nederlands

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 38

p. 40

B Vragen en beantwoorden:

Waarom leer jij Nederlands?

- 1 Omdat ik nu in Nederland woon.
- 2 Het is belangrijk dat ik Nederlands ken.

Waarom is dat zo belangrijk?

- 3 Op school, op het werk, in de winkel, overal spreekt men Nederlands.

Hoe leer je Nederlands?

- 4 Ik heb les op een school.
- 5 We gebruiken een boek en cassettes.
- 6 De kleur van het boek is groen.
- 7 We noemen dat boek daarom 'Het Groene Boek'.

Praten jullie veel? – O ja.

- 8 De leraar stelt vragen.
- 9 'Hoe heet jij?', 'In welke stad of in welk dorp woon jij?', 'Waar ben je geboren?', 'Waarom leer je Nederlands?'

En wij geven antwoord.

- 10 De leraar spreekt langzaam en duidelijk.
- 11 Hij spreekt niet snel.
- 12 En, vind je Nederlands een moeilijke taal?

Nee, Nederlands is niet moeilijk.

- 13 Ik vind Nederlands tenminste geen moeilijke taal. Ik vind Nederlands gemakkelijk.
- 14 Alle talen zijn trouwens gemakkelijk.
- 15 Kleine kinderen leren een taal zonder les en zonder boek.
- 16 Maar ze luisteren wel goed.

- 1 Woont je familie ook in Nederland?
- 2 Ben je geen Nederlander?

- 3 Spreek jij overal Nederlands?

- 4 In welke stad en in welke straat is je school?
- 5 Gebruik je één boek?
- 6 Zijn alle boeken groen?
- 7 Waarom heet het boek 'Het Groene Boek'?

- 8 Stellen jullie ook vragen?
- 9 Welke talen gebruikt de leraar?

- 10 Spreken de Nederlanders langzaam?
- 11 Waarom spreekt hij niet snel?
- 12 Is Engels moeilijk?

- 13 Vind jij de Nederlandse taal gemakkelijk?

- 14 Spreekt men in Nederland alle talen?
- 15 Op welke leeftijd kennen ze de taal al goed?
- 16 Is goed luisteren makkelijk?

3. Ik leer Nederlands

C Vul in of aan:

1. Kies de goede vorm van *leren*, *wonen*, *spreken*, *praten* en *kennen* (grammatica nummer 7):

Anne en John wonen nu in Nederland. Ze spr_____ nog geen Nederlands. Ze k_____ nog geen Nederlands. Daarom l_____ ze nu Nederlands. Om Nederlands te l_____ is het belangrijk dat je veel p_____.

Spr_____ jij al Nederlands? Nee, ik k_____ nog geen Nederlands.

2. Gebruik *geen* of *niet* (grammatica nummer 28):

Kom jij uit Nederland? Nee, ik kom niet uit Nederland.

Spreek jij al Nederlands? Nee, ik spreek nog _____ Nederlands.

Vind jij Nederlands moeilijk? Nee, ik vind Nederlands _____ moeilijk.

Vindt u Nederlands een moeilijke taal. Nee, ik vind Nederlands _____ moeilijke taal. Woon jij bij vrienden? Nee, ik woon _____ bij vrienden.

3. Kies uit *waarom*, *wanneer*, *waar*, *wie*, *hoe*, *wat*, *welk(e)*:

Waarom leer jij Nederlands? Omdat ik nu in Nederland woon.

W_____ boek gebruiken jullie? Het 'Groene Boek'.

W_____ spreekt de lerares langzaam? Omdat wij Nederlands leren.

W_____ ben je geboren? Ik ben geboren in Marokko.

W_____ ben je geboren? In 1978.

W_____ is je leeftijd? H_____ oud ben je? Ik ben ... jaar.

In w_____ stad woon je? Ik woon in ...

W_____ kent al Nederlands? Ik, ik woon al vier jaar in Nederland.

D Geef antwoord:

Maxime
 Hoe lang leer jij nu Nederlands? <
 Waarom is Nederlands leren belangrijk? <
 Spreek jij overal Nederlands? <

Ja, ik spreek ook N_____ op school en
 in de winkel. <

Nee, ik vind het m_____. Wat vind jij? <

Yvonne
 Hoe leer jij Nederlands? <
 Welk boek gebruiken jullie? <
 Gebruik je cd's? <
 Praten jullie veel in de les? <

Welke vragen stelt de ler_____? <

Is het moeilijk om antw_____ te geven? <

Carmen
 Welke talen vind jij moeilijk? <
 Welke taal spr_____ men in jouw land? <
 En vind je dat ook een m_____ taal? <
 Dus je vindt niet alle talen moeilijk! <

Jeroen
 Heb jij kinderen? <
 Hoe o_____ zijn ze? <
 Spreken ze al goed? <

Bob
 Ik leer al twee m_____ Nederlands. <
 Omdat wij in Nederland wo_____. <
 Ja, op school, op het werk, in de w_____.
 En jij? Spr_____ jij ook overal Nederlands? <

Vind jij Nederlands spreken
 gemakk_____? <
 Voor mij is Nederlands niet moe_____:
 ik heb een Nederlandse m_____! <

Mohamed
 Ik h_____ les op een school. <
 Het 'Groene Boek'. Dat is de naam van
 het boek, omdat de kleur groen _____. <
 Ja, de cd's zijn bel_____. <
 We praten veel. De leraar st_____ vragen,
 wij geven antwoord. <
 'Hoe heet je?' 'Waar w_____ je?'
 'Uit w_____ land kom je?' <
 Ik vind het niet moeilijk. Maar de leraar
 spreekt langz_____. <

Peter
 Ik vind alle t_____ moeilijk. <
 In m_____ land spreekt men _____. <
 Nee, ik vind _____ een gem_____ taal. <

Denis
 Ja, ik heb twee k_____. <
 Ze zijn drie en vijf jaar. <
 Ja, kinderen leren een taal gemakkelijk, ze
 praten al goed op de leeft_____ van 2 of
 3 jaar. <

Les 4 Wanneer heb ik les?

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 42 + → p. 44

B Vragen en beantwoorden:

De cursus begint op maandag 24 augustus. De cursus eindigt op vrijdag 18 september.
Je hebt les op:

	maandag	dinsdag	donderdag	vrijdag
ochtend	9-10	9-10	9-10	9-10
middag	2-4	2-4	2-4	2-4

1 Wanneer hebben jullie les?

We krijgen elke dag les, behalve op woensdag.

2 Dus vier dagen per week.

3 We hebben tweemaal per dag les,
in de ochtend en in de middag.

4 Hoe laat beginnen de lessen?

's Morgens begint de les om negen uur.

5 En 's middags om twee uur.

6 We beginnen precies op tijd.

Niemand komt te laat.

7 Hoe lang duurt een les?

's Ochtends een uur.

8 's Middags duren de lessen twee uur.

9 Wat doen jullie tussen de lessen?

Dan luisteren we naar de cassettes en
leren we de teksten voor de middag.

10 En 's avonds?

Dan leren we thuis de teksten voor de
volgende les, met de cassettes.

11 Krijgen jullie in het weekend geen les?

Nee, op zaterdag en zondag is er geen les.

12 In het weekend werken veel mensen niet.

13 Bijna iedereen is dan vrij.

1 Op welke dag heb jij les?

2 Heb jij ook vier dagen per week les?

3 Heb je elke dag twee lessen?

4 Heb je 's morgens of in de middag les?

5 Hoe laat begint je les 's middags?

6 Ben jij elke dag precies op tijd?

En komt de leraar ook op tijd?

7 Hoe lang duurt je les op
maandagochtend?

8 Duren de middaglessen altijd een uur?

9 Wat doe jij tussen de lessen?

10 Leer je 's avonds drie uur Nederlands?

11 Leer je geen teksten in het weekend?

12 Werk jij ook niet?

13 Op welke dag ben jij vrij?

4. Wanneer heb ik les?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *op*, *om*, *in* en *per*:

We krijgen les _____ op _____ maandag, _____ woensdag en _____ vrijdag.

We krijgen dus _____ drie dagen van de week les. We krijgen een les _____ de ochtend en een les _____ de middag. We hebben dus twee maal _____ dag les.

Hoe laat beginnen de lessen? _____ de ochtend begint de les _____ negen uur. _____ de middag begint de les _____ twee uur.

2. Zet het *schuine* woord in het meervoud (**grammatica** nummer 1):

We hebben elke *dag* les, behalve in het weekend. Dus vijf dagen per week.

We krijgen een *les* in de ochtend en in de middag. We krijgen dus twee _____ per dag. Voor elke les leren we een *tekst*. We leren dus twee _____ per dag. Elke *week* leren we een paar teksten. Over een paar _____ kennen we al veel teksten. Vind jij Nederlands een moeilijke *taal*? Nee, ik vind Nederlands gemakkelijk. Alle _____ zijn trouwens gemakkelijk. Stelt de leraar wel eens een *vraag*? O ja, hij stelt veel _____.

3. Schrijf de goede vorm van *leren*, *spreken*, *duren*, ... (**grammatica** nummer 7)

Ik leer Nederlands. Mijn vrouw en ik l_____ Nederlands.

We spr_____ nog geen Nederlands. Spr_____ u al Nederlands?

Ja, maar niet veel. Hoe lang d_____ een les? In de ochtend d_____ de lessen één uur en 's middags twee uur.

4. Wanneer heb ik les?

4. Gebruik *niet* of *geen* (grammatica nummer 28):

In het weekend werkt mijn leraar niet. Hij geeft in het weekend _____ les. Ik ken bijna _____ Nederlanders. In het weekend praat ik daarom bijna _____. Ik praat bijna _____ Nederlands in het weekend, omdat ik _____ Nederlandse vrienden heb. Ik begrijp veel vragen _____ en kan dus ook _____ antwoord geven.

D Geef antwoord:

Robin   **Alex**

Wanneer begint de cursus? <

Op maa____. <

Hebben jullie elke dag les? <

We krijgen les op maandag, di____, donderdag en vr____. <

In de ocht____ en de middag? <

Ja, 's ochtends en 's middags. <

Hoe laat beginnen de lessen? <

Om ____ uur. <

Komt iedereen op tijd? <

Ja, nie____ komt te laat. <

Hoe lang duren de lessen? <

Precies ____ uur. <

Melanie   **Mitchell**

Wat doe jij tussen de lessen? <

Dan leer ik de volg____ tekst. En jij? <

Ik luister n____ de cd. <

Leer jij 's avonds ook nog? <

Ik leer 's avonds de les voor de volgende dag. En jij dan? Wat doe jij 's avonds? <

Dan l____ ik ook de lessen voor de volgende dag. Leer jij ook in het weekend? <

Ja. Bijna ied____ is in het weekend vrij, maar ik niet! <

Linda   **Anne**

Welke dagen noem jij 'het weekend'? <

Zaterdag en z____. Dan is men vrij. <

Begint het weekend niet op vr____? <

Ja, voor bijna iedereen begint het weekend op vrijdagav____. <

Les 5 Handleiding

A Luisteren en lezen:

B Vragen en beantwoorden:

1 a. Luister naar de cassette, lees de tekst in het boek en zeg alles na.

2 Herhaal dit proces tot je de tekst helemaal begrijpt.

3 Woorden in cursief zijn nieuw: de betekenis vind je in de woordenlijst naast de tekst.

4 De andere woorden heb je al geleerd.

5 Dat zijn oude woorden.

6 b. Wanneer je de tekst helemaal begrijpt en alle woorden kent, sluit dan je boek.

7 Luister naar de tekst zonder boek, en zeg alles na.

8 Herhaal dit proces tot je de tekst goed kent.

9 c. Ga nu naar de gatentekst.

10 Hierin ontbreekt een aantal woorden.

11 Als je de tekst goed hebt geleerd, weet je welke woorden ontbreken.

12 Schrijf geen woorden in je boek.

13 d. Lukt het niet goed om de juiste woorden te vinden, dan begin je weer bij punt 1 of 2.

14 Lukt het wel, dan ga je naar de vragen en de oefeningen.

15 e. Herhaal de oude teksten vaak.

16 Dan onthoud je de woorden beter.

1 Hoe luister je naar een tekst:

– Luister je met of zonder boek?

– Luister je met of zonder pauze?

– Zeg je zelf ook de zinnen na?

2 Herhaal je dit twee- of driemaal?

3 Leer je de woorden met de lijst, of in de tekst?

4 Vind je die andere woorden ook in de lijst naast de tekst?

5 Welke woorden zijn niet nieuw?

6 Lukt het jou om alle woorden te kennen?

7 Is het moeilijk om de woorden goed na te zeggen?

8 Hoe lang duurt het tot jij een tekst goed kent?

9 Waar vind je de gatentekst?

10 Hoe gebruik je deze gatentekst?

11 Leer jij alleen de woorden die ontbreken?

12 Schrijf je woorden in de gatentekst?

13 Hoe weet je of het goed lukt?

14 Zijn dat oefeningen in het tekstboek of in het oefenboek?

15 Heb jij al teksten herhaald?

16 Is woorden onthouden moeilijk?

5. Handleiding

C Vul in of aan:

1. Kies de juiste vorm van het woord (**grammatica** nummer 5):

Let op: *de* jongen, *het* meisje, *de* tekst, *het* boek

Ik ben een (Engels/e) Engelse jongen. Anne is een (Engels/e) _____ meisje.

Ik leer elke dag een (nieuw/e) _____ tekst uit een (groen/e) _____ boek.

Als ik een (oud/e) _____ woord niet ken, kijk ik achter in mijn (groen/e)

_____ boek. Daar vind ik de betekenis van (oud/e) _____ woorden.

Als ik een (nieuw/e) _____ woord niet ken, kijk ik in de lijst naast de tekst.

Ik vind Nederlands geen (moeilijk/e) _____ taal. Talen zijn niet (moeilijk/e)

_____.

2. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 7):

Elke dag leren we een nieuwe tekst. We l_____ naar de cassette en we
l_____ de tekst in het boek. We z_____ ook de tekst na. We h_____
dit proces tot we de tekst helemaal b_____.

Mijnheer Johnson, l_____ u naar de cd? Anne, l_____ jij ook naar de cd?

Ja, wij l_____ naar de cd. Mijnheer Johnson en Anne l_____ naar de cd.

Zij l_____ naar de cd.

3. Gebruik *niet* of *geen* (**grammatica** nummer 28):

Vandaag heb ik niet naar de cd geluisterd. Ik heb ook _____ teksten
geleerd. Ik heb bijna _____ tijd om te luisteren en te leren. Ook tussen
de middag heb ik _____ tijd.

D Geef antwoord:

Anton   **Ali**
Wat is een handleiding precies? < De handleiding zegt hoe je de tekst goed leert. <

Wat is punt 1? < Punt 1: L____, lees en gebruik de woordenlijst. <

Hoe gebr____ je de woordenlijst? < Daar vind je de bet____ van de nieuwe woorden. De nieuwe woorden zijn in de tekst cursief. <

Waar vind ik de betekenis van de oude w____? <

Of via de woordenlijst achter in het boek? < Die vind je bij de oude te____. <
Ja, elk woord heeft een n____. Zo vind je de betekenis van o____ woorden. <

Rob   **Els**
Wat is het volgende punt? < Luister nu n____ de tekst op de cd zonder in het boek te kijken. <

En als ik de tekst dan begrijp? < Dan g____ je naar de gatentekst. <

Wat is dat? < In de gatentekst ontbr____ een aantal woorden.

Kun je die woorden gemakkelijk vinden, ga dan naar de oef____ en de vragen. <

Mike   **Wim**
Herh____ je vaak oude teksten? < Nee, ik heb geen tijd om teksten te herhalen. <

Het is belangrijk oude teksten te herh____ zegt het boek. < Waarom is dat belangrijk? <

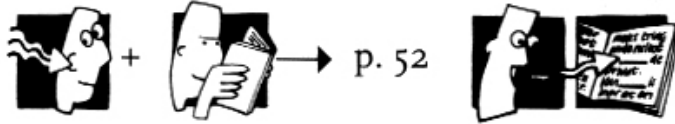
Dan onth____ je de woorden beter.

Les 6 De klok

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 50

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Hoe laat staat u op? Om zeven uur.
- 2 Om kwart over zeven (7.15) eet ik wat brood en drink ik thee.
- 3 Om half acht (7.30) verlaat ik m'n huis en om kwart voor acht (7.45) neem ik de bus naar het station.
- 4 Dat is nogal vroeg. Vindt u dat?
- 5 Er wachten rond die tijd al veel mensen op de bus.
- 6 Er is nauwelijks plaats in de bus.
- 7 Het leven begint kennelijk vroeg in Nederland.
- 8 Hoe laat vertrekt uw trein?
Om vijf over acht (8.05).
- 9 Dat is tenminste de officiële tijd. Maar mijn trein vertrekt niet altijd op tijd.
- 10 Hij is vaak te laat.
- 11 Hoe lang duurt de reis?
Een kwartier: vijftien minuten.
- 12 De trein komt aan om tien voor half negen: acht uur twintig (8.20 uur).
- 13 Dan neem ik de bus naar de school waar ik werk.
- 14 De bus vertrekt om vijf over half negen (8.35 uur).
- 15 De kans dat ik hem mis, is dus klein.
- 16 Ik kom liever niet te laat op school.
- 17 Want de leerlingen moeten ook op tijd komen.
- 1 Wanneer sta jij op?
- 2 Wat eet en drink jij 's morgens?
- 3 Hoe laat ga jij 's morgens naar de les?
- 4 Vind je half acht vroeg?
- 5 Komt de bus in Nederland op tijd?
- 6 Is het 's middags ook moeilijk een plaats in de bus te vinden?
- 7 Zijn er landen waar het leven vroeger begint?
- 8 Is dat een late trein?
- 9 Waarom gaat hij dan niet met de trein van kwart voor acht?
- 10 Ben jij vaak te laat in de les?
- 11 Hoeveel minuten duurt het om naar je les te gaan?
- 12 Zegt men in alle landen 'tien voor half negen', of zegt men 'twintig over acht'?
- 13 Hoe ga je naar school: met de bus of met de trein?
- 14 Vertrekken de bussen precies op de officiële tijd?
- 15 Waarom is die kans klein?
- 16 Hoe laat moet je op school zijn?
- 17 Maar komt iedereen ook op tijd?

6. De klok

18 Tot hoe laat werkt u?

Dat verschilt van dag tot dag.

19 Normaal gesproken werk ik tot vijf uur.

20 Een enkele keer houd ik wat eerder op.

18 Verschillen de tijden van jouw lessen ook?

19 Werkt iedereen in Nederland tot vijf uur?

20 Houden de lessen Nederlands op maandag eerder op dan op dinsdag?

C Vul in of aan:

1. Schrijf op in letters (**grammatica** nummer 31):

Ik sta op om (7.00) zeven uur. Om (7.15) _____ eet ik wat. Om (7.30) _____ ga ik weg. Ik neem de bus om (7.45) _____. De reis duurt (15 minuten) een _____. Ik ben op school om (8.00) _____ uur.

2. Schrijf op in letters (**grammatica** nummer 31):

Hoe laat gaat u naar huis? Na de les, 's middags, om (4.00) vier uur. De bus vertrekt om (4.05) _____. Om (4.20) _____ ben ik op het station. Mijn trein vertrekt om (4.35) _____. Ik ben dan thuis om ongeveer (4.50) _____.

3. Kies uit: *mijn, jouw, zijn, haar, onze, ons, jullie, hun* (**grammatica** nummer 18).

Dag mevrouw, hoe laat vertrekt uw trein? Om acht uur. Dag Peter, hoe laat vertrekt _____ trein? _____ trein vertrekt ook om acht uur. Wij nemen dezelfde trein. _____ trein vertrekt om acht uur uit Rotterdam.

Anne en Ahmar komen met de bus. Hoe laat vertrekt _____ bus? _____ bus vertrekt om tien over acht.

Bram Maria

Hoe laat sta jij normaal op? < Om zes ____ . <
 Dat is heel vroeg! < V ____ je dat? <
 Ja. Waarom st ____ je zo vroeg op? < Ik moet op tijd naar mijn werk. <
 Hoe l ____ begin je? < Om half acht. <
 En tot hoe laat werk je? < Tot vier uur. Ik kom dus ook vroeg
 th ____ . <

Henk Roos

Hoe laat is het? < Het ____ bijna negen uur. <
 O, dan moet ik snel n ____ de les. < Hoe laat beg ____ jouw les? <
 Off ____ om negen uur! < Dan heb je nog 5 m ____ . <

Wim Anne

Hoe kom jij naar de les? < Met ____ trein. <
 Hoe lang d ____ de reis met de trein? < Normaal gesproken een kwartier. <
 Is er altijd plaats? < Nee, 's morgens nemen veel m ____ de
 trein.
 Dan is er vaak geen plaats. <
 Dus dan moet je staan. < Ja, de k ____ is groot dat ik moet staan. <
 Is de trein altijd op ____? < Vaak wel. Een enkele keer is hij te laat.
 Dan kom ik ook t ____ laat op de les. <

Theo Maria

Maria, waarom ben je te laat? < Ik heb de bus gem ____ , meneer. <
 De bus gemist? < Ik ben te laat opg ____ : om acht uur. <
 Je moet wat eerder op ____ . < Goed, meneer. <
 Kom de volgende les niet weer te laat.
 De andere leerlingen k ____ ook op tijd. <

Les 7 Boodschappen doen

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 54

p. 56

B Vragen en beantwoorden:

1 Hé Anne, waar ga jij heen?
Hallo, Peter. Ik ga naar de supermarkt.

2 Ik moet boodschappen doen.

3 Ik ook. Zullen we samen gaan?
Goed.

4 Moet je veel kopen?
Kijk, ik heb een lijstje gemaakt.

5 Daar staat alles op.
Meneer, mag ik even wat vragen?
Waar kan ik de melk vinden?

6 Derde gang links, aan het eind rechts.

7 Even kijken, ik geloof dat ik nu alles heb.

8 O nee, ik heb ook geen koffie meer.
Zie jij de koffie ergens?

9 Daar staat de koffie.

10 Ah, een aanbieding: 'Twee halen,
één betalen.'

11 Zo'n voordeel komt altijd goed uit.
Hebben we nog meer nodig?

Moet je geen groente hebben?

12 Dat haal ik op de markt.

13 Daar is de groente goedkoper dan hier.

14 Anne en Peter gaan betalen.

15 Ze zetten de boodschappen op de band.

16 Vijftien euro twintig.

17 Alstublieft. Wilt u de bon?

Nee, dat is niet nodig.

18 Dag.

Tot ziens.

1 Ga je met de bus naar de supermarkt?

2 Doe jij je boodschappen ook in een
supermarkt?

3 Ga jij altijd alleen boodschappen doen?

4 Maak jij ook een lijstje als je
boodschappen gaat doen?

5 Wat schrijf je daarop?

6 Vind je daar ook groente en fruit?

7 Haal jij in de supermarkt alles voor de week?

8 Ontbreekt koffie op de lijst met
boodschappen?

9 Gebruik jij veel koffie?

10 Wat is de betekenis van deze woorden?

11 Hoeveel voordeel levert dat op?

12 Haal jij alles in een supermarkt?

13 Is fruit en brood ook goedkoper?

14 Moet je veel betalen voor fruit?

15 Betaalt Peter voor hen samen?

16 Hebben Anna en Peter veel boodschappen?

17 Gebruik jij de bon van de supermarkt?

18 Kan je ook een ander antwoord geven?

7. Boodschappen doen

C Vul in of aan:

1. Kies uit *ga, gaat, gaan*:

Hé Anne, waar ga je heen? Ik _____ naar de supermarkt.

Zullen we samen _____?

Anne _____ elke dag naar de supermarkt. Vandaag _____ Anne en Peter samen. Hoe vaak _____ jij naar de supermarkt?

2. Kies *geen* of *niet* (grammatica nummer 28):

Ik heb geen koffie meer. Ik kan de koffie _____ vinden.

Ik weet _____ waar de koffie staat. Ik heb ook _____ groente meer.

Maar groente koop ik _____ in de supermarkt.

3. *De* of *het*?

Anne woont in een grote stad. _____ de stad.

Peter woont in een klein dorp. _____ dorp.

Anne en Peter hebben een groen boek. _____ boek.

Ze krijgen elke dag les. _____ dag.

De leraar stelt een gemakkelijke vraag. _____ vraag.

De cursist geeft een duidelijk antwoord. _____ antwoord.

4. Vul de juiste vorm in (grammatica nummer 3):

In (welk/e) welke stad of in (welk/e) _____ dorp woon jij? In Nootdorp.

Is er in (dat/die) _____ dorp een supermarkt? Ja, in (onze/ons) _____ dorp

is er een supermarkt. Ik doe daar (elk/e) _____ dag boodschappen.

7. Boodschappen doen

D Geef antwoord:

Andrew Ivana

Ik ga boodschappen doen.

Wat hebben we n_____? <

Is er nog melk? <

En h_____ we nog brood? <

Goed, dan koop ik ook wat b_____.

Nog meer? Of is dat al_____? <

Schrijf alles op het lijstje,

dan zal ik het h_____.

Even zien. Ik zal een lijstje m_____.

Nee, er is geen melk meer.

Dat moet je halen. <

Ik zal even kijken...

Nee, ik zie _____ brood meer. <

We hebben ook groente nodig. <

Ik geloof dat we ook vlees moe_____

hebben. <

Iris Eva

Hallo, Eva. Waar ga je h_____? <

Waar doe je b_____? <

Daar moet ik ook heen.

We kunnen wel samen gaan. <

Fruit en groente. <

Het is woensdag, dan is er geen markt. <

Ik ga boodschappen doen. <

In de supermarkt. <

Wat m_____ jij hebben? <

Waarom koop je dat niet op de markt?

Daar _____ het goedkoper. <

Alexandra Jimmy

Doe jij elke dag boodschappen? <

Waarom? <

Ga je naar de markt of de supermarkt? <

Waar is die? <

Nee, ik doe één keer per week

boodschappen, op vr_____ of zaterdag. <

Op de andere dagen heb ik _____ tijd. <

Ik maak een lange l_____ en koop alles

bij de supermarkt. <

Aan het eind van de straat w_____ ik woon.

Dat vind ik een groot voordeel. <

8. Eten en drinken

21 En dan eten ze 's morgens verder niets.

22 Eten jullie ook drie keer per dag?

Wat eet jij 's morgens?

23 En hoe drink jij de koffie? Met melk en suiker? Of drink je hem zwart?

24 Ik drink liever thee dan koffie.

Zonder suiker.

21 Vind je dat een goed begin van de dag?

22 Of eet je 's morgens niet?

23 Drink je zwarte koffie?

Of drink je geen koffie?

24 Wil je melk in je thee?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *aan, bij, in, ...*

Hoi Peter. Ik heb dorst. Laten we naar de kantine gaan. O, er zitten veel

mensen _____ de kantine. Daar, _____ de deur is nog een tafel vrij.

O, er ligt een jas _____ die stoel. Er zit al iemand _____ deze tafel.

2. Zet in het meervoud (**grammatica** nummer 1 en 2):

In de kantine staan veel (tafel) tafels en (stoel) _____.

Aan de tafel bij de deur zitten een paar (leerling) _____: drie (jongen) _____ en twee (meisje)

_____. Ze drinken koffie of thee en maken ondertussen een paar (oefening)

_____. Ze krijgen drie _____ per week les. Een les duurt ongeveer twee

_____. Hoe laat beginnen en eindigen de (les) _____?

3. Vul in *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Hebt u kinderen? Nee, ik heb geen kinderen.

Komt u uit een groot land? Nee, ik kom _____ uit een groot land.

Is Nederland een groot land? Nee, Nederland is _____ groot land.

Vindt u België een groot land? Nee, ik vind België _____ groot.

8. Eten en drinken

4. Zet in de goede volgorde (grammatica nummer 14):

(u, drinkt) Drinkt u koffie of thee?

(ik, drink) Nee, koffie _____ niet.

(ik, drink) _____ alleen thee.

(een kop thee, kost) Hoeveel _____?

(een kop thee, kost) _____ 75 cent.

D Geef antwoord:

Claudia **Jan**

Kun je hier wat drinken? <

Wil je ook wat? <

Ik neem er ook een broodje bij. Ik heb
nog niet ge_____.

Ik ben zo t_____.

Aan het eind van de g_____ is een kantine. <

Geef me maar een k_____ thee, alsjeblieft. <

Nee, dank je, voor mij niet. Ik heb al gegeten. <

Goed, ik ga hier zitten. Tot zo. <

Sara **Glenn**

Drinken jullie veel koffie? <

Ik n_____ 's morgens twee of drie
koppen koffie. <

Zonder koffie kan ik niet goed leren.

Ik heb het nodig, anders heb ik _____
energie. <

Ik neem wat fruit voordat ik naar
school ga. <

Rond twaalf uur e_____ ik drie of vier
broodjes. <

Nee, wij dr_____ liever thee. En jij? <

Dat is veel! Waarom drink je zoveel koffie? <

Eet je 's o_____ verder niets? <

En 's middags? <

Frans **Tom**

Eten Nederlanders 's avonds warm? <

Wat eet men? <

En e_____ ze daar brood bij? <

In het algemeen wel. Maar in kleine dorpen
eet men ook wel tussen 12 en 1 uur warm. <

Dat verschilt van dag tot dag. De Nederlanders
eten vaak aard_____, vlees en groente. <

Normaal niet. Brood eten ze 's morgens of
's middags. <

Les 9 Met de bus of met de trein

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 62 + → p. 64

B Vragen en beantwoorden:

- 1 De school waar ik les heb, is niet ver van mijn huis.
- 2 Ik ga erheen op de fiets.
- 3 Ik ben blij dat ik dichtbij woon.
- 4 Daardoor verlies ik weinig tijd met reizen. Het kost mij hoogstens vijf minuten.
- 5 Ik kan eventueel zelfs lopend gaan.
- 6 Sommige cursisten komen uit andere steden.
- 7 Ze wonen ver weg.
- 8 Elke ochtend nemen ze de bus of de trein. Dat kost hun veel tijd.
- 9 Isabel, hoe kom jij naar de les? Ik kom met de tram.
- 10 Ik stap uit bij het station. Van daar loop ik in 5 minuten naar school.
- 11 Hoeveel tijd kost het jou om van huis naar school te gaan? Een half uurtje.
- 12 Soms kom ik met de fiets, zeker als het mooi weer is.
- 13 Dan ben ik binnen een kwartier op school. Wie komt er met de auto?
- 14 Eerst zwijgt iedereen, maar dan steekt Boris zijn vinger in de lucht.
- 15 Hij is de enige.
- 16 Ik, meneer. Ik heb sinds kort een auto. Neem je liever de auto dan de trein of de bus?
- 17 Ja, dan hoef ik nooit op de bus of de trein te wachten.
- 1 Is jouw huis ver van school?
- 2 Hoe ga jij erheen?
- 3 Woont iedereen dichtbij?
- 4 Hoeveel minuten kost het jou?
- 5 Kun jij ook lopend naar de les?
- 6 Uit welke steden komen ze?
- 7 Wat noem jij ver weg?
- 8 Hoe kan dat, in een klein land?
- 9 Woont Isabel ver weg?
- 10 Is het station dichtbij?
- 11 Hoeveel minuten is dat?
- 12 Kan je vaak met de fiets in Nederland?
- 13 Hoeveel minuten duurt dan de reis?
- 14 Waarom steekt hij zijn vinger in de lucht?
- 15 Hoeveel studenten komen met de auto?
- 16 Hoe lang heeft Boris al een auto?
- 17 Vind je wachten een belangrijk nadeel?

9. Met de bus of met de trein

- 18 Met de auto ben ik sneller waar ik moet zijn.
- 19 Alleen als er een file is op de weg, 's ochtends vroeg en laat in de middag, gaat het niet zo snel.
- 20 De bus en de trein hebben nog een nadeel: ze zijn vaak erg vol.
- 21 Als er geen lege plaatsen zijn, moet je staan.
- 22 In m'n auto heb ik altijd plaats.
- 23 Dat is waar, maar de bus en de trein zijn wel goedkoop, zeker als je studeert.
- 18 Hoef je in je auto dan nooit te wachten?
- 19 Zijn er 's ochtends veel files in Nederland?
- 20 Op welke tijden zijn de bussen en treinen vaak vol?
- 21 Is de reis goedkoper als je moet staan?
- 22 Heeft reizen met de auto geen nadelen?
- 23 En als je niet studeert?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *jou, u, mij, hun, je, jouw, uw, mijn, hun* (grammatica nummer 18):

Anne, hoeveel tijd kost het jou om naar _____ werk te gaan?

Het kost _____ ongeveer een kwartier om naar _____ werk te gaan.

Mevrouw Lie, hoeveel tijd kost het _____ om naar _____ werk te gaan?

Het kost _____ ongeveer een half uur.

Maria en Ahmed wonen ver. Hoeveel tijd kost het _____ om naar _____ school te gaan? Het kost _____ ruim een uur.

2. Kies de juiste vorm (grammatica nummer 5):

's Ochtends vroeg zijn de treinen en de bussen erg (vol/volle) vol. In een (vol/volle) _____ trein moet je vaak staan. Er is geen (vrij/e) _____ plaats. Er zijn geen (vrij/e) _____ plaatsen. Ik vertrek meestal uit Rotterdam. Rotterdam heeft een (groot/grote) _____ station. Ook Amsterdam en Utrecht hebben (groot/grote) _____ stations. In (klein/e) _____ steden zijn de stations in het algemeen (klein/e) _____.

9. Met de bus of met de trein

3. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 7):

Isabel, hoe kom jij naar de les? Ik k_____ met de fiets. En u meneer, hoe k_____ u naar de les? Mijn vrouw en ik k_____ meestal met de auto. Er st_____ geen bus voor ons huis. Daarom n_____ wij de auto. Anders verlies ik en verl_____ mijn vrouw te veel tijd. En wij h_____ veel tijd nodig voor de Nederlandse les.

4. Kies *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

De school waar ik les heb, is niet ver van mijn huis. Ik ga er meestal lopend heen. Ik heb nog _____ fiets. Er stopt wel een bus _____ ver van mijn huis. Maar ik ga _____ met de bus. Veel mensen gaan met de bus: er zijn vaak _____ vrije plaatsen meer. Dan moet ik staan. En de bus is vaak _____ op tijd.

D Geef antwoord:

Michel   Robert

Wonen jullie ver van de school waar
je les hebt? <

Dus je komt met de fiets. <

Hoeveel tijd kost dat? <

Per fiets g_____ het sneller. <

Ik woon niet ver w____. Ik woon dichtbij. <

Nee, ik kom meestal lopend, een enkele
keer met de f____. <

Ik loop in een kwartier naar school. <

Ja, dan ben ik binnen vijf minuten op
school. <

Marieke   Elly

Komt er iemand _____ de auto? <

Waar woon je dan precies? <

Gaat het met de auto sneller d_____ met
de trein? <

Ja, ik. Ik woon ver weg. <

In ... <

Nee, er zijn vaak files. <

9. Met de bus of met de trein

Waarom ga je dan niet met de trein? < 's Morgens is de trein vaak zo v____.
Er zijn geen plaatsen vrij, dus dan moet ik staan. <

Dennis   **David**

Wie komt er met ____ bus? < Ik neem altijd de bus. Ik stap in vlak bij mijn h____. <

Ben jij de enige die met de bus k____? < Ik geloof van wel. Hoe reis jij naar school? <

Met de fiets. Tenminste als het goed w____ is. Anders neem ik de tram. <

Ahmed   **Mirjam**

Mevrouw, mag ik u wat vr____?
Hoe komt u zelf naar de cursus? < Met de fiets en met de trein. Ik woon in een dorp. Ik ga eerst met de fiets naar ____ station in de stad. <

Hoeveel tijd kost u dat? < Nou, zo'n tw____ minuten. <

En dan neemt u de trein. < Ja. Ik ben in een uurtje in ... <

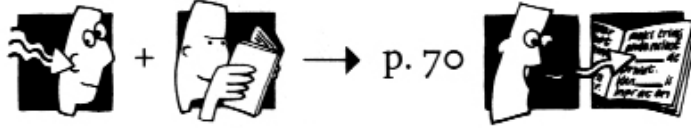
Waarom woont ____ niet dichterbij? < Ik woon l____ in een dorp. Het is er niet zo vol als in de grote steden! <

Maar u verl____ veel tijd met reizen. < Ja, het reizen kost mij veel tijd. <

Les 10 Wanneer?

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 66,68

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Welke dag is het vandaag?
- 2 Hoe laat gaan de winkels dicht?
- 3 Hoe lang duurt de cursus?
- 4 Wanneer gaat u met vakantie?
- 5 Hoe laat bent u opgestaan?
- 6 Dit soort vragen stellen we vaak.
- 7 We willen kennelijk graag weten wanneer iets gebeurt of hoe lang iets duurt.
- 8 Hieruit blijkt dat tijd een heel belangrijk element is in ons leven.
- 9 We verdelen om die reden de tijd in bepaalde stukken: jaren, maanden, weken, dagen en minuten.
- 10 Zo bestaat een jaar uit twaalf maanden en een maand uit ongeveer vier weken.
- 11 Wat voor seizoenen kent Nederland? Wij verdelen het jaar in vier perioden van drie maanden: de lente, de zomer, de herfst en de winter.
- 12 In juni, juli en augustus is het zomer.
- 13 En in januari en februari is het winter.
- 14 Maar wat bedoelt men dan met 'voorjaar' en 'najaar'?
- 15 In plaats van 'lente' zeggen we ook wel 'voorjaar'. Dat is de periode maart, april, mei.
- 16 En in plaats van 'herfst' gebruiken we ook het woord 'najaar'.
- 17 Dat seizoen begint in september en eindigt in december.
- 18 Is het in het najaar warm of koud?
- 1 Zaterdag misschien?
- 2 Weet je dat?
- 3 Twee weken, of langer?
- 4 Ga jij deze zomer ook met vakantie?
- 5 Vroeg of laat?
- 6 Krijgen we altijd antwoord?
- 7 Wanneer is het belangrijk te weten hoe lang iets duurt?
- 8 Maar is dat zo op elke leeftijd?
- 9 In welke stukken verdelen we een dag?
- 10 Uit hoeveel dagen bestaat een maand?
- 11 Heb je deze vier perioden in elk land?
- 12 Hoe lang duurt de zomer?
- 13 Is het nu winter?
- 14 Kan jij dat zeggen?
- 15 Wat bedoelt men met 'ze is 10 lentes oud'?
- 16 Wat bedoelen we met 'de herfst van het leven'?
- 17 Is december dan geen wintermaand?
- 18 Hoe is het najaar in Nederland?

10. Wanneer?

19 Het wordt vooral in oktober en november wat kouder.

20 De dagen worden korter: het wordt vroeg donker, rond vijf uur.

21 En 's morgens wordt het pas na acht uur weer licht.

22 De natuur verandert, de bladeren vallen van de bomen.

23 Maar in de lente worden de bomen weer groen, als het echt wat warmer wordt.

24 Dat gebeurt in april.

25 Wanneer werkt u eigenlijk?

Ik werk op vijf dagen van de week: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag.

26 In principe begin ik 's ochtends om half negen.

27 Tussen half een en half twee heb ik vrij.

28 's Middags werk ik meestal tot half zes.

29 Daarna, dus 's avonds, ben ik natuurlijk ook vrij.

30 Moet u wel eens op reis voor uw werk?

O ja, vrij vaak. Vorige week ben ik naar Londen geweest en volgende week vlieg ik naar Parijs.

31 Mijn huidige baan is erg druk.

32 Gisteren was ik in Amsterdam en morgen ben ik in Rotterdam.

33 's Woensdags ben ik bijna altijd op de zaak voor overleg met onze directeur of voor een vergadering.

34 Waar is die zaak van u? Die is dichtbij. Ons kantoor ligt midden in de stad, maar in een rustige straat.

35 Je hoort er nauwelijks geluid van buiten. We hebben geen last van het verkeer.

36 Werkt uw vrouw ook?

Ja. Vroeger werkte ze, net als ik, de hele dag.

37 Tegenwoordig werkt ze halve dagen.

38 In de toekomst, wanneer de kinderen naar school gaan, gaat ze misschien weer hele dagen werken.

19 Wat noem jij kouder?

20 Hoe lang duren de dagen in de lente en de zomer?

21 Wordt het 's zomers vroeger licht?

22 Gebeurt dat ook in jouw land?

23 Wordt het veel warmer in de lente?

24 Begint de lente in alle landen in april?

25 Hoeveel dagen per week werk jij?

26 Begin jij vroeger?

27 Heb jij ook vrij tussen de middag?

28 Werkt iedereen tot half zes?

29 Hoeft niemand 's avonds te werken?

30 In welke grote steden ben jij geweest?

31 Heb je ook een druk leven?

32 Waar was jij gisteren en eergisteren?

33 Waar ben jij 's woensdags?

34 Waar staat jouw huis?

35 Heb jij in je huis last van geluiden?

36 Hoeveel uur per dag werk je in Nederland als je een hele dag werkt?

37 Waarom werkt ze halve dagen?

38 Op welke leeftijd gaan de kinderen in Nederland naar school?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *in, uit, op, om, ...*

Een jaar bestaat uit 12 maanden. Een maand bestaat _____ ongeveer 4 weken. We verdelen een jaar _____ vier perioden _____ drie maanden. In plaats _____ lente zeggen we ook wel 'voorjaar'.

2. Kies uit *op, om, ...*

Ik werk op vijf dagen van de week. Ik ben vrij _____ het weekend. Hoe laat begint u _____ uw werk? In principe begin ik _____ negen uur. Ik werk _____ half een. _____ half een en half twee heb ik vrij. Moet u wel eens _____ reis _____ uw werk?

3. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 6):

In de zomer is het warmer dan in de winter. In de winter is het k_____ dan in de zomer. In de winter worden de dagen ook k_____ dan in de zomer. De kortste dag valt op 21 december. De l_____ dag valt op 21 juni.

We wonen nu in een rustig dorp. In het algemeen is een dorp r_____ dan een stad. En in een stad is het in het centrum dr_____ dan buiten het centrum. Het centrum is meestal de dr_____ plaats van de stad.

4. Vul in: *geduurd, geleerd, etc.* (**grammatica** nummer 7 en 8):

Peter is laat opgestaan. Hij heeft tot twaalf uur (werken) gewerkt. Het heeft tot twaalf uur (duren) _____ voordat hij alle teksten had (leren) _____.

Daardoor heeft hij de bus (missen) _____. De leraar heeft niet op hem (wachten) _____. Hij heeft (vragen) _____: weet iemand waar Peter is?

D Geef antwoord:

	Daniël	Nina
Wat voor seizoenen kent jouw land? <		Net als Nederland v____ seizoenen. Maar het is wel warmer in mijn land. <
In de zomer bedoel je. <		Ja. In de w____ is het in mijn land veel kouder dan in Nederland. <
Wat vind jij het mooiste seizoen? <		Ik vind vooral de lente erg mooi. <
Omdat alles dan groen wordt? <		Ja, maar vooral ook omdat het warmer wordt en omdat de dagen langer w____. <

	Rob	Peter
Werkt u el____ dag? <		Nee, ik werk vier dagen per week. <
Welke dag ____ u vrij? <		Op woensdag, midden in de week. <
En waar is de zaak waar u w____? <		Mijn kantoor ligt buiten het c____. <
O, daar is het zeker r____. <		Nee, het is er erg druk. We hebben veel l____ van het verkeer dat de stad in- en uitgaat. <

E Schrijfopdracht:

Schrijf het antwoord in je schrift:

a. Hoeveel seizoenen zijn er in jouw land? Welke seizoenen zijn dat?

In mijn land ...

b. Hoe laat wordt het in januari licht in jouw land? En in juni? En hoe laat wordt het donker in die maanden?

In januari ...

c. Wat vind jij het mooiste seizoen? Waarom? ...

Les 11 Op kamers

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 72 + → p. 74

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Hoe wonen jullie eigenlijk?
  - 2 Hebben jullie een eigen huis of huren jullie een woning?
  - 3 En wie woont op kamers, dus bij iemand anders in huis?
Anita, vertel eens hoe je woont.
  - 4 Ik woon op kamers, midden in de stad, samen met een vriendin, bij een Nederlandse familie.
  - 5 Wij hebben allebei onze eigen kamer.
  - 6 Maar de douche en de keuken gebruiken we samen.
  - 7 Onze kamers zijn boven, de keuken is beneden.
  - 8 Meestal maken we samen het eten klaar.
  - 9 Heb je veel contact met die Nederlandse familie? We eten af en toe bij hen en zij eten soms ook bij ons.
Vind je het Nederlandse eten lekker?
  - 10 Eerlijk gezegd houd ik niet zo van aardappelen. Daar zijn Nederlanders gek op.
  - 11 Natuurlijk heb ik liever eten uit mijn eigen land.
  - 12 Maar verder bevalt het Nederlandse eten me wel.
  - 13 Heb je veel ruimte? Hoe groot is je kamer? Mijn kamer is vrij ruim: ongeveer 20 vierkante meter.
- 1 Of woon je niet samen met anderen, maar alleen?
  - 2 Huur je een huis? Of heb je een eigen huis?
  - 3 Of woont iemand anders bij jou op kamers?
  - 4 Woon je liever bij Nederlanders of bij mensen uit je eigen land?
  - 5 Hebben al jouw vrienden een eigen kamer?
  - 6 Heb jij een eigen douche en keuken?
  - 7 Waar zijn jouw keuken en douche?
  - 8 Maak jij ook je eten met iemand anders klaar?
  - 9 Eet jij wel eens bij Nederlanders?
  - 10 Is het Nederlandse eten alleen maar aardappels?
  - 11 Waar ben jij gek op?
  - 12 Hoe bevalt het jou?
  - 13 Hoeveel ruimte heb jij?

11. Op kamers

14 De keuken is erg nauw: maar twee bij drie meter.

15 Is het een dure kamer? Hoeveel betaal je als ik vragen mag?

16 Tja, wat noemt u duur? Ik betaal ruim 300 euro per maand, inclusief gas en licht.

17 Zelf beschouw ik dat als een redelijke huur.

18 Hoe ben je aan die kamer gekomen? Via een vriendin van mij die allang in Nederland woont.

19 Zo zie je maar wat een vriend of vriendin voor je kan betekenen.

14 Zijn de keukens in jouw land groter?

15 Hoeveel betaal je per maand?

16 Vind je 300 euro duur voor een ruime kamer?

17 Wat is in jouw land een redelijke huur?

18 Hoe heb jij zelf een huis of kamer gevonden?

19 Betekenen ze meer voor je dan je familie?

C Vul in of aan:

1. Vul de goede vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 7 en 8):

Anna, heb jij altijd in Nederland gewoond? Nee, vroeger (wonen) woonde ik niet in Nederland. Vertel eens waarom je nu in Nederland woont. Een vriend (vertellen)

_____ me dat je in Nederland gemakkelijk werk vindt. En is het gelukt werk te

vinden? Ja, maar het (duren) _____ langer dan ik dacht. Ik (kennen) _____

nog geen Nederlands. Anna en Peter (wonen) _____ vroeger in Engeland.

Ze (werken) _____ allebei. Nu (wonen) _____ ze in Nederland.

2. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 7):

Maria, jij (wonen) woont nu in Nederland. (Spreken) _____ jij al

Nederlands? Nee, ik (leren) _____ nu Nederlands. Mevrouw, u (wonen)

_____ nu in Nederland. (Spreken) _____ u al Nederlands?

Nee, ik (leren) _____ Nederlands. Iedereen (leren) _____ Nederlands.

Bijna alle buitenlanders die in Nederland (wonen) _____, (leren) _____

Nederlands.

11. Op kamers

3. Kies de juiste vorm (**grammatica** nummer 5):

Mijn kamer is vrij (ruim/e) ruim. Ik heb een vrij (ruim/e) _____ kamer.
De keuken is erg (nauw/e) _____. Ik heb een erg (nauw/e) _____ keuken.
Het huis waar ik woon, is nogal (klein/e) _____. Ik woon in een nogal (klein/e) _____ huis.
In de straat waar ik woon, staan veel (klein/e) _____ huizen.
Bijna alle huizen in mijn straat zijn (klein/e) _____.

4. Kies uit *jouw, uw, zijn, haar, ...* (**grammatica** nummer 18):

Mevrouw, hoe groot is uw huis? _____ huis is vrij groot. Anita, hoe groot is _____ kamer? Ongeveer 20 vierkante meter. En jullie, hoe groot is _____ kamer? We hebben allebei een kleine kamer. _____ kamers zijn vrij klein: ongeveer 10 vierkante meter. Anwar en Ahmed hebben geen grote kamer. _____ kamers zijn vrij klein. Anita heeft een grote kamer. _____ kamer is 20 vierkante meter. Anwar heeft een kleine kamer. _____ kamer is slechts 10 vierkante meter.

D Geef antwoord:

Michelle   Andrea

Hoe woon jij? Huur je een kamer? <

Heb je een du_____ kamer? <

Is het een grote kamer? <

Ik heb sinds kort een eigen huis. <
Via een vriend die uit Nederland moest
vertrekken. <

Ja, ik woon op kamers. <

Nee, ik woon bij familie. Ik betaal alleen
voor gas, water en l____. <

Ongeveer 18 vierkante meter. Dat kun je
als vrij ruim beschouwen. En ver____
eens: Hoe woon jij? <

Hoe ben je aan dat huis gek_____? <

Michael   **Monica**

Wie van jullie woont bij iemand anders? <   Ik woon in een huis met andere stu____. <
Met hoeveel mensen woon je? <   Ong____ twintig. <
Bev____ jou dat? <   Ja, het bevalt mij goed. <
Gebruiken jullie samen één keuken? <   Nee. We hebben vier keukens in het huis. <
Hebben jullie veel contact? Spreek je vaak
m____ de andere studenten? <   Niet met iedereen. Ik heb vooral contact
met de mensen d____ naast mij wonen.
Met hen gebruik ik ook de keuken. <

E Schrijfopdracht:

Beschrijf hoe je op dit moment woont. Geef antwoord op de volgende vragen:

- Heb je een eigen huis of huur je een woning of kamer?
- Hoe ben je aan het huis of de kamer gekomen?
- Is het midden in de stad of buiten het centrum?
- Woon je alleen of met iemand anders?
- Heb je veel ruimte? Hoeveel vierkante meter is je kamer? En de keuken?
- Bevalt het huis/de kamer jou? Waarom wel of waarom niet?

Voorbeeld:

Ik woon op kamers: ik heb een eigen kamer in een grote flat. Via een speciaal 'kamer-kantoor' ben ik aan die kamer gekomen. De flat waar ik woon, is buiten het centrum. De keuken gebruik ik samen met vier andere studenten. Ik heb wel een eigen douche. Mijn kamer is vrij groot: vijf bij zes meter, dus 30 vierkante meter ... (enzovoort)

Les 12 Op de markt

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 76 + → p. 78

B Vragen en beantwoorden:

Instructie: een van jullie is de verkoper, de ander is de koper.

1 Vijf pond bananen voor één-vijftig!

Wie is er aan de beurt?

2 Ja, ik wil bananen graag. Geeft u maar 1 kilo.

3 Alstublieft. Anders nog iets, mevrouw?

4 Wat kosten de appels?

5 Die groene zijn 0,80 per kilo, die rode 0,70.

Doet u maar twee kilo groene appels.

6 Wilt u er een tasje bij?

Nee, dank u, ik heb een grote tas bij me.

7 Op de markt is van alles te koop. De belangrijkste producten zijn fruit, groente, kaas en vis.

8 Maar je kunt er ook terecht voor kleren en schoenen. Zowel voor dames als voor heren.

9 Het materiaal waarvan ze worden gemaakt, is natuurlijk vrij eenvoudig.

10 Waarom doen mensen graag hun boodschappen op de markt?

11 Ze vinden het gezellig. Op de markt wordt handel gedreven.

12 De verkopers proberen met luide stem de aandacht van het publiek te trekken.

13 We kunnen nog een andere reden noemen: dat zijn de prijzen. Die liggen er wat lager dan in de winkel.

14 De markt is goedkoop vergeleken met een winkel.

15 En in de loop van de dag gaan de prijzen van een hoop producten zelfs nog verder naar beneden.

16 Met andere woorden: je geld is op de markt meer waard dan in een winkel.

1 Ben jij al aan de beurt?

2 Hebt u voor mij groene bananen?

3 Of is dit alles?

4 Of hebt u vandaag geen appels?

5 Hoeveel kost dat?

6 Kunt u de appels in mijn tas doen?

7 Welke kaas vind je lekker?

8 Kun je voor alles terecht op de markt?

9 Om welke reden koopt men soms kleren op de markt?

10 Ga je liever naar een winkel of naar de markt?

11 Waarom zijn de markten in andere landen soms gezelliger?

12 Wat zeggen ze bijvoorbeeld?

13 Welke producten zijn op de markt goedkoper dan in de winkel?

14 Vind je ook niet?

15 Waarom doen de verkopers dat?

16 Heeft je geld in de supermarkt een superwaarde?

C Vul in of aan:

1. Kies *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

In het dorp waar ik woon, is geen markt. Ik kom trouwens _____ graag op de markt. Het is er veel te druk. Je vindt _____ plaats voor je auto. Overal moet je wachten op je beurt. Ik houd _____ van wachten. Wachten bij de groente, wachten bij de vis. Nee, ik doe _____ boodschappen meer op de markt. Ik ga naar de supermarkt: ik hoef _____ te wachten voor vis of brood, ik hoef _____ te wachten voor groente. Ik wacht alleen wanneer ik betalen moet.

2. Zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14):

(ik, koop) Ik koop groente op de markt. Op de markt (ik, koop) _____ ook meestal vis. Hoe ga je naar de markt? Meestal (ik, ga) _____ met de fiets. De auto (ik, laat) _____ thuis. Voor de auto is er geen plaats. En u mevrouw, (u, gaat) _____ ook naar de markt? Nee, (ik, doe) _____ mijn boodschappen in een supermarkt. In een supermarkt (ik, vind) _____ alles wat ik nodig heb. Bovendien (ik, hoef) _____ niet te wachten op mijn beurt.

3. Zet in de goede vorm (**grammatica** nummer 6):

Waarom gaan mensen naar de markt? Men zegt dat een markt gezelliger is dan een winkel. Ook zegt men dat de prijzen (laag) _____ zijn dan in een winkel. Maar is de markt ook (gemakkelijk) _____ dan een winkel? Bij een grote markt is het (moeilijk) _____ je auto te parkeren dan bij een winkel. In winkels zijn er ook speciale aanbiedingen. Sommige producten zijn dan (goedkoop) _____ dan op de markt in plaats van (duur) _____.

D Geef antwoord:

David Erik

Wie is er aan de beurt? U meneer?

Zegt u het maar. <

Een-vijftig per kilo. <

Drie pond tomaten voor u.

And_____ nog? <

Ik heb hier een aanb____: vijf pond voor slechts twee euro. <

Dat was het voor u? Wilt u er een tasje bij? <

Wat ko_____ de tomaten vandaag? <

Doet u maar drie pond. <

Eh, eens kijken, ik h_____ ook appels nodig. <

Goed, geeft u maar tweeënhalve kilo. <

Ja, graag. Ik heb geen grote tas _____ me.

Irene Willy

Wie van jullie doet vaak boodschappen op de markt? <

Vertel eens waarom je graag naar de markt gaat. <

Maar is het niet erg dr_____ op de markt? <

Wat koop je op de markt? <

Je hoort vaak dat de markt goedkoop _____ . <

Hoe komt dat? <

Ik. Ik ga elke zaterdagochtend naar de markt. <

Ik vind het gez____. <

Dat wel, maar de meeste mensen nemen de tijd. Ze zijn zaterdag vrij. Daard_____ kunnen ze rustig hun boodschappen doen. <

Er is v_____ alles te koop. Ik koop vooral kaas, eieren, vis en groente. Maar je kunt er ook terecht voor kleren en sch____. <

Dat is waar. En als je aan het eind van de middag gaat, liggen de prijzen nog lager. <

Nou, de verkopers prob_____ al hun producten te verkopen. Ze willen met een lege auto terug naar huis. <

Les 13 Naar de politie

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 80 + → p. 82

B Vragen en beantwoorden:

Dag Anita. Waar was je gisteren?

- 1 Je was niet aanwezig.
  - 2 Waar ben je geweest? Ik heb je gisteren gemist.
  - 3 Ik ben bij de politie geweest. Ik moest mijn visum in orde maken.
  - 4 Heeft dat de hele dag geduurd?
Hoe is dat mogelijk?
  - 5 Het duurde lang, omdat het erg druk was bij de politie.
  - 6 Ik moest lang wachten. Ik heb een paar uur gewacht voordat ik aan de beurt was.
  - 7 Ik woon in Rotterdam. Er wonen nu eenmaal veel buitenlanders in Rotterdam en daarom is het meestal erg druk bij de politie. En hoe is het afgelopen? Hoe is het gegaan? Is het gelukt met je visum?
  - 8 Nou, ik zat eerst wel in spanning, maar het is gelukt.
  - 9 Ik heb weer een verblijfsvergunning voor twaalf maanden.
  - 10 Ik hoef voorlopig niet terug te komen, pas over een heel jaar.
  - 11 Wat moet je eigenlijk doen om hier te mogen blijven?
  - 12 De politie stelt eerst een aantal vragen waarop je antwoord moet geven: Wat is de reden dat u naar Nederland bent gekomen?
  - 13 Hoe lang bent u van plan te blijven?
- 1 Is vandaag iedereen aanwezig in de les?
  - 2 Hebben ze jou ook al eens gemist?
  - 3 Moet elke buitenlander dat doen?
  - 4 Duurt een bezoek aan de politie altijd zo lang?
  - 5 Waarom was het erg druk bij de politie?
  - 6 Hoe lang heb jij gewacht bij de politie?
  - 7 Wonen er in jouw stad veel of weinig buitenlanders?
  - 8 Waarom zit iemand in spanning bij de politie?
  - 9 Waarom is een verblijfsvergunning zo belangrijk?
  - 10 Moet jij nog terugkomen bij de politie?
  - 11 Of kan iedereen hier blijven?
  - 12 Wat is jouw antwoord op die vraag?
  - 13 Hoe lang ben jij van plan hier te blijven?

13. Naar de politie

14 Hebt u voldoende geld of middelen van bestaan?

15 Hebt u een bankrekening?

16 Mag ik zien hoeveel geld daarop staat?

17 Kost het veel moeite om in Nederland te mogen blijven?

Dat ligt eraan. Dat hangt onder andere (o.a.) af van de reden waarom je in Nederland bent.

18 Als je hier gaat studeren en je hebt voldoende geld, dan komt het meestal snel in orde.

19 Als je uit een land komt waar oorlog wordt gevoerd, is de kans ook groot dat je mag blijven.

20 Zodra het echter vrede is, moet je eigenlijk weer terug.

21 Een visum wordt meestal geweigerd, als de politie constateert dat je weinig of geen geld bezit en hier werk komt zoeken. Dus als je om economische redenen bent gekomen. Dan moet je weer vertrekken.

22 Behalve als je uit een land komt dat tot de Europese Unie behoort.

23 Dan heb je zelfs geen visum nodig.

14 Wat heb je op die vraag geantwoord?

15 Moet je een bankrekening hebben?

16 Staat er op jouw rekening veel geld?

17 Voor welke buitenlanders kost het weinig moeite?

18 En als je hier wilt studeren, maar je hebt niet voldoende geld?

19 In welke landen wordt er op dit moment oorlog gevoerd?

20 Waarom moet je weer terug?

21 Wat vind jij een goede reden om een visum te weigeren?

22 Behoort jouw land tot de Europese Unie of tot een andere gemeenschap?

23 Hoe lang kan je dan zonder visum hier blijven?

C Vul in of aan:

1. Zeg je *de* of *het*?

Ik woon in een klein_ huis.

_____ het _____ huis

Mijn huis ligt in een rustige straat.

_____ straat

Dat geeft mij een prettig_ gevoel.

_____ gevoel

Ik woon daar al een heel_ jaar.

_____ jaar

Daarom heb ik een nieuw_ visum nodig.

_____ visum

Ik heb een halve dag bij de politie gewacht.

_____ dag

13. Naar de politie

2. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 7, 8 en 9):

Ik ben gisteren bij de politie (zijn) geweest. Ik heb mijn visum in orde (maken) _____ . Het heeft erg lang (duren) _____. Ik heb lang (wachten) _____ voordat ik aan de beurt was. De politie heeft me een aantal vragen (stellen) _____. En is het (lukken) _____ met je visum?

3. Kies uit *haar, zijn, hun, ...* (**grammatica** nummer 18):

Sheila is gisteren bij de politie geweest. Ze moest haar visum in orde maken. Een vriend van haar moest ook _____ visum in orde maken. Ze moesten allebei _____ paspoort laten zien. De politie vroeg aan Sheila: mag ik _____ paspoort zien? Ze heeft _____ paspoort uit _____ tas gehaald en aan de politie gegeven. Ook _____ vriend moest _____ paspoort laten zien.

4. Kies uit: *me, mij, je, jou, ...* (**grammatica** nummer 18):

Dag mevrouw, hebt u uw paspoort bij u? Zeker, ik heb altijd mijn paspoort bij _____. En jij Peter, heb jij je paspoort bij _____? Ja, ik heb ook mijn paspoort bij _____. Iedereen heeft zijn paspoort bij _____. Hebben jullie altijd jullie paspoort bij _____? Ja, we hebben altijd ons paspoort bij _____.

5. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 7, 8 en 30):

Vroeger (wonen) woonde en (werken) _____ ik in de stad. Tussen de middag (gaan) _____ ik naar huis om te eten. Veel collega's (blijven) _____ op hun werk, omdat ze te ver weg (wonen) _____. Ze (kunnen) _____ niet naar huis, omdat ze te weinig tijd (hebben) _____. (Komen) _____ uw kinderen vroeger ook tussen de middag thuis om te eten? Ja, meestal (eten) _____ ze thuis.

13. Naar de politie

Yvonne Peter

Peter, ik heb je gisteren gemist,
waar was je? <

Zeker voor je visum. <

En hoe is het geg____? <

Was je veel te vroeg? <

Maar is het gelukt? <

O, ik m____ naar de politie. <

Ja, ik moest mijn verblijfsvergunning in
orde maken. <

Nou, ik moest erg lang wachten. <

Nee, het ____ heel druk. Ik heb wel twee
uur gewacht op mijn beurt. <

Ja, ik heb nu een visum voor een jaar.
Voorlopig h____ ik niet weer naar de
politie. <

Anita Jean

Is het voor buitenlanders gemakkelijk om
een verbl____ vergunning te krijgen? <

Waar hangt het vanaf? <

Je bedoelt: als je uit Europa komt, is het
wel mogelijk. <

Dat hangt er____ af. <

Van het land w____ je vandaan komt. <

Kom je uit een land van de Europese Unie,
dan heb je ____ visum nodig. Maar kom je
uit Afrika of Azië dan mag je hier meestal
niet blijven. <

Toch krijgen veel buitenlanders wel
een visum. <

Als je gaat tr____ met iemand die al lang in
Nederland woont, dan kan de politie
moeilijk een visum weigeren. <

Zijn er nog meer redenen waarom je
een visum kr____? <

Als je uit een land komt waar men oorlog
voert, is het minder moeilijk een visum te
krijgen. <

En als je in Nederland gaat stu____? <

Dan komt het in het alg____ ook snel in
orde. Natuurlijk moet je wel voldoende
geld hebben. <

E Schrijfopdracht:

Als je naar de politie gaat voor je verblijfsvergunning, stelt de politie allerlei vragen (zie tekst 13). Schrijf de antwoorden op:

a. Wat is de reden dat u naar Nederland bent gekomen?

Ik ben naar Nederland gekomen, omdat ik _____

_____

b. Hoe lang bent u van plan te blijven?

_____

_____

c. Hebt u voldoende geld of middelen van bestaan?

_____

_____

d. Hebt u een bankrekening?

_____

_____

Les 14 Waar is...?

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 84 + → p. 86

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Mevrouw, mevrouw... Kunt u mij zeggen waar de Beverstraat is?
De Beverstraat? Nee, geen idee.
- 2 Die ken ik niet. Daar heb ik nooit van gehoord.
- 3 Maar ik ben niet bekend in deze omgeving. Het spijt me.
- 4 Dag meneer, kunt u mij de weg wijzen? Ik zoek de Beverstraat.
- 5 Ja, dan zit u wel in de verkeerde buurt.
- 6 U kunt het beste lijn 3 nemen, aan de andere kant van de weg, richting Zuidplein. Precies hier tegenover.
- 7 O, maar ik ben met de auto.
- 8 Dan moet u even keren.
- 9 Volgt u de borden 'Maastunnel'.
- 10 Voorbij de Maastunnel komt u op een plein. Daar gaat u naar rechts.
- 11 Dan komt u op een vrij brede en drukke weg. Na ongeveer een kilometer komt u langs een grote kerk. Daar buigt de weg scherp naar links. Dan moet u de eerste straat rechts hebben.
- 12 Het beste kunt u daar nog een keer vragen naar de Beverstraat.
- 13 Ik geloof dat er aan het begin van die weg ook een bord staat met de plattegrond van dat gebied. Succes!
- 14 O, kijk, daar op de hoek staat dat bord waarover die meneer sprak.
- 15 Ik zie niets.
- 1 Heb jij een idee? Is dat hier in de buurt?
- 2 Heb jij die straatnaam wel eens gehoord?
- 3 Ben jij bekend in de buurt van de Maastunnel in Rotterdam?
- 4 Weet jij hoe je in de Beverstraat komt?
- 5 Is de Beverstraat hier dichtbij?
- 6 Wat wordt bedoeld met 'lijn 3'?
- 7 Ben jij vandaag ook met de auto?
- 8 Wat betekent keren?
- 9 In welke stad ligt de 'Maastunnel'?
- 10 Moet je voor de Maastunnel naar rechts?
- 11 Oké? Kun je dat herhalen?
- 12 Hoe zou je dat vragen?
- 13 Wat is een plattegrond?
- 14 Waar vind je zulke borden?
- 15 Waarom vragen ze het niet aan iemand?

Daar met die grote letter I van Informatie.

Er is daar ook voldoende plaats voor de auto.

16 Ik stop daar even om te kijken hoe we naar de Beverstraat moeten rijden.

17 Hier is een alfabetische lijst met de namen van de straten. Beverstraat, die ligt in B3.

18 Ja, ik heb hem gevonden. We bevinden ons hier, op dit punt. Zie je, dit is de plaats waar we staan.

19 Eerst rechtdoor, voorbij dat groene veld, de tweede straat links en dan de eerste straat rechts. Dat moeten we proberen te onthouden.

16 Vind je er ook in welke straten je wel en niet kunt rijden?

17 Weet je hoe je die alfabetische lijst moet gebruiken?

18 Hoe vind je op de plattegrond waar je staat?

19 Dus: hoeveel keer links en hoeveel keer rechts?

C Vul in of aan:

1. Zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14):

Waar (ik, kan) kan ik de Beverstraat vinden? De Beverstraat?

Die (ik, ken) _____ niet. (ik, ken) _____ de

Beverstraat niet. Maar daar op de hoek (u, vindt) _____ een bord.

Daarop (alle straten, staan) _____. Dank u wel. O kijk, hier (ik, zie)

_____ de Beverstraat. Eerst (we, moeten) _____

rechtdoor. Daar (we, nemen) _____ de tweede straat links. (we,

moeten) _____ proberen dat te onthouden.

2. Zet in de juiste vorm (**grammatica** nummer 5 en 6):

Vroeger woonden wij in een vrij (klein) klein huis, in een tamelijk (druk)

_____ straat. Nu wonen we in een veel (ruim) _____ huis en in een stuk

(rustig) _____ straat. Een straat in een dorp is vaak veel (rustig) _____ dan in

een stad. De (druk) _____ straten vind je bijna altijd in het centrum van een stad.

3. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 7 en 12):

Gisteren hebben we veel nieuwe woorden (leren) geleerd. We hebben natuurlijk (proberen) _____ geen woorden te vergeten. En dat is vrij goed (lukken) _____. We hebben bijna geen woorden (vergeten) _____. We hebben namelijk elke dag een paar oude teksten (herhalen) _____. Op die manier hebben we bijna alle woorden (onthouden) _____ die we hadden (leren) _____.

4. Vul de juiste vorm in van *zijn* of *hebben* (**grammatica** nummer 9 en 10):

U bent de leraar. Ik _____ een cursist. Wij _____ in Nederland. Hou oud _____ jij? Ik _____ 31 jaar. Wie _____ al kinderen? Ik, ik _____ drie kinderen. En u mevrouw, _____ u kinderen?

5. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Sommige cursisten leren woorden via de woordenlijst. Dat is niet goed. Dat is _____ goede methode. Je leert natuurlijk wel woorden, maar _____ snel. Om _____ belangrijke woorden te vergeten, moet je _____ losse woorden leren, maar goed en veel luisteren naar de tekst.

D Geef antwoord:

Kun je me zeggen waar het Zuidplein is? <

Meneer, ik zoek het Zuidplein... <

Monica   **Piet/Een meneer**

Nee, nooit van geh____. Ik ben hier zelf onbekend. Misschien weet die meneer het. <

Dat ken ik wel, maar dan zit je helemaal verkeerd. Je moet even keren en dan de borden 'Centrum' vo____. <

Maar ik kom uit die richting. <

Dank u wel. <

Hamid

Vertel eens waar je precies woont. <

Hoe moet ik fietsen, als ik bij je wil

k_____? <

Tot bij die grote school? <

Op w_____ nummer woon je? <

Ilse

Is hier ook een plattegrond van de stad? <

Goed, dan kan ik even gaan kijken. <

Ik wil eens zien wat de snelste weg is

v_____ mijn huis n_____ school. <

Ah, ik zie het al. Ik kan het b_____ langs

de Rotterdamse weg. <

Dat moet ik onth_____ . <

Het sp_____ me, je bent ongeveer een kilometer te ver gereden. Als je teruggaat, kom je bij een kleine kerk. Daar ga je rechtsaf en dan kom je op het Zuidplein. <

Isabel

Ik woon in een kl_____ straat in het centrum. <

Je neemt de hoofdstraat, die fiets je uit. <

Ja, daar ga je rechts. Dan kom je in een bu_____ met kleine huisjes. Zodra je over het water komt, ga je links af. Dat is de straat _____ ik woon. <

Op nummer vijftien. Mijn naam staat in grote l_____ op de deur. Dat kun je niet missen. <

Jolan

Ja, die zie je daar in de gang hangen.

De stad met de hele omg_____ staat erop. <

Waar heb je die pl_____ voor nodig? <

Misschien via de Marktstraat. Laten we samen even op het bord kijken. <

Ja en dan rechtdoor, langs dat grote veld, voorbij het station. <

Les 15 In het weekend

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 88

p. 90

B Vragen en beantwoorden:

Wat heb je het afgelopen weekend gedaan?

1 Ik heb een druk weekend gehad. Eerst heb ik boodschappen gedaan op de markt.

Ik heb groenten, vis en fruit gekocht.

2 Op weg naar huis heb ik ergens midden op straat bloemen gekocht voor een vriendin.

3 En 's avonds? Ik was van plan bij je langs te gaan. Ik heb gebeld, maar je bleek niet thuis.

Ik was bij die vriendin op bezoek.

4 Ze is net terug van vakantie.

5 Waar is ze naartoe geweest? Naar Egypte.

Toevallig ben ik daar ook pas geweest.

6 Jullie hebben vast en zeker de hele avond over de vakantie gepraat.

Ja, we hebben elkaar uitgebreid over onze ervaringen verteld.

7 Een leuk onderwerp van gesprek. We hebben ook foto's bekeken die zij tijdens haar reis heeft gemaakt.

En ik heb mijn foto's laten zien.

Hebben jullie niet dezelfde reis gemaakt?

8 Nee, zij reisde alleen, ik was met een groep.

9 Dan ben je een stuk minder vrij.

10 Maar het schijnt de beste manier te zijn om veel te zien. We hadden een vol programma.

11 Ik heb hier wat foto's van de hele groep.

Kijk, die vrouw in het midden had de leiding.

12 Achter ons staat een gebouw... hoe noemen ze dat ook al weer? Ik vergeet het telkens,

ik kan de naam niet onthouden.

1 Waar doe jij die boodschappen?

2 Is het niet beter om bloemen op de markt te kopen?

3 Wat is je telefoonnummer?

4 Wanneer ben je zelf op vakantie geweest?

5 Ken jij Egypte?

6 Kan je iets over jouw vakantie-ervaringen vertellen?

7 Over welke onderwerpen praat jij graag?

8 Wat betekent: 'ik was met een groep'?

9 Is dat ook jouw mening?

10 Vind je een vol vakantieprogramma prettig?

11 Wat moet de leiding van de groep doen voor de groep?

12 Weet jij de naam van een gebouw in Egypte?

15. In het weekend

13 Maar een interessant land, hoor.
Het heeft grote indruk op mij gemaakt.
Het was de moeite waard.

Ben jij er ooit geweest?

Nee. Wij gaan meestal naar China.

14 Daar komt mijn vrouw vandaan.

15 Maar daarover vertel ik een andere keer
wel meer.

13 Welk land heeft op jou de grootste
indruk gemaakt?

14 Waar komt jouw familie vandaan?

15 Wanneer vertel je mij iets over jouw
land?

C Vul in of aan:

1. Zet het woord in de juiste vorm (**grammatica** nummer 30):

Wat heb je het afgelopen weekend (doen) gedaan? Ik heb een druk weekend
(hebben) _____. Eerst heb ik boodschappen (doen) _____. Ik heb groente,
fruit en vis (kopen) _____. En 's avonds? 's Avonds heb ik een vriendin (bellen)
_____. En (zijn) _____ ze thuis? Ja, ze is vaak weg, maar dit keer (blijken)
_____ ze thuis. Waarover hebben jullie (praten) _____? We hebben elkaar
over onze vakantie (vertellen) _____ en we hebben foto's (bekijken) _____.

2. Zet in de juiste vorm (**grammatica** nummer 5): Let op *de* of *het*.

We hebben de (heel) hele avond over onze vakantie gepraat. Vakantie vormt
bijna altijd een (leuk) _____ onderwerp van gesprek. Meestal begin je zo'n gesprek
met: waar ben je geweest? Nou mijn vriend is naar China geweest. Een (interessant)
_____ land, vindt hij. Hij is getrouwd met een (Chinees) _____ vrouw.
Ze waren met een (groot) _____ groep. Ze hebben veel gezien.
Hij zei steeds: kijk eens naar dit (mooi) _____ gebouw. En vind je dat niet een
(mooi) _____ gebouw. Nou, ik houd niet van gebouwen. Ik zie liever de (Chinees)
_____ muur. Die is heel erg (lang) _____ en ook heel erg (mooi) _____.

15. In het weekend

3. Zet in de juiste volgorde (**grammatica** nummer 14):

(ik, kan) _____ Ik _____ kan _____ de namen van al die gebouwen niet onthouden.
Daarom (ik, maak) _____ van elk gebouw een foto. (jij, vergeet)
_____ wel eens de naam van een gebouw? Soms (ik, vergeet)
_____ dat.

4. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Bent u op vakantie geweest? Nee, ik ben _____ niet _____ op vakantie geweest. Ik ga dit jaar
_____ op vakantie. Ik heb _____ geld. Ik kan _____ dure vakantie
betalen. Ik heb ook _____ tijd voor vakantie. Ik ken nog _____ voldoende
Nederlands. En wie _____ Nederlands kent, vindt _____ werk.

D Geef antwoord:

	Justin	Jean-Paul
Heb jij een druk weekend gehad? <		Ja, ik ben op b_____ geweest bij familie. <
Woont die in de buurt? <		Nee, mijn familie woont in Parijs.
		Ik ben dus op reis geweest. <
Parijs is een interessante stad, vind je niet? <		Zeker, maar ik had niet voldoende _____
		om langs alle mooie gebouwen te gaan. <
Had je zo'n druk prog_____? <		Ik heb zo'n grote familie! En ik wilde
		iedereen graag zien.
	Mieke	Jordy
Ben je wel eens in Egypte gew_____? <		Ja, één keer. Ik moest erheen voor zaken. <
Heb je nog iets van het oude Egypte		
bekeken? <		Nauwelijks. Ik had een vol programma
		met veel verga_____ en gesprekken. <
Maar je hebt toch wel iets gezien? <		Ja, in de buurt van Cairo heb ik de
		piramiden bekeken. Die hebben grote
		i_____ op me gemaakt. <

Ben je van plan er nog eens heen te
gaan? <

Vast en zeker, Egypte is zeer de m____
waard. Ben jij er zelf trouwens ooit
geweest? <

Ha, wat dacht je! Ik kom er vandaan!
Ik ____ in Cairo geboren. <

Dennis   **Jill**

Laten we eens over de vakantie praten.

Heb jij al plannen? <

Blijf je thuis? Waarom? <

Dat was vast interessant. <

Ik blijf dit jaar thuis. <

Vorig jaar heb ik een grote reis door China
g____. <

Zeker, het bleek zeer interessant. Maar ook
erg duur. Nu heb ik geen geld voor
vakantie. <

Je kunt me zeker uitgebreid vertellen over
je erv____. Volgend jaar zou ik zelf graag
naar China gaan. <

E Schrijfopdracht:

Schrijf het antwoord op.

Wat heb je het afgelopen weekend gedaan?

Let op: 'Ik *ben* bij vrienden op bezoek *geweest*'

'Ik *heb* boodschappen *gedaan*'

(zie **grammatica** nummer 8)

'Ik **heb** zaterdag ...' of 'Zaterdag **heb** ik ...'

'Ik **ben** zondag ...' of 'Zondag **ben** ik ...'

Het afgelopen weekend _____ ik _____

Zaterdagochtend _____ ik _____

en zaterdagmiddag _____ ik _____

En 's avonds _____

Op zondag _____

Les 16 Retourtje Rotterdam

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 92 + → p. 94

B Vragen en beantwoorden:

- Goedemiddag, een retourtje Rotterdam alstublieft, tweede klas, met korting.
Zeven vijftig (7,50).
- Alstublieft. Kunt u mij zeggen hoe laat de trein vertrekt?
Drie minuten over twee.
En van welk perron?
- Spoor 7A.
- Als u snel bent, haalt u de trein nog.
Dank u wel voor de informatie.
Meneer, kunt u mij even helpen?
- Hoe werkt zo'n automaat?
Waar wilt u heen?
Naar Den Haag.
- Nou, hier ziet u een lijst met alle stations.
Achter Den Haag staat 2500.
U drukt op 2 - 5 - 0 - 0.
Kijk, nu verschijnt Den Haag in het venster.
- Dan drukt u op 'tweede klas', vervolgens op 'alleen vandaag geldig'.
Tenslotte drukt u op 'met korting' of 'zonder korting'.
- Hoe betaalt u, contant of met een pinpas?
Met m'n pinpas.
- Kijk hier staat het bedrag. U drukt op 'ja' als het bedrag juist is.
- Fijn, dank u wel voor uw hulp.
- Een kaartje voor de trein koop je op het station, meestal bij de automaat, soms bij het loket.

- Hoeveel korting kan je krijgen?
- Kan je die informatie ook op een andere manier krijgen?
- Is het een groot station?
- Maar als je niet snel genoeg bent?
- Weet jij hoe zo'n automaat werkt?
- Staat elke stad van Nederland op die lijst?
- Wat betekent 'alleen vandaag geldig'?
- Betaal jij met een pinpas in winkels en op de markt?
- Wanneer druk je op 'nee'?
- Wat antwoord je als iemand dit zegt?
- Moet je lang wachten bij de loketten?

16. Retourtje Rotterdam

12 In de toekomst verdwijnt waarschijnlijk het loket. In elk geval op een klein station. Een kaartje kun je ook in de trein kopen.

13 Dan betaal je wel een flink bedrag extra.

14 Met een voordeel-uren-kaart krijg je 40 procent (%) korting. Maar die geldt door de week alleen na negen uur 's ochtends.

15 Gedurende het weekend is de kaart de hele dag geldig.

16 Een strippenkaart voor de bus of de tram koop je op het station. Maar daarvoor kun je ook terecht op het postkantoor.

17 In de bus of tram betaal je een stuk meer.

18 Hoe werkt een strippenkaart?

Je gebruikt minstens twee strippen.

Dat is voor de kortste afstand.

19 Hoe verder je reist, hoe meer strippen je gebruikt. Er is een vaste relatie tussen afstand en aantal strippen.

12 Weet je waarom?

13 Hoeveel moet je extra betalen?

14 Op welke uren en dagen kan je dus de voordeel-uren-kaart niet gebruiken?

15 Voor hoeveel personen is zo'n kaart geldig?

16 Welk bedrag betaal je voor een strippenkaart?

17 Weet je wat 'een stuk meer' betekent?

18 Is de strippenkaart ook voor de metro?

19 Hoe weet je het aantal strippen dat je moet gebruiken?

C Vul in of aan:

1. Schrijf in letters (zie **grammatica** nummer 31):

10.00 tien uur

10.30 _____

10.05 vijf over tien _____

10.35 _____

10.15 _____

10.45 _____

10.20 _____

10.55 _____

2. Vul de juiste vorm van *vertrekken* in (**grammatica** nummer 7):

Hoe laat vertrekt u met de trein? Ik _____ om 8.05 uur. Zeg Anne, jij

_____ toch ook met de trein van 8.05 uur? _____ jij ook niet om 8.05 uur

met de trein? Inderdaad, we _____ samen met dezelfde trein.

16. Retourtje Rotterdam

3. Zet de woorden in de juiste vorm (**grammatica** nummer 7 en 8):

Herman heeft de trein (missen) gemist. Hij heeft (vragen) _____ wanneer de volgende trein vertrekt. Iemand heeft (zeggen) ____: over tien minuten. Herman heeft dus ongeveer 10 minuten op de trein (wachten) _____.

4. Zet de woorden in de goede vorm (**grammatica** nummer 20):

Let op: Jan werkt.   Jan *heeft* gewerkt.
          Jan *wil* werken.   Jan *heeft* willen werken.

Herman heeft de trein (missen) gemist. Daardoor heeft hij 10 minuten (moeten, wachten) _____ . Hij had een kop koffie (willen, drinken) _____ . Het was al laat en daardoor heeft hij geen koffie (kunnen, krijgen) _____. In de trein is hij op een rustige plaats (gaan, zitten) _____ om zijn les te leren.

5. Zet in de juiste vorm (**grammatica** nummer 6):

Een retour is (goedkoop) goedkoper dan twee enkele reizen. Met een intercity (een trein die alleen stopt in grote steden) reist men (snel) _____ dan met een stoptrein (een trein die overal stopt). Een stoptrein is dus (langzaam) _____ dan een intercity. Een vliegtuig is de (snel) _____ manier van reizen. En de (langzaam) _____ manier van reizen is lopen.

D Geef antwoord:

Jill Dame achter loket
Mag ik een retourtje Utrecht... <
O. Graag met korting. Ik heb een
voordeel-uren-kaart. <
Alstublieft. Hoe laat v_____ de trein? <
Dank u wel. <

Dame achter loket
Zestien-vijftig, alstublieft. <
Dat wordt dan negen-negentig (€ 9,90). <
Om twee m_____ voor vier, van spoor 1. <

Mario Patrick
Waarom ver_____ in de toekomst het
loket? <
Waar koop je dan een kaartje? <
Wat is het voordeel v_____ zo'n
automaat? <
En de automaat werkt altijd? <
Dan kun je dus geen kaartje kopen! <

Patrick
De meeste mensen hebben tegenwoordig
een pinpas. Daarm_____ kun je overal betalen. <
Bij de automaat op het station. Je kunt
trouwens ook met contant geld b_____ bij de
automaat. <
Daar kun je van 's morgens vroeg tot 's avonds
laat terecht. Het loket is soms gesl_____. <
Het gebeurt wel eens dat de automaat niet
werkt. <
Nee, maar in zo'n gev_____ kun je in de trein
een kaartje krijgen als de conducteur
langskomt. <

E Schrijfopdracht:

Schrijf een kort stukje over de trein in jouw land. Vertel in elk geval iets over

- de prijzen (vergeleken met de Nederlandse trein)
- het kopen van een kaartje (aan het loket, via de automaat, in de trein), contant of met een pinpas
- korting
- eerste/tweede/derde ... klas.

Vertel ook of de trein een belangrijk middel van vervoer (transport) is. Of gebruiken mensen liever een bus? Waarom?

Les 17 De dokter

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 96 + → p. 98

B Vragen en beantwoorden:

De telefoon bij de dokter, de heer Jansen, gaat.

- 1 De assistente neemt op.
  - 2 Met de assistente van dokter Jansen.
Goedemorgen, u spreekt met Springer.
Goedemorgen, wat kan ik voor u doen?
  - 3 Ik bel voor mijn vrouw. Zij is patiënt bij u.
  - 4 Ze voelt zich al een paar dagen erg slecht.
Ik wil haar graag door de huisarts laten onderzoeken.
  - 5 Kan ik nu een afspraak voor haar maken?
  - 6 Eh, even kijken. Ze kan om half twee op het spreekuur komen.
O, ik zou graag willen dat de dokter bij ons langskomt.
  - 7 Dat wordt moeilijk. Lukt het echt niet om op het spreekuur te komen?
  - 8 Ik ben bang van niet. Ze kan bijna niet lopen van de pijn.
  - 9 Een ogenblikje. Ik zal even overleggen met dokter Jansen.
Mijnheer Springer, met dokter Jansen.
Uw vrouw is ziek, begrijp ik.
  - 10 Wat is er precies met haar aan de hand?
  - 11 Ze heeft vreselijk veel pijn, vooral in haar hoofd. Het houdt maar niet op.
  - 12 En ze heeft al twee nachten niet geslapen.
Haar gezicht is ook helemaal rood.
  - 13 Heeft ze koorts?
Eh, wat bedoelt u?
Hebt u haar temperatuur opgenomen?
- 1 Wat betekent: 'De assistente neemt op'?
  - 2 Zeg je in jouw land ook direct je naam als je de telefoon opneemt?
  - 3 Bij wie ben jij patiënt?
  - 4 Bel je in jouw land ook een huisarts, als je je slecht voelt?
  - 5 Kan het ook zonder afspraak?
  - 6 Weet je wat een spreekuur is?
  - 7 Waarom is het moeilijk voor de dokter om langs te komen?
  - 8 Wat bedoelt meneer Springer met 'Ik ben bang van niet'?
  - 9 Wat gaat de assistente aan de dokter vragen?
  - 10 Heeft ze pijn in haar hand?
  - 11 Heeft mevrouw Springer al lange tijd pijn?
  - 12 Is mevrouw Springer erg ziek, denk je?
  - 13 Waarom is dat belangrijk om te weten?

17. De dokter

14 Ja, ja, ze heeft 40.2! Dat is toch ernstig?
Dat is inderdaad zeer hoog.

15 Ik kom zo snel mogelijk even langs,
rond half zes, denk ik.

O fijn. Wat kan ik ondertussen voor haar doen?

16 Niks bijzonders.

17 Geeft u haar in ieder geval voldoende te
drinken.

14 Wat is een gewone temperatuur?

15 Moeten meneer en mevrouw
Springer lang wachten op de dokter?

16 Is er dan niks bijzonders aan de hand?

17 Wat kan hij haar te drinken geven?

C Vul in of aan:

1. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 30):

Ik heb de dokter (bellen) gebeld en (vragen) _____ of hij langs kan komen.

Mijn vrouw moet worden (onderzoeken) _____. En, is de dokter snel (komen)

_____? Het was erg druk. We hebben bijna twee uur (wachten) _____.

Wat heeft de dokter (zeggen) _____? Dat ze een paar dagen in bed moet blijven
en veel moet drinken. Ik heb haar dus veel water en thee (geven) _____.

2. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Mijn vrouw is ziek, maar ik heb geen telefoon. Kent u dan _____ mensen

in de buurt die u kunnen helpen? Nee, ik woon nog _____ lang in Nederland en

we hebben nog _____ tijd gehad bij mensen op bezoek te gaan.

3. Zet in de juiste volgorde (**grammatica** nummer 14 en 15):

(ik, bel) Ik _____ bel de dokter. Waarom (u, belt) _____

de dokter? Omdat mijn vrouw (is, ziek) _____

Hoe laat (u, gaat) _____ naar zijn spreekuur? Ik ga niet naar zijn

spreekuur. Ik wil dat (de dokter, langskomt) _____ bij haar _____.

D Geef antwoord:

Denise

Met de assistente van dokter Ali. <

U hebt haar temperatuur opgenomen? <

Kunt u met haar op het spr_____ komen?

Of moet de dokter bij u langskomen? <

Even kijken, vanmiddag lukt wel, rond
half vijf. <

Meneer De Boer

Ah, dag dokter, komt u b____. <

Ze ligt boven op h____ kamer. <

Al een dag of twee. <

Ze zegt ook dat ze vres_____ hoofdpijn
heeft. <

...

Wat kunnen we ondert_____ voor haar
doen? <

Ze heeft de afgelopen dagen veel
geslapen. <

Fijn, dank u wel. Tot ziens, dokter. <

Meneer De Boer

Goedemorgen, met De Boer. Ik bel voor
mijn dochtertje. Ze heeft al twee dagen
koorts. Ze voelt _____ erg ziek. <
Ja, ze heeft voortdurend bijna veertig
graden. <

Ik heb l_____ dat de dokter bij ons komt.
Dan hoef ik niet met haar naar buiten. <

Dat _____ goed. Dan zie ik de dokter wel
verschijnen. Dank u wel. <

Dokter Ali

Zo, waar is de patiënt? <

Sinds wanneer h_____ ze koorts? <

Is het alleen koorts of is er anders nog iets
bijzonders? <

Goed, ik zal haar wel even onderzoeken.

Zo, ik heb haar onderz____. Ik denk niet
dat het ernstig is. Ze moet een paar dagen
rustig thuis blijven. <

Ze moet voldoende drinken. En goed
slapen. <

Als de koorts na vandaag niet minder
wordt, moet u mij b____. Dan kom ik in
ieder geval zo snel mogelijk weer langs. <
Tot ziens. <

E Schrijfpdracht:

Je bent ziek en kunt niet naar de les. Schrijf een briefje aan de docent. Vertel in het briefje wat er precies aan de hand is. Gebruik de woorden in cursief uit het voorbeeld.

Voorbeeld van een brief:

Aan mevrouw E. Sterk
Docent Nederlands voor Buitenlanders
Taalschool Den Haag
Van Goghstraat 30
2500 CD Den Haag

Den Haag, 2 november 2001

Beste mevrouw Sterk,

Helaas kan ik deze week niet op de les komen. Ik ben vrij ernstig ziek. Ik voel me al een paar dagen erg slecht. _____ pijn in mijn _____

_____ koorts.

_____ laten onderzoeken _____.

Zodra ik weer beter ben, _____.

Vriendelijke groeten,

Maria Gonzalez (groep 2, beginners)

M. Gonzalez
Zuidwal 19
2500 HH Den Haag

Les 18 Familie

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 100 + → p. 102

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Kom jij uit een groot gezin?
Mijn ouders hebben zes kinderen.
Ik heb drie broers en twee zusters.
  - 2 Woont jouw familie ook in Nederland?
Alleen mijn jongste zus.
  - 3 Zij is getrouwd met een Nederlander.
Daardoor kent ze beter Nederlands dan ik.
  - 4 Ze hebben drie kinderen, twee jongens en een meisje. Maar de rest van mijn familie woont niet in Nederland.
  - 5 Ga je vaak bij je zus op bezoek?
Ja, ik help haar regelmatig met de kinderen.
  - 6 Zij heeft het erg druk, want ze werkt vier dagen per week.
Leven je beide ouders nog?
  - 7 Gelukkig wel. Ze zijn nog gezond en flink, ze zorgen voor zichzelf.
  - 8 Maar onlangs zijn ze wel gestopt met werken.
  - 9 Mijn vader had een klein bedrijf waar ze kleding maken. Hij heeft het bedrijf verkocht.
  - 10 Nu zijn ze van plan spoedig naar Nederland te komen voor een vakantie.
Ik hoop dat ze een paar weken blijven.
  - 11 Ik heb ze al zo lang niet gezien.
  - 12 En heb je nog grootouders?
Die zijn helaas gestorven toen ik klein was.
  - 13 Ik heb ze nauwelijks gekend.
Dat vind ik jammer.
  - 14 Grootouders spelen een belangrijke rol in de familie, althans in onze cultuur.
- 1 Hoeveel kinderen hebben jouw ouders?
  - 2 Waar woont jouw familie?
  - 3 Heb jij Nederlandse familie?
  - 4 Waar wonen jouw broers en zussen?
  - 5 Bezoek je regelmatig je broers of zussen?
  - 6 Wat doet ze de andere drie dagen?
  - 7 Wie zorgt voor jouw ouders?
  - 8 Wanneer stopt men met werken in jouw land?
  - 9 Heeft jouw vader of moeder een bedrijf?
  - 10 Waar gaan jouw ouders heen voor een vakantie?
  - 11 Hoe lang heb je je ouders niet gezien?
  - 12 Leven jouw grootouders nog?
  - 13 Ken of kende je je grootouders goed?
  - 14 Is dat ook zo in Nederland?

18. Familie

Iedereen houdt rekening met hun ideeën en opvattingen.

15 Zij hebben veel gezag, net als de ouders. Die kunnen zelfs bepalen met wie je moet trouwen.

16 Kun je je dat voorstellen? Of vind je het een slechte zaak dat de ouders over zulke zaken beslissen? Wat is jouw mening hierover?

15 Hoe is dat in jouw cultuur?

16 Vind je dat een goede zaak?

C Vul in of aan:

1. Zet het woord in het meervoud (**grammatica** nummer 1 en 2):

De ouders van Anne hebben zes (kind) kinderen: drie (zoon) _____ en drie (dochter) _____. Anne heeft dus drie (broer) _____ en twee (zus) _____. In haar land zijn de meeste (familie) _____ tamelijk groot. (Gezin) _____ met meer dan vier kinderen zijn heel gewoon. Ze gaat nu met haar gezin drie (week) _____ op vakantie.

2. Zet het woord in de juiste vorm, met of zonder -e (**grammatica** nummer 5):

Dit jaar gaan we naar Indonesië. Dat is een (ver) ver land en het is een (duur) _____ reis. (Ver) _____ reizen zijn bijna altijd vrij (duur) _____, vooral wanneer je een (groot) _____ gezin hebt. Gelukkig kosten (klein) _____ kinderen minder dan een (groot) _____ kind. Iedereen zegt dat Indonesië een (mooi) _____ land is.

3. Kies uit: *mijn, jouw, zijn, haar, ...* (**grammatica** nummer 18):

Mevrouw Sumitro komt uit Indonesië. Ze gaat met haar man en _____ kinderen _____ familie bezoeken. _____ man gaat voor de eerste keer

naar Indonesië, samen met _____ vrouw en _____ kinderen. De ouders van mevrouw Sumitro hebben nog nooit _____ man gezien. Ze willen graag de man van _____ dochter ontmoeten. In welk land wonen _____ ouders? _____ ouders wonen in ... Hebben u en _____ vrouw ook kinderen?

4. Vul de juiste vorm in (grammatica nummer 17):

Hoe laat bent u (aankomen) aangekomen? Ik ben om 12 uur (aankomen) _____.

Mijn dochter (aankomen) _____ morgen _____. Hoe laat (aankomen) _____ ze _____? Haar trein moet om zes uur (aankomen) _____.

Waar woont u? In Rotterdam. Hoe laat (weggaan) _____ u _____ van huis?

Meestal rond acht uur. Maar vandaag ben ik eerder (weggaan) _____.

Vandaag moest ik eerder (weggaan) _____. In het algemeen probeer ik rond acht uur

(weggaan) _____. Dan ben ik bijna altijd op tijd.

D Geef antwoord:

Cheng
Hoeveel broers en zusters heb jij? <

Ik heb zes broers en twee zusters.
Vroeger had ik drie zusters, maar één is
gest____. <

Ze wonen allemaal in .... Ik ben de enige
d_____ in Nederland woont. >

Natuurlijk. Heb jij hier wel familie? <

Chris
Ik heb maar één zuster en geen b____.
Ik kom dus uit een klein gezin. En jij? <

Waar woont je familie? <

Je h_____ ze zeker al lang niet gezien.
Ik kan me voorstellen dat je dat jammer
vindt. <

Ja, mijn ouders en zuster w_____ hier ook. <

Sarah	Michel
Leven je grootouders nog? <	Gelukkig wel. En ze ____ over het algemeen nog gezond. <
Werken ze nog? <	Nee, ze zijn gestopt ____ werken zodra ze 65 waren. <
En je ouders? <	Die werken allebei. Ze zijn nog niet zo oud: mijn vader is 56 en mijn moeder 51. <
Wat voor w____ doen ze? <	Ze werken in een kl____ bedrijf van mijn familie. Het is een zaak waar ze schoenen maken. <

E Schrijfopdracht:

Schrijf een kort stuk over je familie. Vertel iets over:

- je ouders (als die nog leven); werken ze nog, wat voor werk doen ze of hebben ze gedaan
- je broers en zusters; waar wonen ze? werken ze? enzovoort
- de rest van je familie (vooral je grootouders, als die nog leven).

Vertel ook of familie belangrijk voor je is. Welke rol spelen ouders in jullie cultuur? Zijn de ideeën en opvattingen van ouders, grootouders, broers en zusters belangrijk? Wat bepalen ouders en grootouders bijvoorbeeld, wat kunnen zij over jou beslissen?

Les 19 Het postkantoor

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 104 + → p. 106

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Even kijken of de post al langs is geweest.
Ja, inderdaad. Er is een brief aangekomen en een bericht van een aangetekend stuk.
  - 2 Hm, ze hebben niemand thuis getroffen.
  - 3 Vanavond wordt het stuk opnieuw aangeboden, tussen 18.00 en 20.00 uur, aldus het bericht.
  - 4 Ik denk dat ik het stuk zelf ga halen. Ik moet toch naar het postkantoor om postzegels te kopen.
  - 5 We hebben trouwens ook geld nodig.
Dan ga ik meteen langs de bank om geld uit de muur te halen.
  - 6 Wat bedoel je met 'geld uit de muur halen'?
O, die uitdrukking betekent: geld halen uit een automaat. Die zit buiten, in de muur van een bank.
Hoe werkt zo'n automaat?
Ongeveer als een koffieautomaat.
  - 7 In plaats van geld stop je je pinpas in de gleuf, je drukt op een paar toetsen en even later komt er geld uit in plaats van koffie.
  - 8 Er staat vast ook wel zo'n automaat bij het postkantoor. Dan hoef ik niet ook nog naar onze eigen bank te rijden.
Dag meneer, waarmee kan ik u van dienst zijn?
  - 9 Ik heb een bericht van een aangetekend stuk gekregen.
  - 10 Een ogenblik, ik ga het voor u pakken.
Alstublieft. Wilt u hier tekenen en mag ik even uw paspoort of rijbewijs zien?
Dank u wel, hier is uw paspoort weer terug.
Ik heb ook postzegels nodig.
  - 11 Hoeveel moet er op een brief naar Spanje?
- 1 Waar is het aangetekend stuk?
  - 2 Wat betekent dit?
  - 3 Moet je dus naar het postkantoor?
  - 4 Tot hoe laat is het postkantoor open?
  - 5 Kan je alleen geld op de bank halen?
  - 6 Haal jij je geld uit de automaat of bij een loket in de bank?
  - 7 Maar waar kan je buitenlands geld krijgen?
  - 8 Kan je je pinpas in alle automaten gebruiken?
  - 9 Is een aangetekend stuk een gewone brief?
  - 10 Waarom moet je je paspoort of rijbewijs laten zien?
  - 11 Weet jij dat?

19. Het postkantoor

12 Ik wil hem aangetekend versturen, of nee, ik bedoel per expresse. Hoeveel kost dat extra?

13 Hoe zwaar is uw brief?

Ik zal hem even voor u wegen.

14 Kijk hier hangt een lijst met alle tarieven, waarop precies staat wat het kost.

15 O ja, ook nog graag een strippenkaart.

16 Alstublieft.

Dank u wel.

17 Op het postkantoor kun je tevens terecht om rekeningen te betalen of om geld te halen, net als op een bank.

18 Het postkantoor heet daarom tegenwoordig de 'postbank'.

19 En als je een nieuwe auto koopt, moet je ook naar het postkantoor. Daar maken ze voor jou de papieren in orde.

20 Die papieren zijn van groot belang.

21 Vergeet dat dus niet, vooral als het een gebruikte auto betreft.

12 Of hoef je niet extra te betalen?

13 Hoeveel gram weegt een brief, denk je?

14 Er zijn verschillende postzegels. Hoeveel kosten ze?

15 Hoeveel strippen zitten daarop?

16 Soms vragen ze je daarna: 'Anders nog iets?' Wat betekent dat?

17 Is er geen verschil tussen het postkantoor en een bank?

18 Heb jij een rekening bij deze Postbank?

19 Doet de garage dat niet voor je?

20 Waarom zijn ze van belang?

21 Waarom vooral bij een gebruikte auto?

C Vul in of aan:

1. Zet het werkwoord in de juiste vorm (grammatica nummer 30):

Ik ben naar het postkantoor (zijn) geweest. Ik had een bericht van een aangetekend stuk (krijgen) _____. Maar de post had niemand thuis (treffen) _____.

Ik ben met de fiets (gaan) _____. Ik (moeten) _____ lang wachten.

Er (staan) _____ veel mensen voor mij. Toen ik aan de beurt (zijn) _____, (moeten) _____ ik mijn paspoort laten zien.

2. Vul de juiste vorm in:

Let op: <i>ik ga</i>	<i>sta</i>	<i>doe</i>
<i>jij gaat</i>	<i>staat</i>	<i>doet</i>
<i>wij gaan</i>	<i>staan</i>	<i>doen</i>

Dag meneer, (gaan) gaat u elk jaar met vakantie? Ja, ik _____ elk jaar met vakantie. Soms _____ mijn vrouw en ik zelfs twee keer met vakantie.

En jij Anne, _____ jij ook twee keer met vakantie? Nee, mijn vriend _____ slechts één keer met vakantie en ik _____ altijd met hem mee.

Ik (doen) _____ veel aan sport. _____ jouw vriend ook aan sport? Nee, hij _____ niet aan sport. Hij (gaan) _____ liever naar een museum.

Hoe laat (opstaan) _____ jullie meestal _____? Ik _____ meestal erg vroeg _____. Ook mijn vriend _____ rond dezelfde tijd _____.

3. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

De post is langs geweest. Ik heb weer geen brief ontvangen. Ik begrijp _____ waarom ik _____ brieven krijg. Ik hoef _____ lange brief te krijgen, maar ik vind het _____ leuk, wanneer ik helemaal _____ post krijg.

4. Kies uit *die* of *dat* (**grammatica** nummer 25):

Let op: *de* vrouw, *het* land, ...

Ik heb een vrouw die uit China komt. China is een land _____ heel ver van Nederland ligt. In Nederland wonen veel mensen _____ uit landen komen _____ ver weg liggen. We hebben een kind _____ bijna twee jaar is. We hebben dus geen kinderen _____ al naar school gaan.

D Geef antwoord:

Jim Medewerker postkantoor

Goedemorgen. Ik heb een bericht
gekr_____ van een aangetekende brief. <

Ik heb geen paspoort bij me. <

Ja, gelukkig heb ik altijd m'n rijbewijs
bij _____. Alstublieft. <

Hoef ik niets te b_____? <

Ja, dat kan. Mag ik uw paspoort even
zien? <

H_____ u een rijbewijs bij u? Dat is ook
goed. <

Dank u, ik z_____ de brief even voor u
pakken...

Alstublieft, wilt u hier even tekenen? <

Nee, wie zo'n brief verstuurt, betaalt
ervoor. <

Pablo Wilma

Waarvoor gaan mensen naar _____
postkantoor? <

Dat begrijp ik. Maar kun je er ook
rek_____ betalen? <

Geld halen kan wel op het postkantoor,
niet? <

Maar er zijn toch meer zaken waarv_____ je
naar het postkantoor moet. <

Ook als het een nieuwe auto betr_____? <

Zijn die papieren zo belangrijk? <

O ja. Ik kan me voorstellen dat die
informatie van groot bel_____ is. <

In de e_____ plaats om postzegels te kopen
en om brieven of aangetekende stukken te
versturen. <

Dat is mogelijk, maar de meeste mensen
betalen hun rekeningen via de b_____. <

Ook dat gaat tegenwoordig steeds meer
automatisch. Ik bedoel: vrijwel iedereen
haalt geld _____ de muur. <

Dat is juist. Vooral om papieren in orde
_____ maken, als je een auto hebt gekocht. <

Dat weet ik eigenlijk niet. Ik koop altijd
een gebruikte auto. <

Ja, op die papieren st_____ het nummerbord
van de auto en er staat ook dat die auto
van jou is. <

Onder andere voor de politie! <

E Schrijfoopdracht:

Maak de volgende zinnen af:

a. De post(bode) komt bij mij langs op _____
om _____ of _____ uur.

b. Als ik een bericht van een aangetekend stuk heb gekregen,
_____
_____.

c. Op het postkantoor kan men _____
_____.

d. Aan het loket zegt de meneer of mevrouw van het postkantoor:
_____ of
_____.

e. Dan antwoordt men: _____ of
_____ of
_____.

f. Als iemand mij om een 'legitimatiebewijs' vraagt, dan bedoelt hij _____
_____ of mijn _____.

g. Op een normale brief naar mijn familie in _____, moet _____
_____.

h. Het postkantoor heet tegenwoordig ook wel de postbank, omdat _____
_____.

Les 20 Uitgaan

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 108 + → p. 110

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Hoi Eva. Ben je vanavond vrij? Er draait een leuke film. Heb je zin om mee te gaan?
Ja, gezellig. Hoe heet die film?
- 2 Uh, even in de krant kijken.
- 3 De titel is: Millennium. Hij gaat over een jongen die via zijn computer duizend (1000) jaar teruggaat in de tijd.
- 4 O, leuk! De vroege of de late voorstelling?
Laten we de late nemen.
- 5 Dan kunnen we eerst nog ergens samen eten.
- 6 Herinner je je dat restaurant van de vorige keer waar we zo lekker hebben gegeten?
De bioscoop is naast dat restaurant.
- 7 Ben je soms jarig?
Nee hoor. Ik vind het gewoon leuk om met jou uit te gaan.
- 8 Ik kom je rond zessen halen. Tot straks.
- 9 Goedenavond. We willen graag eten. Hebt u plaats voor ons, als het kan bij het raam.
- 10 Daar hebben we verleden keer ook gezeten.
- 11 Met hoeveel personen bent u?
Met z'n tweeën.
- 12 Als u even wacht, komt er een tafel vrij bij het raam.
- 13 Dat is goed. Terwijl we wachten, bekijken we de kaart.
- 14 Uw tafel is klaar. U kunt plaatsnemen.
- 1 Wanneer ben jij vrij?
- 2 Kan je elke dag in de krant lezen welke films er draaien?
- 3 Naar welk jaar gaat hij terug?
- 4 Hoe laat begint de late voorstelling?
- 5 Wie zegt dit?
- 6 Om welke redenen gaan ze graag naar dit restaurant?
- 7 Wie betaalt het eten?
- 8 Wie haalt wie?
- 9 Waarom willen ze bij het raam zitten?
- 10 Herinner jij je nog waar je de vorige keer hebt gegeten?
- 11 Hoe zeg je dat je met 10 personen bent?
- 12 Is er al een tafel vrij bij het raam?
- 13 Begrijpen ze de Nederlandse tekst op de kaart?
- 14 Waar nemen ze plaats?

20. Uitgaan

15 Hebt u uw keuze al gemaakt?

Ja, we willen graag beginnen met Franse uiensoep.

16 Daarna als hoofdgerecht voor haar de vis.

Ik geef de voorkeur aan vlees.

17 Geeft u mij maar deze schotel.

18 Wat wilt u drinken?

Voor haar een glas witte wijn bij de vis.

19 Voor mij een glas bier. Licht bier graag, niet van dat zware. En brengt u ook maar een fles water.

20 Kunt u de rekening brengen?

21 Ik kan toch met mijn creditcard betalen?

Zeker, geen enkel probleem.

15 Waarmee kan je ook beginnen?

16 Hoeveel visgerechten heeft dit restaurant?

17 Wat voor gerecht is dat?

18 Wat voor wijn drink je meestal bij vlees?

19 Soms hoor je Nederlanders vragen om 'een biertje'.

Wat bedoelen ze dan?

20 Kan je dat ook anders vragen?

21 Moet je dan een bedrag extra betalen?

C Vul in of aan:

1. Zet in de juiste volgorde (grammatica nummer 14 en 16):

Vanavond (ik, eet) eet ik in een restaurant. (ik, eet) _____
_____ vaak in een restaurant. Gisteren (ik, heb) _____ ook in
een restaurant gegeten. Deze week (ik, heb) _____ een paar keer in
een restaurant gegeten. Ik heb Eva gevraagd of (ze, meegaat) _____ met me
_____. Na het eten (we, gaan) _____ naar de film. Natuurlijk
(we, nemen) _____ de late voorstelling.

2. Vul in: *in, naar, op, ...*

Vanavond gaan we naar de bioscoop. Eerst eten we _____ een restaurant.
De bioscoop ligt _____ het restaurant. Ik hoop dat er plaats _____ ons is.
Het liefst hebben we een plaats _____ het raam. Als we klaar zijn, dus
_____ het eten, gaan we _____ de bioscoop. Ik heb _____ de krant
gezien dat er een leuke film draait.

20. Uitgaan

3. Vul de juiste vorm in:

Dag meneer, (gaan) gaat u elke week naar de bioscoop? Soms _____ mijn vrouw en ik twee keer per week naar de bioscoop. En jij Eva, _____ jij ook een paar keer naar de bioscoop? Nee, mijn vriend en ik _____ slechts één keer en ik _____ altijd met hem mee.

Wat (doen) _____ jij vanavond? En wat _____ jouw vriend? Ik weet nog niet wat wij vanavond _____. Misschien _____ wij wel niets.

4. Kies uit: *mijn, jouw, zijn, haar, ...* (**grammatica** nummer 18):

Anne gaat elk weekend met haar zoon en met _____ dochter naar _____ vader en moeder. Ook _____ broer Henk komt dan meestal met _____ kinderen. Gaat u ook in het weekend met _____ kinderen naar _____ vader en moeder? Nee, _____ kinderen wonen niet meer thuis. Mijn vrouw en ik zouden graag _____ kinderen regelmatig zien. Ze zijn al getrouwd en wonen met _____ vrouw en man in een ander land.

D Geef antwoord:

De telefoon bij Anne gaat:

Anne   **Wim**

Hallo, met Anne. <

Hallo Anne, met Wim. Eh, ik wilde wat vragen. H__ je zin om vanavond mee uit eten te gaan? <

Wat leuk! Waar wil je heen? <

Ik ken een Marokkaans restaurant in de b__t van het centrum. Ze hebben echt lekker eten. <

Dat is goed. Eh, hoe laat gaan we? <

Ik kom je h___. Sta je om zes uur klaar? <

De ober in het Marokkaans restaurant
Goedenavond. Bent u met z'n tweeën? <

Zeker, neemt u plaats. Ik br___ u de
kaart... <

Alstublieft, de kaart. Wilt u vast ie___
drinken? <

De ober
Heeft u een keuze k___ maken? <

Wilt u er nog iets bij drinken? <

Alstublieft. Alles naar wens geweest? <

Ja, als u even mee wilt lopen. <

Tot ziens. En een prettige avond nog. <

Anne

Ja, kunnen we dat tafeltje aan het r___
krijgen? <

Wat gez___. Ik ben hier nog nooit
geweest. <

Voor mij graag een glas rode wijn.
En voor hem een licht biertje. <

Wim

Ik wil graag deze schotel voor twee
pers___. <

Geeft u mij ook maar een glas r___
wijn. <

Meneer, kunt u de rekening br___? <

Ja, het was erg lekker. Ik k___ toch met
m'n pinpas betalen? <

(...)

Zo, in orde. Tot z___. <

E Schrijfopdracht:

Zaterdag ben je jarig. Je wilt een vriend of vriendin vragen om mee te gaan naar de film.
Voor de film kunnen jullie ergens gaan eten.

Schrijf een briefje aan de vriend(in) en probeer een afspraak te maken.

Gebruik de volgende woorden:

jarig
heb je zin om
een spannende film
vroeg/late voorstelling
een goed restaurant
zal ik je rond .... halen
bellen

Les 21 Een klein land

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 112 + → p. 114

B Vragen en beantwoorden:

<i>Land</i>	<i>Totale bevolking</i>	<i>Aantal inwoners per km²</i>
Nederland	16 miljoen	450
Frankrijk	58 miljoen	106
Marokko	27 miljoen	59
Amerika	260 miljoen	28

- 1 Nederland is klein.
- 2 Toch wonen er veel mensen: ongeveer 16 miljoen.
- 3 Nederland heeft een zeer dichte bevolking.
- 4 Gemiddeld telt Nederland 450 mensen per vierkante kilometer.
- 5 In verhouding tot andere landen is dat aantal opvallend hoog.
- 6 Groeit de bevolking nog verder?
Ja, men verwacht dat de bevolking verder zal toenemen, richting 18 miljoen.
- 7 Hoe komt dat? Worden er meer kinderen geboren?
- 8 Of heb je een andere verklaring voor die ontwikkeling?
- 9 Er zijn verschillende oorzaken. Inderdaad stijgt het aantal kinderen langzaam.
- 10 En de mensen leven langer.
- 11 Doordat er veel buitenlanders naar Nederland komen, stijgt de bevolking ook.
- 12 Sommige mensen kunnen dat moeilijk aanvaarden.
- 13 Zij zeggen: Nederland is vol.
- 1 Is Frankrijk ook klein?
- 2 Hoeveel mensen wonen er in jouw land?
- 3 Wat betekent dat?
- 4 Heeft Amerika een dichtere bevolking?
- 5 Hoe is de bevolkingsdichtheid van Amerika in verhouding tot Marokko?
- 6 Wat betekent dat voor de bevolkingsdichtheid?
- 7 Denk je dat in Nederland meer kinderen worden geboren?
- 8 Of is er meer dan één verklaring voor deze ontwikkeling?
- 9 Worden de Nederlandse gezinnen groter?
- 10 Hoe oud worden ze nu meestal?
- 11 Komen er nu meer dan vroeger?
- 12 Wat kunnen ze moeilijk aanvaarden?
- 13 Vind jij Nederland een vol land?

Kan iedereen wel een huis vinden, als de bevolking sterk toeneemt?

14 De overheid houdt er rekening mee dat de bevolking stijgt.

15 Daar is het beleid op gericht. Let er maar eens op hoeveel er gebouwd wordt!

16 Iedereen heeft recht op een passende woning. Niemand hoeft op straat te slapen.

17 Maar niet alle mensen zijn tevreden. Dat bleek onlangs uit een onderzoek.

18 Het toonde aan dat de meeste Nederlanders een huis wensen met een tuin.

19 Maar dat kan niet vanwege het gebrek aan ruimte.

20 Lang niet elke woning heeft een tuin. Een flat bijvoorbeeld. Daarbij is natuurlijk geen sprake van een eigen tuin of een stukje grond.

21 Hoogstens een balkon met wat bloemen en planten.

Toch nog een beetje tuin bij het huis.

14 Hoe kan de overheid daarmee rekening houden?

15 Wordt er overal in Nederland veel gebouwd?

16 Wat noem jij een passende woning?

17 Ben jij tevreden met je huis?

18 Wil je ook graag een huis met een tuin?

19 Is er ook in jouw land gebrek aan ruimte?

20 Maar is dat een probleem?

21 Houd jij van bloemen en planten, of woon je juist graag in een woning zonder tuin?

C Vul in of aan:

1. Vul de juiste vorm in (grammatica nummer 7 en 8):

Tegenwoordig (groeien) groeit de bevolking sneller dan vroeger. Vroeger

(groeien) _____ de bevolking minder snel dan tegenwoordig. Vooral in de

20ste eeuw is de bevolking snel (groeien) _____.

Vroeger (werken) _____ mensen ook langer dan tegenwoordig. Mijn vader heeft mij (vertellen) _____ dat

hij nog 48 uur per week heeft (werken) _____.

2. Zet het woord in de juiste vorm (**grammatica** nummer 6):

Op de korte afstand is een auto meestal (snel) sneller dan de trein. De trein rijdt misschien wel even (snel) _____ of (snel) _____ dan de auto, maar je verliest veel tijd naar en van het station. Daardoor duurt de reis van Amsterdam naar Den Haag met de trein (lang) _____ dan met de auto. Soms is het erg druk op de weg. Je moet dan (langzaam) _____ rijden dan je wilt. De reis duurt dan weer (lang) _____ met de auto dan met de trein. En wat is de (snel) _____ manier om van Rotterdam naar Parijs te gaan? Met de auto, de trein of met het vliegtuig?

3. Kies uit *meer, meest, minder, minst, beter, best* (**grammatica** nummer 6):

Vroeger hadden mensen meer kinderen dan tegenwoordig. Tegenwoordig hebben veel mensen _____ kinderen dan vroeger. In West-Europa hebben de _____ gezinnen maar twee kinderen.

Anwar is een goede cursist, maar Sheila is een (goed) _____ cursiste dan Anwar. Ze besteedt (veel) _____ tijd aan het Nederlands dan Anwar. Meestal besteden de (goed) _____ cursisten ook de (veel) _____ tijd aan hun les.

4. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 30):

Vroeger (leven) leefden mensen korter dan tegenwoordig. Ze (sterven) _____ aan allerlei ziektes die men niet (kunnen) _____ genezen.

Bovendien (hebben) _____ men vaak niet genoeg te eten. Men (lijden) _____ honger. Veel mensen (krijgen) _____ ziektes of (gaan) _____ dood, omdat ze te weinig (eten) _____.

D Geef antwoord:

Karin Hoeveel inwoners telt jouw land? < En hoeveel mensen wonen er gemiddeld per vier _____ kilometer? < Gr_____ de bevolking nog? <	John Ongeveer _____ miljoen. < Oh, daar vraag je me wat. Dat weet ik niet precies. < Nauwelijks. Er worden niet veel k_____ geboren. Daardoor groeit de bevolking niet. <
Hans Hoe o_____ worden mensen gemiddeld in jouw land? < Hoe komt dat? Heb jij daar een verkl_____ voor? <	Charlot Ongeveer 75 jaar. De vrouwen leven iets langer dan de m_____. < Sommige mensen zeggen dat vrouwen sterker zijn. Dat is misschien wel w_____.
Marlette Vind je dat er in Nederland gen_____ ruimte is? < Maar er worden veel nieuwe woningen gebo_____. < Vooral goede woningen. < Dat zijn huizen met een gr_____ tuin. Die vind je niet gemakkelijk in de stad. < Precies, want buiten de grote steden is nog wel ruimte voor wo_____ met een tuin. <	Hassan Nee. Ik vind het hier nogal vol. < Ja, want er is spr_____ van gebrek aan woningen. < Wat bedoel je m_____ goede woningen? < Als ik met de trein r_____, zie ik dat er buiten de steden veel gebouwd wordt. <

E Schrijfofdracht:

Schrijf het antwoord op:

a. Hoeveel inwoners telt jouw land? Hoeveel mensen wonen er gemiddeld per vierkante kilometer? Is dat in verhouding tot Nederland veel of weinig?

Mijn land telt _____

_____

_____

b. Groeit de bevolking van jouw land of niet? Hoe komt dat? Heb je daar een verklaring voor? Hoeveel kinderen heeft een vrouw gemiddeld in _____?

De bevolking van _____

_____

Een vrouw heeft in _____ gemiddeld _____

_____

c. Nederland is vol, zeggen sommigen. Wat vind jij?

Ik vind Nederland vol/te vol/niet vol. Daarom vind ik dat _____

_____

_____

_____

d. Ben je tevreden met je leven in Nederland?

Ik ben in Nederland heel tevreden/tevreden/een beetje tevreden/niet tevreden, want

_____

_____

_____

Les 22 Het huishouden

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 116 + → p. 118

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Wie maakt graag het huis schoon?
- 2 Wie vindt het fijn om af te wassen?
- 3 Wie ruimt met plezier de kamers op?
Zeg eens eerlijk, niemand toch?
- 4 De meeste personen vinden het geen leuke taak om het huishouden te doen.
- 5 Toch is het noodzakelijk: we moeten immers eten, dus iemand moet het eten klaarmaken.
- 6 We willen graag schone kleren dragen.
Dan moet de was regelmatig worden gedaan.
Wie doet dat?
- 7 Vroeger was dat allemaal de taak van de vrouw. Het huis was haar terrein.
- 8 Zij bleef thuis.
- 9 Mannen werkten elke dag, behalve zondag.
- 10 Ze maakten lange dagen en kwamen laat thuis.
- 11 Ze verdienden weinig en hadden nauwelijks vakantie.
- 12 Vrouwen kregen veel kinderen.
- 13 Daardoor waren ze gebonden aan huis.
- 14 Zeker als een kind pas geboren is, heeft het de moeder nodig.
- 15 De moeder is dan natuurlijk nog niet sterk genoeg om de hele dag te gaan werken en tegelijk voor het kind te zorgen.
- 16 Doordat vrouwen thuis moesten blijven, verdienden ze ook geen geld.
- 17 Soms mochten ze zelfs niet werken.
- 1 Jij misschien?
- 2 Was jij graag af?
- 3 Of vind jij het fijn om de kamers op te ruimen?
- 4 Wie doen dat in jullie gezin?
- 5 Maar maak jij je eten niet altijd met plezier klaar?
- 6 Was je je kleren zelf?
- 7 Kan je nog andere taken noemen die vroeger haar terrein waren?
- 8 Bleven meisjes ook thuis?
- 9 Hoe lang werkten ze?
- 10 Jouw vader ook?
- 11 Hoeveel dagen vakantie hadden ze?
- 12 Hoeveel kinderen kregen vrouwen in jouw land vroeger?
- 13 Waren ze hun hele leven aan huis gebonden?
- 14 Kan de vader ook iets doen?
- 15 Wanneer kan ze weer gaan werken?
- 16 Was dat een probleem?
- 17 Hoe was dat in jouw land?

- 18 Die situatie is gelukkig veranderd. Vrouwen zijn nu veel minder aan huis gebonden dan in het verleden.
- 19 Gemiddeld krijgen vrouwen in ons land nog slechts twee kinderen.
- 20 Vrouwen met een baan mogen, wanneer het kind wordt geboren, een aantal maanden thuisblijven.
- 21 En ze worden gewoon betaald.
- 22 We zien dan ook dat tegenwoordig veel vrouwen een baan hebben.
- 23 Het gevolg is dat de vrouw onmogelijk thuis alles kan doen. Daarvoor is ook geen enkele reden.
- 24 De man heeft meer vrije tijd.
- 25 Iedereen werkt nu immers veel korter dan vroeger.
- 26 De taken in het huishouden moeten daarom verdeeld worden.
- 27 Dat betekent dat ook een man energie moet steken in het huishouden. Dat past in een moderne maatschappij. Daarover is iedereen het toch wel eens?
- 28 Of heeft iemand een andere mening?

- 18 Waarom is dat nu mogelijk?
- 19 Hoeveel kinderen krijgen ze gemiddeld in jouw land?
- 20 Weet je misschien hoeveel maanden?
- 21 Hoe was dat vroeger?
- 22 Is dat in het ene land anders dan in het andere?
- 23 Want wat voor taken heeft ze nu?
- 24 Is dat zo in alle landen?
- 25 Werkt men in verhouding tot vroeger nu veel korter?
- 26 Zijn de taken nu anders verdeeld dan vroeger?
- 27 Welke taken kan hij bijvoorbeeld ook heel goed doen?
- 28 Heb jij misschien een andere mening?

C Vul in of aan:

1. Zet het werkwoord in de goede vorm (grammatica nummer 7, 9, en 30):

Wie (maken) maakt graag het huis schoon? Wie (vinden) _____ het fijn om af te wassen? (Vinden) _____ jij dat fijn, Anne? En u mevrouw, (vinden) _____ u dat fijn? Wie (doen) _____ dat tegenwoordig? Vroeger (zijn) _____ dat allemaal de taak van de vrouw. De vrouw (blijven) _____ thuis. Mannen (werken) _____ de hele dag en (komen) _____ laat thuis. Vrouwen (krijgen) _____ kinderen en (moeten) _____ thuisblijven.

22. Het huishouden

2. Zet het werkwoord in de goede vorm (**grammatica** nummer 12):

Ik heb hard (werken) gewerkt. Daardoor heb ik ook veel geld (verdienen) _____ . Ze hebben me veel geld (betalen) _____. Mijn vader (werken) _____ ook altijd heel hard, maar (verdienen) _____ weinig. Gelukkig is die situatie nu (veranderen) _____ .

3. Vul in: *mij(n)*, *jou(w)*, *zijn*, *hem*, *ons*, ... (**grammatica** nummer 18):

Mijn vader werkt de hele dag. Ik zie hem alleen 's avonds. Als ik _____ vraag hoe het met _____ gaat, zegt hij meestal: 'Goed.' Soms vraagt hij aan _____: hoe gaat het op school, je doet toch wel _____ best? Mijn moeder is de hele dag thuis. Soms help ik _____ met de was. Ik heb ook een zus. Regelmatig zegt mijn moeder tegen _____: jullie ruimen toch wel _____ kamers op?

4. Zet in de goede vorm (**grammatica** nummer 5 en 6):

Mijn vader had een (leuk) leuke baan. Hij vond zijn werk erg (leuk) _____. Ik hoop dat ook ik (interessant) _____ werk kan doen. Dat is van (groot) _____ belang voor mij.

	Astrid	Annet
Vind jij het fijn om af te wassen? <		Nee, helemaal niet. Mijn man d_____ het altijd. <
Jouw man? <		Ja, hij houdt v_____ afwassen. <
Doe jij niets in het huish_____? <		Natuurlijk wel. Ik doe de was. <
Is dat alles? <		Nee, wij verd_____ de taken in het huishouden. <

Wat doe jij dan nog meer? < Ik ruim de kamers op en ik m_____ de wc schoon. <

En wie kookt er bij jullie? < Dat doet mijn man ook meestal. <
Vindt hij dat ook een leuke t_____? < Ja, als hij genoeg tijd heeft, doet hij het met pl_____. <

Bert Thomas

Werkt jouw vrouw? < Ja, ze heeft sinds kort een b_____. <
Wie zorgt er dan voor de kinderen? < Dat doe ik! <
O, dat is wel bijzonder. < Waarom? Een vader kan toch ook voor z'n kind_____ zorgen? <

Ja, maar kinderen hebben vooral de moeder nodig. < Dat ben ik niet m_____ je eens. Alleen als ze erg jong zijn. <

En z_____ jij ook voor het huishouden? < Ja, de meeste taken doe ik: afwassen, sch_____, de was doen... <

Zou je niet l_____ willen werken? < Ik beschouw het huishouden doen als mijn werk! <

E Schrijfpdracht:

Hieronder staat een klein bericht uit de krant van mei 1999. Lees het bericht goed. Er staan een paar woorden in die je nog niet gehad hebt, maar die wel in het 'Groene Boek' staan. Zoek de betekenis van die woorden op via de index. De 'Groenen' is de naam van een politieke partij in Duitsland.

Schrijf een 'reactie' op het bericht. Geef je mening. Vind je het een goed idee of niet? Waarom? Denk ook aan de praktische problemen!

Duitse Groenen willen man verplicht laten afwassen

Berlijn – De Duitse Groenen hebben in het parlement een voorstel gedaan om het huishouden beter te regelen. De mannen worden daarin verplicht om regelmatig de afwas te doen. In de praktijk zijn, volgens de Groenen, de taken in het huishouden niet goed verdeeld. Veel vrouwen hebben tegenwoordig een baan. Toch zorgen zij tegelijk voor de kinderen (als die er zijn) en het huishouden. Mannen doen te weinig in huis. Die

situatie willen de Groenen door middel van het voorstel veranderen. 'Ongeveer 15 uur per week in het huishouden werken, dat is toch normaal. Maar dat moet gelden voor zowel mannen als vrouwen,' aldus een lid van de Groenen. 'Of mannen in die 15 uur afwassen, de WC schoonmaken of de was doen, dat maakt natuurlijk niet uit.' Het parlement neemt misschien volgende maand een beslissing over het voorstel.

Les 23 Gefeliciteerd

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 120, 122 + → p. 123

B Vragen en beantwoorden:

*Op vrijdag 2 juli a.s. geven wij een feest.
Wij zijn dan 10 jaar getrouwd.
Ons bedrijf bestaat 10 jaar.
Arthur wordt 40 jaar.*

*Al met al reden genoeg voor een feest. We
stellen het op prijs als jullie komen. Laat ons
even weten (010 - 541 32 40) of we op jullie
kunnen rekenen. Renée en Arthur Smit*

- 1 Morgen ga ik naar een feest van Nederlandse vrienden.
  - 2 Een mooie gelegenheid om kennis te maken met Nederlanders.
  - 3 Wat gebeurt er precies op een Nederlands feest? Kun je me dat vertellen?
  - 4 Als je binnenkomt, ga je eerst naar de mensen die het feest hebben georganiseerd.
  - 5 Meestal breng je iets voor ze mee, bijvoorbeeld bloemen, of een fles wijn, een boek of iets anders waarvan je denkt dat ze het leuk zullen vinden.
  - 6 Als je samen met vrienden gaat, kun je die er ook bij betrekken. Dan geef je samen een cadeau.
  - 7 Vaak tref je op een feest vrienden en kennissen die je lange tijd niet hebt ontmoet. Dat levert heel wat stof op voor een gesprek:
  - 8 'Wat doe je tegenwoordig?'
  - 9 'Hoe gaat het met je studie?' 'Hoe is het met de kinderen?' en meer van zulke onderwerpen.
  - 10 Je kunt wat drinken en eten.
  - 11 Vaak wordt er ook muziek gedraaid en sommige mensen gaan dansen. Zo ontstaat er een gezellige sfeer.
  - 12 Soms viert heel Nederland feest. Dat gebeurt op een nationale feestdag, bijvoorbeeld op Koninginnedag: 30 april.
- 1 Waarom geven Renée en Arthur een feest?
  - 2 Ook een goede gelegenheid om Nederlands te praten?
  - 3 Wat gebeurt bijvoorbeeld op het feest hierboven?
  - 4 Wie hebben het feest hierboven georganiseerd?
  - 5 Wat vind je zelf erg leuk?
  - 6 Maar je moet hun dan eerst vragen of ze dat willen. Hoe vraag je dat?
  - 7 Wat zeg je dan meestal het eerst tegen ze?
  - 8 Wat antwoord je in dat geval?
  - 9 Wat zeg je hun? Over welke andere onderwerpen kan je samen praten?
  - 10 Wat drink jij meestal op een feest?
  - 11 Zijn de Nederlandse feesten anders dan in andere culturen?
  - 12 Viert men ook in jouw land Koninginnedag?

23. Gefeliciteerd

13 En op 5 mei vieren we het einde van de Tweede Wereldoorlog.

14 Op 4 mei zijn we om 8 uur 's avonds twee minuten stil ter herinnering aan de slachtoffers van die oorlog.

15 Onze gedachten zijn dan bij de doden die toen zijn gevallen, niet alleen de soldaten, maar ook de burgers.

16 'Sinterklaas' is weer een echte feestdag. We vieren dat feest elk jaar op 5 december.

17 Op zijn witte paard brengt Sinterklaas ('de heilige Nicolaas') cadeautjes voor de kinderen.

18 Verder kennen we een aantal christelijke feestdagen.

19 De belangrijkste is Kerstmis op 25 december.

20 Dat wordt in brede kring gevierd.

21 Tussen Kerstmis en Nieuwjaar (1 januari) nemen veel mensen een paar vrije dagen.

22 Soms gaan ze dan een week weg, bijvoorbeeld op wintersport.

13 Heeft men in jouw land ook zo'n feest?

14 Wat zie je dan in de straten?

15 Weet je in welke jaren dat gebeurde?

16 Vieren ze dat feest in alle landen?

17 Weet je trouwens hoe oud Sinterklaas is?

18 Kennen we in Nederland ook islamitische feestdagen?

19 Viert men die dag ook in jouw land?

20 Wat gebeurt er op die dag?

21 Wordt Nieuwjaar in alle landen gevierd op 1 januari?

22 Naar welke landen gaan ze dan bijvoorbeeld?

C Vul in of aan:

1. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 7):

Wanneer (vieren) vier jij feest? Wanneer _____ u feest? _____ jullie vaak feest? Ja, wij _____ regelmatig feest. Wanneer hebt u de laatste keer feest _____? Toen mijn jongste zus is (trouwen) _____.

2. Zet het werkwoord in de juiste vorm (**grammatica** nummer 30):

Vorig jaar (vallen) viel Kerstmis op zondag. Daardoor (krijgen) _____ we maar één vrije dag: maandag. De rest van de week hebben we vakantie (nemen) _____. We zijn met z'n allen naar België (gaan) _____.

23. Gefeliciteerd

We (zijn) _____ daar al eerder geweest. Iedereen (vinden) _____ België gezellig. Wat hebben jullie daar (doen) _____? We (beginnen) _____ altijd met heel laat op te staan. Meestal (gaan) _____ we dan wat wandelen. En verder hebben we lekker eten (klaarmaken) _____, en allemaal lekkere dingen (eten) _____. 's Avonds hebben we natuurlijk vooral televisie (kijken) _____.

3. Vul in *die* of *dat* (grammatica nummer 25):

We gaan naar een vriend _____ die _____ jarig is. We geven hem een leuk cadeau. Het is een cadeau _____ we samen met vrienden hebben gekocht. Ik hoop dat ik een kennis tref _____ ik lang niet heb gezien. Hij heeft net als wij een kind _____ pas geboren is.

Koninginnedag is een belangrijk feest. Het is een feest _____ overal in Nederland wordt gevierd. De koningin gaat naar een speciaal deel van het land _____ extra aandacht aan haar besteedt. Kent u nog een paar feesten _____ overal worden gevierd?

D Geef antwoord:

Corrien   **Philip**

Hai, Philip, wat heb je mooie kleren
aan! <

O, wel gefel____. Hoe oud ben je
geworden? <

Natuurlijk. H____ laat begint het? <

Wie komen er allemaal? <

Leuk om die eens te ontm____. <

Ik ben vandaag jar____. <

Vijfentwintig. Zaterdag geef ik een klein
feestje. Kom je ook? <

Rond negen uur. <

Ik h____ m'n familie gevraagd, en m'n beste
vrienden. <

Ja, en je kunt kennismaken met m'n twee
br____ en m'n zuster. <

Heb je nog wensen? < Voor een cadeautje, bedoel je? Nou, wat
 mooie muziek, of een boek voor de vakantie. <
 Goed, ik weet genoeg. Tot zaterdag.
 En nog een fijne dag! < Dank je. Tot zaterdag. <

Gerard Karin

Weet jij hier een supermarkt in de
 buurt? < Jawel, maar alle winkels ____ vandaag dicht. <
 Dicht? Het is toch donderdag? < Het is vandaag 30 april. Dat is K____. <
 Wat is dat? < Dan is de koningin jarig. Vrijwel iedereen
 ____ vrij. <
 Daar wist ik niets van. < Je w____ zeker nog niet lang in Nederland. <
 Nog maar drie weken. Zijn ____ nog
 meer van die feestdagen? < Volg____ week dinsdag is het 5 mei. <
 Wie is er dan jarig? < Geen bekende persoon. Maar het is een dag
 ter her____ aan het einde van de oorlog. <

E Schrijfo opdracht:

- a. Binnenkort ben je klaar met je studie. Je wilt daarom een groot feest geven en veel vrienden en familie uitnodigen (vragen om te komen).
 Maak samen met een andere cursist een mooie 'uitnodiging'. Denk aan de informatie die op de uitnodiging moet staan:
- de reden van het feest
  - de tijd en de plaats
  - de 'activiteiten' op het feest (is er muziek, wordt er gedanst)
- Laat vooral weten dat je het zeer op prijs stelt als mensen komen. Denk ook aan het volgende: Sommige mensen die een feest geven, vertellen wat voor soort cadeau ze graag willen hebben...
- Zorg voor een goede 'illustratie' en eventueel een 'route-beschrijving' met een plattegrond (zie tekst 14).
- b. Het feest is voorbij, het gewone leven is weer begonnen. Je bent als vriend of familie op bovengenoemd feest geweest. Schrijf een 'bedank-kaartje'. Vertel daarin hoe je het feest gevonden hebt, wie je allemaal ontmoet hebt, waarover je gepraat hebt, enzovoort.

Les 24 In Nederland

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 126

→ p. 128

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Drie maanden geleden ben ik naar Nederland gekomen.
Ik vond het een bijzondere ervaring.
  - 2 In het begin waren veel dingen wel vreemd.
  - 3 In de eerste plaats is Nederland zo groen en vlak, wat ik trouwens prachtig vind.
  - 4 In de tweede plaats is Nederland druk en vol. Overal wonen mensen.
  - 5 Vrijwel nergens is een rustig gebied te vinden.
  - 6 En in de derde plaats, het weer! De lucht is voortdurend grijs in plaats van blauw.
  - 7 Ik mis de zon.
  - 8 Ik heb de indruk dat het weer grote invloed heeft op het karakter, op de aard van de mensen.
  - 9 Ze zijn wel vriendelijk, maar je krijgt naar mijn gevoel moeilijk contact.
  - 10 Nederlanders komen ook weinig op straat. Bijna alles gebeurt in huis.
  - 11 De mensen leven op zichzelf. Ik ken bijvoorbeeld mijn burens niet, noch de mensen die tegenover mij wonen. Ondanks dat heb ik toch een positief gevoel ten aanzien van Nederland.
  - 12 Er is een grote mate van vrijheid.
  - 13 Verder is het verschil tussen arm en rijk gering.
  - 14 Bijna iedereen heeft werk of krijgt financiële steun van de overheid.
  - 15 En iedereen kan studeren.
- 1 Wanneer ben jij naar Nederland gekomen?
  - 2 Welke dingen vond je vreemd in het begin?
  - 3 Vind je je eigen land niet mooier?
  - 4 Weet je hoeveel mensen hier wonen, in dit kleine land?
  - 5 Is jouw land rustiger dan Nederland?
  - 6 Maar misschien vind je de Nederlandse luchten wel prachtig?
  - 7 Mis je nog andere dingen?
  - 8 Welke invloed heeft de zon op de mensen, denk je?
  - 9 Is dat ook jouw mening?
  - 10 Is dat anders in landen met meer zon?
  - 11 Kan je zeggen wie je burens zijn?
  - 12 Welke grotere vrijheid heb je hier?
  - 13 Wat is jouw mening daarover?
  - 14 Wanneer krijg je hier financiële steun van de overheid?
  - 15 Maar moet je niet veel geld hebben om te kunnen studeren?

16 Ben je van plan enige tijd in Nederland te blijven?

Ik blijf hier in elk geval twee jaar.

Ik ben hier voor studie gekomen.

17 Als ik klaar ben, ga ik waarschijnlijk terug naar mijn eigen land.

18 Maar als ik de kans krijg hier te werken, blijf ik misschien langer of voor altijd.

19 Geen gemakkelijke beslissing.

Nee, dat lijkt me ook een hele stap.

20 Op het eerste gezicht schijnt werken in Nederland veel voordelen te bieden.

21 Maar is het in elk opzicht zo gunstig hier te blijven? Je wordt in zekere zin gedwongen een nieuw bestaan op te bouwen.

22 Toch blijf je hier altijd een buitenlander, is mij verteld.

23 En verlies je niet een beetje de band met je eigen land?

16 Om welke reden ben jij gekomen?

17 Ben jij van plan terug te gaan?

18 Wil jij blijven werken in Nederland?

19 Waarom is de beslissing om in Nederland te blijven een hele stap?

20 Kan je enkele voordelen noemen?

21 Wat verlies je, als je hier komt wonen?

22 Hoe komt dat, denk je?

23 Of blijft die band altijd heel sterk?

C Vul in of aan:

1. Zet in de juiste vorm (**grammatica** nummer 5):

Drie maanden geleden ben ik naar Nederland gekomen. Ik vond het een (bijzonder) bijzondere ervaring. Ik vind Nederland trouwens een (bijzonder) _____ land. In de eerste plaats is Nederland een (groen) _____ en (vlak) _____ land. In de tweede plaats wonen overal mensen. (Rustig) _____ gebieden vind je bijna nergens. En in de derde plaats, het weer. Ik houd van een (blauw) _____ lucht, van (mooi) _____ weer. Het (slecht) _____ weer in dit land heeft (groot) _____ invloed op het karakter van de mensen.

2. Zet in het meervoud (**grammatica** nummer 1):

Drie (maand) maanden geleden ben ik naar Nederland gekomen. Ik ben al twee (keer) _____ eerder geweest. Dit keer ben ik van plan hier twee (jaar) _____ te blijven. Daarom leer ik, zoals zoveel (buitenlander) _____, nu Nederlands. Elke dag studeer ik bijna vier (uur) _____ Nederlands. Hoeveel (week) _____ duurt de cursus? Mijn cursus duurt een maand, maar sommige (cursus) _____ duren langer.

3. Vul aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14 en 16):

Ik woon nu in Nederland.

(in Frankrijk, wonen) Vroeger heb ik in Frankrijk gewoond _____.

(10 jaar, in Frankrijk, wonen) Ik heb _____.

Mijn vriend komt uit Indonesië.

(samen met zijn vrouw, komen) Hij is _____.

Ze wonen nu in Delft. (op kamers, in Amsterdam, wonen) Eerst hebben ze _____.

4. Zet het woord in het meervoud (**grammatica** nummer 1 en 2):

Tegenwoordig zijn de meeste (gezin) gezinnen kleiner dan vroeger. Veel (vrouw) _____ werken immers buitenshuis. Voor de (man) _____ is dat geen

probleem. Meestal zorgen de (moeder) _____ voor de (kind) _____.

De (vader) _____ komen 's avonds thuis. Ze spelen met hun (zoon) _____

en (dochter) _____ en hoeven zelfs het eten niet klaar te maken.

D Geef antwoord:

Herman	Olga
Hoe lang woon je hier nu al, Olga? <	Vier m____. <
En krijg je al een beetje contact met Nederlanders? <	Naar mijn gev____ lukt dat een beetje. <
Wat vind je v____ de mensen hier? <	Ze zijn over het algemeen vriendelijk. Maar de Nederlanders leven erg op z____. <
Hoe bedoel je? <	Mijn ervaring is dat ze niet zelf met je beginnen te praten. Iedereen gaat z'n eigen gang. <
Heb je enig idee hoe dat ko____?	Misschien heeft het weer grote invloed op de a____ van de mensen. Door het slechte weer zijn de mensen meestal in hun eigen huis. <
Ben je ____ plan lang in Nederland te blijven? <	Ik weet het nog niet. Als ik hier kan studeren, blijf ik misschien langer. <
Biedt het leven in Nederland veel voordelen? <	Ja zeker. In de eerste plaats de vrij____. Je kunt hier doen wat je wilt. <
En in financieel opzicht? <	Als je hier werk vindt, verdien je vaak meer d____ in andere landen. <
Zie je nog andere voordelen? <	In verhouding tot andere landen is het verschil t____ rijke en arme mensen klein. <
Maar wat mis je hier? <	Dat weet je wel: goed weer. En natuurlijk mis ik mijn familie en goede vrienden. <
Om die reden zou je misschien teruggaan n____ je eigen land? <	Inderdaad. En dat vind ik ook een heel goede r____ om Nederland te verlaten. <

Les 25 Een gezond lichaam

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 130 + → p. 132

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Het menselijke lichaam lijkt op een machine.
- 2 Net als een machine heeft ons lichaam voedsel nodig.
- 3 Als je goed eet en drinkt, blijft je lichaam lang gezond: veel groente en fruit en weinig alcohol.
- 4 Het schijnt echter dat een paar glazen rode wijn goed zijn voor het hart en voor het bloed. Dat beweren tenminste sommige artsen.
- 5 Misschien hebben ze gelijk, maar is dat ook bewezen?
- 6 Veel alcohol is natuurlijk slecht, dat is een feit.
- 7 De overheid geeft via de pers (krant en tv) een goede raad: Geniet, maar drink met mate, met name als je nog het verkeer in moet.
- 8 Net als een machine moet ons lichaam regelmatig in bedrijf zijn. We moeten voldoende bewegen.
- 9 Daarvoor dienen onze benen en voeten. Het lijkt soms wel of we vergeten zijn waarvoor onze benen dienen.
- 10 Het wordt tijd dat we dat opnieuw ontdekken.
- 11 Als het lichaam ouder wordt, werkt het, zoals een machine, minder goed. Er treden dan problemen op.
- 12 Onze ogen zien en onze oren horen minder.
- 13 We zeggen dan: neemt u mij niet kwalijk, ik versta niet wat u zegt. U praat zo zachtjes, kunt u wat harder spreken?
- 1 Waarom zeggen we dat het op een machine lijkt?
- 2 Hoe lang kan ons lichaam zonder voedsel?
- 3 Wat moet je doen als je goed wilt eten en drinken?
- 4 Vind je een paar glazen per dag niet te veel?
- 5 Is het een probleem als het niet bewezen is?
- 6 Welke invloed heeft alcohol op het lichaam?
- 7 Wat is eigenlijk 'met mate', is dat niet voor iedereen verschillend?
- 8 Wat gebeurt er met ons lichaam als we te weinig bewegen?
- 9 Waarom gebruiken we onze benen tegenwoordig minder?
- 10 Hoe kunnen we dat ontdekken?
- 11 Op welke leeftijd beginnen precies de problemen?
- 12 Zien alleen oude mensen slechter?
- 13 Wat zeg je als iemand te snel spreekt?

25. Een gezond lichaam

- 14 Onze armen, handen en vingers bewegen minder snel.
- 15 Ons haar wordt grijs of wit, verdwijnt voor een gedeelte en soms helemaal – althans bij mannen.
- 16 Ook de tanden in onze mond veroorzaken problemen als we ze niet goed verzorgen. Maar dat geldt voor de jeugd net zo goed als voor ouderen.
- 17 Als ons lichaam gebreken vertoont, laten we het behandelen door een arts.
- 18 Die stelt soms een ziekte vast.
- 19 Soms moeten we van de dokter medicijnen innemen, nadat we op het spreekuur zijn geweest.
- 20 Het aantal jaren dat we leven is gemiddeld vijfenzeventig (75) en neemt langzaam toe.
- 21 Ook machines gaan langer mee. Denk maar eens aan de auto, onze heilige koe.
- 22 Hoe voorkom je pijn in je schouders of in je rug? Wat dergelijke problemen betreft ligt de oorzaak dikwijls in een verkeerde houding.
- 23 Men 'hangt' bij wijze van spreken, in plaats van dat men zit. Dat leidt bijna zeker tot problemen in je rug.
- 14 Op welke leeftijd bewegen we het snelst?
- 15 Heb je zelf al grijze haren?
- 16 Bij welke mensen zie je de meeste problemen?
- 17 Is dat altijd nodig?
- 18 Kan de dokter altijd de oorzaak van de ziekte vaststellen?
- 19 Weet je wat 'het spreekuur' is?
- 20 Geldt dit voor alle landen?
- 21 Waarom noemen we de auto ook wel 'de heilige koe'?
- 22 Welke mensen hebben vooral rugpijn?
- 23 Hoe zit jij, als je de teksten leert?

C Vul in of aan:

1. Zet het woord in het enkelvoud of in het meervoud (**grammatica** 1 en 2):

Mensen hebben twee (hand) handen, twee (arm) _____, twee (oog) _____, twee (oor) _____, twee (been) _____, tien (vinger) _____, maar slechts één (neuzen) _____, één (ruggen) _____ en twee (schouder) _____.

25. Een gezond lichaam

2. Zet het woord in de juiste vorm (**grammatica** nummer 5):

Een (jong) jong kind heeft meestal (goed) _____ ogen, (goed) _____ oren en een (goed) _____ hart. Mensen worden meestal met een (gezond) _____ lichaam geboren. Wanneer (ons) _____ lichaam ouder wordt, ontstaan soms problemen. Veel mensen krijgen al snel (slecht) _____ ogen.

3. Kies uit *mijn, jouw, zijn, ...* (**grammatica** nummer 18):

Mijn moeder heeft last van haar rug. Al _____ kinderen zijn gelukkig nog gezond. Als je veel aan sport doet, blijft _____ lichaam langer in orde. Mijn vrouw en ik laten _____ kinderen daarom veel aan sport doen. Laten jullie _____ kinderen ook aan sport doen? En u meneer, doen _____ kinderen aan sport? Nee, _____ kinderen gaan liever met _____ vrienden naar de film.

4. Zet het woord in de juiste vorm (**grammatica** nummer 6):

Vroeger waren mensen (vaak) vaak ziek dan tegenwoordig. Ziektes duren nu ook meestal (kort) _____. In veel landen worden mensen nu (oud) _____ en leven (lang) _____ dan vroeger, dankzij (goed) _____ medicijnen en (veel) _____ artsen dan vroeger.

5. Vul aan en plaats in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14 en 15):

Mijn zoon is ziek. Ik roep de dokter.

Mijn zoon is ziek. Daarom roep ik de dokter _____.

Mijn zoon is ziek. Ik _____ daarom _____.

Als _____.

Ik roep de dokter, omdat _____.

D Geef antwoord:

Maria Evelien

In de krant staat vaak: Geniet, maar drink met mate. Wat wil dat z_____? <

Maar wat betekent het precies? <

Is die raad nodig? <

Ik heb gelezen dat wijn gezond is. Zou dat w_____ zijn? <

Dat hoor en zie je vaak bij reclame voor alcohol. <

Geniet van je bier of je wijn, maar drink niet te v_____. <

Het schijnt wel nodig te zijn, sommige mensen weten geen maat te houden. Ze drinken te veel en veroorz_____ dan allerlei problemen. <

Nou, één glas rode wijn per dag is misschien wel goed voor je h____. <

Bob Wim

Hé, Wim. Wat loop je moeilijk! Wat is er aan de h_____? <
Hoe komt dat? <

Misschien zit je in een verkeerde houding.

Heb je wel een goede st_____? <

Je moet je laten behandelen ___ een arts. <

Hoezo? Is de dokter niet goed? <

Hij kan je tenminste medicijnen geven. <

Ik heb vreselijke l_____ van m'n rug. <
Ik weet het niet. Ik krijg vooral pijn als ik een tijdje achter de computer heb gez_____. <

Ja, maar ik 'hang' inderdaad te veel. <

Ach, dat helpt niet. <

Jawel, maar tegen p_____ in m'n rug kan hij weinig doen. <

Als ik die inneem, houdt de pijn even op. Maar ik moet zelf iets aan de oorzaak doen: niet hangen, goed zitten en meer bew_____. <

E Schrijfopdracht:

Je werkt bij een reclamebureau. Schrijf, samen met een collega, een tekst met goede raad over eten, drinken, roken en bewegen. Denk eraan: het moet een 'lichte' tekst zijn, maar wel duidelijk. Geef goede voorbeelden waaruit blijkt dat (te veel) eten ... enzovoort slecht is voor het lichaam. Noem de voordelen van voldoende bewegen (sport). Maak er een paar illustraties bij.

Les 26 Bent u getrouwd?

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 136 + → p. 138

B Vragen en beantwoorden:

1 Heb jij al kinderen?

Nee, ik ben immers nog niet getrouwd.

2 Moet je getrouwd zijn, voordat je kinderen krijgt? Dat hoeft toch niet? Dat is toch niet nodig?

3 In Nederland misschien niet, maar in onze maatschappij is dat absoluut noodzakelijk.

4 Wat gebeurt er als een vrouw een kind verwacht, terwijl ze nog niet getrouwd is? Dan moet ze onmiddellijk een huwelijk sluiten.

5 Het liefst met de vader van het kind natuurlijk.

6 Nog niet zolang geleden gold dat ook voor Nederland. Vrijwel iedereen die het huis van z'n ouders verliet, trouwde of woonde alleen.

7 Zo hoorde dat. De laatste 30 jaar is er rond het huwelijk veel veranderd.

8 Nog steeds trouwen veel mensen, maar ze wonen vaak eerst een tijdje samen. Dat is niets bijzonders meer.

9 In plaats van 'dit is mijn man' of 'dit is mijn vrouw' zeggen ze bewust: 'dit is mijn vriend' of 'dit is mijn vriendin'.

10 Je kunt ook bij de gemeente melden dat je officieel samenwoont.

11 Je wordt dan praktisch op dezelfde wijze behandeld als iemand die is getrouwd en het gaat een stuk gemakkelijker.

12 Wat is dan het verschil met trouwen? Tja, dat is inderdaad heel klein.

1 Ben jij getrouwd?

2 Wat is jouw mening?

3 Geldt dat ook voor jouw land?

4 En als ze dat niet wil?

5 Maar wat gebeurt er als de vader niet wil trouwen?

6 Woon jij alleen, ben je getrouwd of woon je samen?

7 Kan je een voorbeeld geven?

8 Wat bedoelen we met 'dat is niets bijzonders'?

9 Kun je ook zeggen: 'Dit is een vriendin van me?'

10 Is het nodig om dat te melden?

11 Het gaat een stuk makkelijker dan wat precies?

12 Geldt dat ook voor de persoonlijke band?

26. Bent u getrouwd?

Bij samenwonen is de officiële band lossler dan bij trouwen.

13 Als ze trouwen, beloven man en vrouw dat ze tot aan hun dood goed voor elkaar (en eventuele kinderen) zullen zorgen.

14 Vaak spelen financiële factoren ook een rol. Of je trouwt of samenwoont, is vooral een kwestie van persoonlijke keuze.

15 Niet elk huwelijk is overigens een succes, bijvoorbeeld doordat de liefde op een bepaald moment voorbij is.

16 Dan kunnen man en vrouw besluiten om 'uit elkaar' te gaan, te scheiden.

17 Bij een huwelijk moet dat officieel gebeuren: via een uitspraak van de rechter.

13 Waar beloven ze dat?

14 Wat is jouw keuze, en waarom?

15 Is liefde de enige basis voor een huwelijk in jouw land?

16 Wat gebeurt dan met de kinderen?

17 Gaat dat tegenwoordig makkelijk of is het een moeilijke procedure?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *mijn, jouw, uw, haar, ...* (**grammatica** nummer 18):

Meneer, uit welk land komt uw vrouw? Anne, uit welk land komt _____ man? _____ man komt uit Frankrijk. De vrouw van meneer Jansen komt uit Frankrijk. _____ vrouw komt uit Frankrijk. De man van Anne komt ook uit Frankrijk. _____ man komt ook uit Frankrijk. De kinderen van meneer en mevrouw Jansen wonen in Frankrijk. _____ kinderen wonen in Frankrijk.

2. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Veel mensen in Nederland trouwen niet, maar wonen samen. Ze willen _____ huwelijk sluiten, omdat dat financieel _____ voordelig is. Meestal vormt dat _____ probleem, vooral wanneer ze _____ kinderen hebben. Dat geldt _____ alleen voor jonge mensen, maar ook voor oude mensen.

26. Bent u getrouwd?

3. Kies uit *mij, u, jou, hem, haar, ...* (grammatica nummer 18):

Laatst heb ik een vriendin ontmoet. Ik had haar al lang niet gezien. Ze is getrouwd, net als ik, met een Nederlandse man. Ik had _____ nog nooit gezien. Ze heeft ook kinderen. Ze brengt _____ elke dag naar school. Ze vroeg _____ waar ik woonde. Ik heb _____ gezegd: kom eens bij _____ langs.

4. Zet het werkwoord in de juiste vorm (grammatica nummer 12 en 16):

Laatst heb ik een oude vriendin (ontmoeten) ontmoet. We hadden elkaar al lang niet (zien) _____. Ze heeft me (vertellen) _____ dat ze met een Nederlandse man is (trouwen) _____. Ze zei dat ze eerst een jaar hadden (samenwonen) _____. Ik vroeg haar: is dat hier (toestaan) ____? Ze heeft me toen (uitleggen) _____ dat samenwonen hier niet als iets verkeerd wordt (beschouwen) _____.

5. Zet de woorden in het meervoud (grammatica nummer 1 en 2):

Mijn vrouw en ik hebben vier (kind) kinderen: twee (zoon) _____ en twee (dochter) _____. Samen met hun (vriend) _____ en (vriendin) _____ gaan ze naar school: vijf (dag) _____ per week. Met Kerstmis hebben ze twee (week) _____ vrij en in de zomer twee (maand) _____.

D Geef antwoord:

Anna Ben

Hoe gaat 'trouwen' hier in z'n werk? <

Nou, eerst moet je op het gemeentehuis laten weten dat je w____ trouwen. <

Is er een minimum-leeftijd? <

Jongens moeten 18 ____ en meisjes 16. <

En dan? <

Dan zeg je op welke datum je het liefst tr____. <

26. Bent u getrouwd?

- Kan je op alle dagen trouwen? < Ja, behalve op zondag. Maar trouwen kost geld. De ene dag is het du_____ dan op de andere dag. <
- Wat is de goedkoopste dag? < Maandag is het gratis. Vrijdag is het du_____. <
- Dat is zeker omdat de meeste mensen op vrijdag w_____ trouwen. < Precies, aan het e_____ van de week. Dan kunnen ze 's avonds een groot feest geven. <
- Moet je lang wachten voor je kan trouwen? < Het is het beste om het een paar maanden van tevoren te m_____. <
- En je trouwt in het gemeentehuis. Is het ook mog_____ in de kerk een huwelijk te sluiten. < Natuurlijk. Maar een hu_____ is pas officieel als je voor de gemeente getrouwd bent.

Eva Khalid

- Is er in jouw land rond het huwelijk veel veranderd de laatste jaren? < Tegenwoordig trouwt men als men wat ouder is: gemiddeld 25, denk ik. <
- Was dat vr_____ anders? < Zeker, vooral meisjes tr_____ jong. Vaak organiseerden de ouders het huwelijk. <
- H_____ een meisje zelf niets te zeggen? < Nee, de ouders of grootouders bepaalden de keuze. Maar dat is veranderd. <
- Hoe gaat dat nu dan? < Vrijwel net als in Nederland. Jonge mensen bepalen zelf met w_____ ze gaan trouwen en wanneer. <

E Schrijfopdracht:

'De laatste 30 jaar is er rond het huwelijk veel veranderd', lees je in deze tekst. Geldt dat ook voor jouw land? Beschrijf de veranderingen in een tekst van ca. 100 woorden. Denk daarbij aan de leeftijd waarop men trouwt, de manier waarop men trouwt, wie kan met wie trouwen, samenwonen en scheiden, enzovoort.

Les 27 De toestand in de wereld

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 140 + → p. 142

B Vragen en beantwoorden:

- 1 De wereld wordt steeds kleiner. Althans het lijkt of de wereld steeds kleiner wordt.
- 2 Per vliegtuig ben je in nog geen halve dag overal in Europa.
- 3 Binnen een dag kun je steden in Afrika of Amerika bereiken. En in ruim één dag ben je in de rest van de wereld.
- 4 Geen plaats op aarde is in wezen nog ver weg.
- 5 Maar ook als we thuis blijven, staan we via de pers in contact met bijna de gehele wereld.
- 6 Op tv zien we dagelijks beelden uit alle delen van de wereld. Ook de krant levert ons informatie over wat er in de wereld gebeurt.
- 7 En iedereen leest toch de krant?
- 8 Wie kent de belangrijkste Nederlandse kranten? 's Ochtends op het station zie ik altijd 'de Telegraaf', 'het Algemeen Dagblad', 'de Volkskrant' en 'Trouw'.
- 9 's Middags zie je ook veel mensen die 'de NRC' lezen. Die verschijnt pas aan het eind van de middag.
Welke krant lees jij?
- 10 De 'Metro', een gratis blad dat je 's ochtends op het station kunt krijgen.
- 11 Daar staat alles in wat ik belangrijk vind. Ik houd niet van die dikke kranten.
- 12 Tja, en de wereld wordt ook steeds kleiner door de telefoon en internet.
- 13 Vroeger werd elke brief per post gestuurd. Nu stuur je hem per e-mail, of je pakt de telefoon.
- 1 Waarom leek de wereld vroeger groter?
- 2 Ook als je uit Azië komt?
- 3 Binnen hoeveel uur kan je jouw land bereiken?
- 4 Geldt dat voor alle steden en dorpen in de wereld?
- 5 Wat bedoelen we met de pers?
- 6 Kan je hier programma's uit alle delen van de wereld zien?
- 7 Ook jij? Lees je de krant elke dag?
- 8 Welke van deze kranten lees jij?
- 9 Begrijp je al een beetje wat ze in de kranten schrijven?
- 10 Wat is het verschil tussen deze krant en die andere?
- 11 Wat vind jij belangrijk in de kranten?
- 12 Welk voordeel heeft het internet?
- 13 Wat vind jij het makkelijkste?

27. De toestand in de wereld

14 De post verdwijnt, behalve misschien voor liefdesbrieven.

15 Maar bellen naar het buitenland is duurder dan het sturen van een brief en vaak tref je niemand thuis.

16 Beide problemen zijn opgelost. Via speciale nummers bel je goedkoop naar het buitenland.

17 Bellen naar Amerika is nauwelijks duurder dan het bellen binnen Nederland.

18 Hoewel België en Duitsland dichterbij zijn, betaal je voor het bellen naar die landen soms iets meer.

19 En tref je niemand thuis, dan is er wel een antwoordapparaat.

20 Je hoort een stem die zegt: 'Spreek na de piepton een bericht in,' of iets dergelijks.

21 Bovendien hebben steeds meer mensen tegenwoordig een mobiele telefoon.

Je kunt ze dan overal bereiken.

22 Zou het oude antwoordapparaat daardoor spoedig verdwenen zijn?

23 Voor het geven van informatie door bedrijven en door mensen zoals artsen, blijft het een praktisch middel.

14 Zal de post helemaal verdwijnen?

15 Hoeveel kost bijvoorbeeld bellen naar jouw familie in het buitenland?

16 Hoe bel jij naar het buitenland?

17 Hoe kan dat?

18 Betaal je elk uur dezelfde prijs?

19 Waarom is een antwoordapparaat makkelijk?

20 En wat zeg je dan bijvoorbeeld?

21 Onder welk nummer kan ik jou mobiel bereiken?

22 Wat denk je?

23 Waarom is het antwoordapparaat vooral in die gevallen zo praktisch?

C Vul in of aan:

I. Zet in de goede vorm (grammatica nummer 6):

De wereld wordt steeds (klein) kleiner. Althans het lijkt of de wereld steeds (klein) _____ wordt. Per vliegtuig ben je snel overal in Europa, althans (snel) _____ dan per trein. De trein is veel (langzaam) _____ dan het vliegtuig. Maar reizen per vliegtuig is wel (duur) _____ dan per trein. De trein is meestal (goedkoop) _____ dan het vliegtuig.

27. De toestand in de wereld

2. Kies uit *me, je, hem, haar, ...* (**grammatica** nummer 18):

Mijn ouders wonen in het buitenland. Ze schrijven me regelmatig. Ik schrijf _____ bijna elke week een brief. Mijn zus heeft _____ laatst ook een brief geschreven. Ze vroeg: hoe voel je _____ nu in Nederland? Ik heb _____ teruggeschreven: o, heel erg goed.

3. Zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14):

(ik, heb) Ik heb gisteren een vriend gebeld. Gisteren (ik, had) _____ hem ook al gebeld. Weer (hij, bleek) _____ niet thuis.

4. Zet het werkwoord in de goede vorm (**grammatica** nummer 12 en 30):

Gisteren heb ik mijn moeder (bellen) gebeld. Ik heb haar (vertellen) _____ dat ik een brief heb (sturen) _____. Ze heeft me (zeggen) _____ dat die brief nog niet is (aankomen) _____. Ze had wel een brief (ontvangen) _____ van mijn zus. Ik heb tamelijk lang met haar (spreken) _____.

D Geef antwoord:

Meneer De Boer

Wie van jullie leest Nederlandse

kranten? <

Wat voor krant is dat? <

Is dat een di_____ krant? <

Een cursist

Ik, meneer, ik l_____ 's ochtends de Metro. <

Die krijg je 's morgens gratis op het station. <

Nee, maar het belangrijkste nieuws staat er in. En het is gemakkelijk te l_____. <

Lees je nog andere kr_____? <

Maar geen Nederlandse krant? <

Ik koop af en toe een krant uit mijn eigen land <

Nee, _____ vind ik nog te moeilijk om te lezen. <

Kees

Wat is jouw e-mailadres? <

Als ik jou was, zou ik snel e-mail nemen.

Het is erg pra_____ om e-mail te hebben. <

Je kunt iemand op die manier altijd ber_____. En het gaat snel! <

Welnee, het is bijna gratis. In elk geval goedk_____ dan de post en veel sneller. <

Dat kan ik me voorstellen als het om een liefdesbrief gaat. <

Tim

Ik heb geen e-mail. <

Wat zijn dan de voordelen? <

Maar is het niet erg duur? <

Toch schrijf ik liever een brief met de hand. <

Kim

Ik heb je gisteren gebeld, maar je bleek niet thuis. <

Dat doe ik meestal niet. <

Ik weet niet wat ik zeggen moet tegen zo'n antwoordapparaat. <

Goed, dat zal ik de vo_____ keer doen. <

Johanna

Nee, ik was aan het werk. H_____ je geen boodschap ingesproken? <

Waarom niet? Als je het wel doet, weet ik tenminste wie er gebeld h_____. <

Ach, je zegt gewoon: 'Hoi, met Kim. Bel je me terug?' <

Ja, dan z_____ ik je zo snel mogelijk terugbellen. <

E Schrijfopdracht:

- Wat waren de belangrijkste onderwerpen de afgelopen dagen in de kranten en op tv? Beschrijf wat je hebt gelezen en gezien en geef je reactie op dat nieuws.
- Je hebt een antwoordapparaat. Je gaat een weekje met vakantie, van 10 tot 17 juli. Welke tekst spreek je in op je apparaat? Schrijf deze tekst op en begin bijvoorbeeld zó: 'U luistert naar het antwoordapparaat van ...'.

Les 28 TV

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 144 + → p. 146

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Kijken jullie thuis veel tv?
Om je de waarheid te zeggen: ja!
  - 2 Sinds we in Nederland wonen, kijken we vrijwel dagelijks.
  - 3 Er is ruime keus door al die zenders.
  - 4 Hebben jullie een voorkeur voor bepaalde programma's? Kijken jullie vooral naar Nederlandse of buitenlandse zenders?
  - 5 Dat hangt ervan af. Ik hou van Amerikaanse films met veel actie.
  - 6 Maar mijn zuster kijkt graag naar programma's waarin veel over persoonlijke problemen wordt gepraat. Vooral als het over relaties gaat en zo.
  - 7 En mijn jongste broer wil altijd naar voetballen kijken. Maar daar vinden de anderen niks aan.
  - 8 Dat maakt het een beetje moeilijk om te kiezen. En jij?
  - 9 Ik kijk elke dag naar het nieuws. Zo blijf ik op de hoogte van de belangrijkste zaken die in mijn land gebeuren.
  - 10 Besteedt de Nederlandse tv daar aandacht aan? Of kijk je naar het nieuws op buitenlandse zenders? Die geven toch veel meer informatie over de toestand in de rest van de wereld?
  - 11 Ik probeer het nieuws in het Nederlands te volgen, omdat ik Nederlands leer.
  - 12 Af en toe brengen ze berichten uit mijn land.
  - 13 Helaas is dat meestal slecht nieuws: over de felle strijd tussen verschillende legers in mijn land en het aantal doden dat is gevallen.
- 1 Kijk jij veel?
  - 2 Ben jij in Nederland meer televisie gaan kijken?
  - 3 Welke keus heb je bijvoorbeeld hier?
  - 4 Wat is jouw voorkeur?
  - 5 Wat voor andere films kan je op televisie zien?
  - 6 Over welke problemen praat men bijvoorbeeld in die programma's?
  - 7 Wat vind jij van voetbal op tv?
  - 8 Heb jij thuis ook dat probleem?
  - 9 Hoe blijf jij op de hoogte?
  - 10 Of vind je dat de Nederlandse tv genoeg informatie geeft over andere landen?
  - 11 Kan je het al een beetje volgen?
  - 12 Kan je een voorbeeld geven?
  - 13 Over welke strijd hoor je de laatste tijd veel?

14 Het is natuurlijk leuker om naar een film te kijken. Laatst heb ik een Nederlandse film op tv gezien.

15 De beelden hielpen me om te begrijpen waar het over ging. En we hebben er hard om gelachen.

16 Wordt er in het algemeen veel gekeken? Ja. Vaak geven mensen niet toe dat ze elke avond tv kijken.

17 Ze doen alsof ze de programma's niet kennen. Maar in werkelijkheid zitten ze voortdurend voor de tv.

18 Twee Nederlanders, zelf bekend van de tv, hebben daar eens een grappige uitspraak over gedaan. Ze zeiden: 'Soms kijken we nooit.'

14 Welke programma's vind je het leukst?

15 Kan je het Nederlands bij de beelden al begrijpen?

16 Waarom geven ze dat niet toe?

17 Hoe lang zit jij in het weekend voor de tv?

18 Kan je zeggen wat ze bedoelden met die woorden?

C Vul in of aan:

1. Zet het werkwoord in de juiste vorm (**grammatica** nummer 30):

Wat hebt u gisteren (doen) gedaan? Toen ik thuis (komen) _____, heb ik eerst de krant (lezen) _____. Daarna heb ik samen met mijn vrouw en kinderen (eten) _____. Na het eten hebben we met z'n allen naar de tv (kijken) _____. Daarna zijn mijn vrouw en ik (vertrekken) _____ naar vrienden. Onze kinderen zijn thuis (blijven) _____, omdat ze nog werk voor school (moeten) _____ doen.

2. Kies uit *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Vanavond kijk ik geen tv. Er is namelijk _____ leuke film. Ik begrijp _____ waarom er _____ leuke films meer zijn. Ik kijk _____ graag naar voetbal. Voetbal vind ik _____ leuk. Helaas woont mijn familie _____ in Nederland. Ik heb dus _____ familie die ik kan bezoeken.

3. Vul de zin aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14 en 15):

Gisteren is Henk met Anne uitgegaan. Ook vandaag gaat Henk met Anne uit.

Ze is met hem meegegaan naar een film. Ook vandaag gaat ze _____.

Ook vandaag zal ze _____.

Het is heel laat geworden. Daarom is Henk laat opgestaan. Ook vandaag staat

_____. Ook vandaag zal Henk _____.

4. Vul de zin aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14 en 15):

Ze zegt: u spreekt al heel goed Nederlands.

Ze zegt dat ik al heel goed Nederlands spreek.

Ze vraagt: spreekt u al goed Nederlands?

Ze vraagt of _____.

Ik leer Nederlands: ik woon al 2 jaar in Nederland.

Ik leer Nederlands, omdat _____.

Waar hebt u vroeger gewoond?

Kunt u me zeggen waar _____.

	Helma	Otto
	Wat is er vanavond op de tv? <	Ik zal even in de krant kijken... O, er is een Engelse film. <
	Hoe laat b_____ die? <	Om twintig over acht, direct na het nieuws. Hé, ik zie dat er op de andere z_____ voetballen is. <
	Daar vind ik niets aan. Ik heb een sterke voorkeur voor die film. <	Ik niet, ik wil het voetballen zien. <

Dan hebben we een probleem. < Weet je wat? Ik ga wel bij Wim kijken.
Die houdt ook ____ voetballen. <

Nou gezellig hoor! Dan ben je de hele
a ____ weg. < Ja, maar jij wil toch die film zien? <
En jij het voetballen! <

De docent **Een cursist**
Kijk jij veel tv? < Om u de waarheid te z ____: te veel.
We hangen elke avond voor 'de buis'. <
Ook als er geen interessant pr ____ is? < Ja, dat is het probleem met televisie:
je kijkt gewoon. <

Welke programma's hebben jouw
voorkeur? < Ik zelf kijk graag naar sport. Maar mijn vrouw
h ____ van films en discussieprogramma's. <
En het nieuws? < Nee, daar kijken we niet veel naar. Het gaat
altijd over oorlog of politiek. D ____ houden
we niet van. <

E Schrijfopdracht:

- a. Beschrijf in een tekst van ca. 100 woorden hoe ons leven zou zijn als er geen tv was. Gebruik zinnen als: Als er geen tv zou zijn, zouden we .... Misschien zouden we dan meer tijd besteden aan ..... Waarschijnlijk zou men .....
- b. Geef je mening over de tv in Nederland, door de volgende vragen te beantwoorden:
  1. Van welke programma's houd je het meest?
  2. Besteedt de Nederlandse tv voldoende aandacht aan de onderwerpen die jij interessant of leuk vindt?
  3. Is er voldoende aandacht voor de buitenlanders in Nederland?
  4. Wat vind je van de vrijheid die de makers van de programma's hebben?
  5. Moet er iets veranderen? Wat?

Les 29 Ziekte

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 148 + → p. 150

B Vragen en beantwoorden:

Hoe is de medische zorg in Nederland georganiseerd?

1 Aan de basis staat de huisarts.

2 Dat is een dokter bij je in de buurt.

3 Als je nog geen huisarts hebt, vraag je aan je burens wie hun dokter is en of ze tevreden zijn over hem. Of over haar als het een vrouwelijke arts betreft.

4 Vervolgens bel je die dokter op en vraag je of hij nog plaats heeft voor een nieuwe patiënt.

5 Als hij antwoordt dat hij geen ruimte meer heeft, weet hij vast wel bij welke dokter je terecht kan.

6 Zorg ervoor dat je een huisarts kiest voordat je plotseling ziek wordt, anders raak je in moeilijkheden wanneer je echt een dokter nodig hebt. En dat is niet de bedoeling.

7 Wanneer je ziek bent, ga je dus naar de huisarts?

Precies.

8 Alleen als je zo ziek bent, dat je in bed moet blijven, komt hij bij je langs.

9 Voor de meeste ziektes weet de huisarts een oplossing.

10 Als hij geen oplossing weet of foto's wil laten maken, stuurt hij je naar een specialist.

11 Je krijgt dan een brief van de huisarts mee.

12 De meeste specialisten zijn verbonden aan een ziekenhuis.

1 Wat betekent dat hij aan de basis staat?

2 Is er bij iedereen een dokter in de buurt?

3 Hoe heb jij een huisarts gevonden?

4 Welke dokter heb jij opgebeld?

5 Kon je terecht bij de eerste dokter die je belde?

6 Moet iedereen hier een huisarts hebben?

7 Hoe ga je naar je huisarts als je ziek bent?

8 Wat vraagt de dokter, als je wilt dat hij bij je komt?

9 Voor kleine en grote problemen?

10 Kan je in jouw land direct naar de specialist?

11 Wat schrijft hij in die brief?

12 Wat is het verschil met huisartsen?

- 13 Vaak gaan mensen trouwens naar de dokter, terwijl ze niet aan een of andere ziekte lijden.
- 14 Vrouwen die (voorlopig) geen kinderen willen krijgen, gaan bijvoorbeeld naar de dokter voor de pil.
- 15 Ook kleine kinderen moeten regelmatig naar de dokter om problemen te voorkomen. Groeien ze voldoende, zijn de ogen en oren in orde? Zo niet, wat is daarvan de oorzaak?
- 16 Dat onderzoek bij kinderen is gratis.
- 17 Het voordeel van dit systeem is dat kinderen op tijd geholpen kunnen worden, als er problemen zijn.
- 18 Hoeveel kost een dokter? En wie betaalt dat allemaal?
Een bezoek aan de dokter of specialist kost tussen de 15 en 50 euro.
- 19 Daarnaast moet je extra betalen voor foto's, medicijnen, een uitgebreid onderzoek en speciale behandelingen.
- 20 Als je in het ziekenhuis wordt opgenomen, kost dat rond de vijfhonderd (500) euro per dag.
- 21 De gemiddelde patiënt kan dat absoluut niet betalen.
- 22 Daarom is praktisch iedereen verzekerd tegen ziektekosten, bij het ziekenfonds of bij een particuliere maatschappij.
- 23 Dat hangt af van je loon.
- 24 Niet alle ziektes zijn overigens lichamelijk van aard. Bij steeds meer mensen worden tegenwoordig psychische ziektes geconstateerd.
- 25 Hoe zou dat komen? Is dat het gevolg van de moderne stijl van leven?
- 13 Wat is dan hun probleem?
- 14 Is die pil gratis?
- 15 Wat is de oorzaak als het kind niet voldoende groeit?
- 16 Wie doet dat onderzoek?
- 17 Wat gebeurt er als het kind niet op tijd wordt geholpen?
- 18 Betaal je voor huisartsen en specialisten hetzelfde?
- 19 Wanneer is er een uitgebreid onderzoek nodig?
- 20 Ben jij al eens in een ziekenhuis opgenomen? Waarom?
- 21 Waarom is het ziekenhuis hier dan niet gratis, zoals in sommige landen?
- 22 Hoe ben jij verzekerd?
- 23 Maar wat als je geen loon hebt?
- 24 Bij wie kan je voor psychische ziekten terecht?
- 25 Of treffen we dit probleem in alle landen van de wereld aan?

C Vul in of aan:

1. Gebruik *die* of *dat* (**grammatica** nummer 25):

Let op: *het* kind, *de* dokter, enzovoort.

Mevrouw Branca heeft een kind dat ziek is. Kinderen _____ ziek zijn, moeten naar de dokter. Mevrouw Branca heeft een dokter _____ vlak bij haar woont. Ze woont in een huis _____ in het centrum van de stad ligt.

2. Gebruik de juiste vorm van het woord (**grammatica** nummer 5):

Mevrouw Branca heeft twee (klein) kleine kinderen. Ze zijn bijna nooit (ziek) _____. Een (ziek) _____ kind moet naar de dokter. (Gezond) _____ kinderen gaan ook naar de dokter, wanneer ze nog (klein) _____ zijn. Op die manier wordt voorkomen dat ze later (ziek) _____ worden.

3. Kies uit *dit*, *deze*, *die*, *dat* (**grammatica** nummer 3):

Let op: *het* huis, *de* familie.

In dat huis woont een familie uit Turkije. _____ familie woont hier al een paar jaar. Ze hebben vier kinderen. Eén van _____ kinderen is in Nederland geboren. _____ kind is nu ruim één jaar. De moeder gaat met _____ kind regelmatig naar de dokter. Op _____ manier kan ze voorkomen dat haar kind later geen problemen krijgt.

4. Kies uit *mij, jou, hem, haar, ...* (**grammatica** nummer 18):

Ik ben naar de dokter geweest. Ik heb hem gevraagd _____ te onderzoeken. Ik voel _____ al een tijd niet zo goed. Ook mijn dochter voelt _____ niet goed. De dokter heeft ook _____ onderzocht. Hoeveel kinderen hebt u? Gaat u regelmatig met _____ naar de dokter? Laat u _____ regelmatig onderzoeken? Ja, wij gaan regelmatig naar de dokter. De dokter heeft _____ gevraagd regelmatig bij _____ te komen.

D Geef antwoord:

Ed Fatima

Heb jij al een huisarts in Nederland? <
Je kunt je beter bij een h____ melden als
patiënt voordat je ziek wordt. <

Nee, dat k____ in Nederland niet. Je moet
eerst naar je eigen huisarts. Die stuurt je,
als het n____ is, naar het ziekenhuis. <
Een dokter die bij jou in de buurt woont. <

Vraag gewoon aan de b____ wie hun
huisarts is. <

Is de medische zorg hier ____ anders
georganiseerd dan in jouw land? <

Maar waar moet je dan h____ als je ziek
bent? <

In Nederland w____ er alleen specialisten
in de ziekenhuizen. <
En wat zijn de andere verschillen? <

Nee, moet dat dan? <

Waarom? Je kunt toch gewoon naar een
ziekenhuis gaan als je pl____ ziek wordt? <

En welke huisarts moet ik dan kiezen? <
Maar ik ken er geen een. <

En dan kunnen zij mij ook vertellen of het
een g____ dokter is! <

Ja, er zijn drie grote versch____. In de
eerste plaats kennen wij geen huisarts. <

Je gaat als patiënt meteen naar het
ziekenhuis. <

Dus dat is een belangrijk verschil. <
In de tweede plaats de verz____. Die is in
mijn land vreselijk duur. <

- Dus niet iedereen kan dat betalen? < Nee, de meeste mensen hebben zelfs _____ verzekering. <
- Maar wat gebeurt er dan als ze aan een ernstige ziekte l_____? < Dan kunnen ze niet naar het ziekenhuis. Behalve als de familie of vrienden h_____ door geld te geven. <
- En er is nog een derde verschil? < Ja, in de derde plaats hebben we twee soorten ziekenhuizen: algemene en particuliere. <
- En die geven niet dezelfde beh_____? < In particuliere ziekenhuizen word je meestal snel en goed geholpen. In algemene ziekenhuizen moet je lang w_____. <

E Schrijfopdracht:

Schrijf een stuk over de medische zorg in jouw land, en beantwoord daarin bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Moet je in jouw land ook eerst naar de huisarts of kan je direct naar een specialist?
- Komt er op de scholen een schoolarts die de kinderen controleert?
- Hoe betaal je de huisarts of het ziekenhuis?
- Kan iedereen zich verzekeren tegen ziektekosten?
- Welke problemen zijn er in de medische zorg?

Les 30 School

A Luisteren en lezen:

B Vragen en beantwoorden:

Hoe is het onderwijs in Nederland georganiseerd?

In grote lijnen is het systeem als volgt.

- 1 Kinderen gaan vanaf hun vijfde jaar naar school, dat is verplicht, tot zestien jaar.
- 2 Maar ze mogen al een jaar eerder naar school. Tegenwoordig is dat de normale gang van zaken.
- 3 Men moet ze wel ruim van tevoren opgeven.
- 4 Tot twaalf jaar gaan kinderen naar de basisschool. Die duurt zeven of acht jaar.
- 5 Elk jaar noemen we een 'groep': groep 1 tot en met (t/m) groep 8.
- 6 De leraar noemen ze daar 'meester' of 'meneer' en de lerares wordt 'juffrouw' of 'juf' genoemd.
- 7 Wat leren Nederlandse kinderen op school? Aanvankelijk, net als in de meeste andere landen: lezen, schrijven en rekenen.
- 8 Ze krijgen verder tekenen, sport en muziek.
- 9 Kinderen zingen graag.
- 10 Ook leren ze de kaart van Nederland, van Europa en van andere delen op aarde.
- 11 Geschiedenis behoort eveneens tot de vakken die op de basisschool worden gegeven.
- 12 De school probeert kinderen ook iets te leren over de natuur: bloemen, planten, vogels en andere dieren.
- 13 Zo ontwikkelen kinderen hun kennis van en inzicht in de wereld.
- 14 Op christelijke en islamitische scholen schenkt men speciale aandacht aan het geloof in God.

- 1 Hoe lang moeten kinderen in jouw land naar school?
- 2 Is het niet beter om dat verplicht te maken voor alle kinderen?
- 3 Waarom ruim van tevoren?
- 4 Kan iedereen dat betalen?
- 5 In welke groep zitten de kleinste kinderen?
- 6 Mogen ze ook de voornaam van de meester gebruiken?
- 7 Leert iedereen zonder problemen lezen, schrijven en rekenen?
- 8 Wat vond jij het leukste?
- 9 Jij ook?
- 10 Wat moeten ze dan precies weten?
- 11 Wat heb jij bijvoorbeeld over de Nederlandse geschiedenis geleerd?
- 12 In welke groepen leren ze die dingen?
- 13 Welke verschillen zie je op dit punt tussen kinderen?
- 14 Naar welke scholen gaan kinderen van ouders die niet christelijk of islamitisch zijn?

15 Na de basisschool gaan veel kinderen naar de middelbare school.

16 Ze gaan dan door met allerlei vakken, zoals geschiedenis en economie.

17 En ze kunnen kiezen uit een stuk of drie vreemde talen: Duits, Engels en Frans.

18 Een andere, grote groep kinderen gaat na de basisschool naar een technische school.

Daar leren ze vooral met hun handen werken.

19 Aan het eind van de middelbare school is er een belangrijk examen.

20 Wie daarvoor slaagt, kan nog doorgaan met leren, bijvoorbeeld op de universiteit voor wetenschappelijk onderwijs of op een hogeschool voor beroepsonderwijs.

21 Je kunt ook besluiten om werk te zoeken.

15 Hoeveel jaar duurt die school?

16 Moeten ze doorgaan?

17 Welke talen leren kinderen in jouw land?

18 Welke keus heb jij gemaakt aan het eind van de basisschool?

19 Is er één examen voor iedereen, of zijn er verschillende examens?

20 Op welke leeftijd heb jij dat examen gedaan?

21 Wat is het beste in deze tijd?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *mijn, jouw, zijn, haar, ...* (grammatica nummer 18):

Mevrouw Klein brengt haar kinderen elke dag naar school. De school van _____ zoon begint om half negen. De school van _____ dochter om negen uur. Soms brengt _____ man _____ kinderen naar school. Brengt u ook _____ kinderen naar school? Breng jij ook _____ kinderen naar school?

2. Kies uit *die* of *dat* (grammatica nummer 25):

Geschiedenis is een vak dat erg belangrijk is. Ook rekenen en taal zijn vakken _____ belangrijk zijn. In mijn klas zit een meisje _____ erg goed is in rekenen. Ik heb ook een zus _____ goed in rekenen is. Kinderen met problemen gaan naar een speciale school. Ze krijgen onderwijs _____ extra aandacht schenkt aan hun problemen.

30. School

3. Zet de woorden in de juiste vorm (**grammatica** nummer 4):

Vaak liggen (school) scholen in een bepaald deel van de stad. Kinderen die ver weg (wonen) _____, (gaan) _____ meestal met de fiets. Mijn zoon (wonen) _____ dichtbij. Hij (lopen) _____ naar school. Hij (zitten) _____ op de middelbare school. In welk deel van de stad (liggen) _____ zijn school?

4. Zet in de juiste volgorde (**grammatica** nummer 14 en 15):

De school begint vandaag om 10 uur.

Mijn zoon zegt dat _____.

Weet u waarom _____.

Vandaag _____, omdat een leraar ziek is.

Hamid   Annet

Moeten kinderen hier naar school als ze zes jaar ____? <

Nee, vanaf vijf jaar is het verplicht. En ze kunnen zelfs een jaar eerder, als de ouders dat willen. <

Ik heb een zoon van drie. Die kan dus volgend jaar al naar school? <
Nee, kan ik die zelf kiezen? <

Ja. Heb je al een school gev____? <
Zeker. Het is natuurlijk praktisch, als de basisschool dichtbij is. <

Er is wel een school in de b____, maar dat is een 'openbare' school. <

Wat is dan het probleem? <

Ik wil graag dat hij naar een islamitische school gaat. <

Is die er in o____ stad? <

Ja, maar niet onze buurt. <

Wat houdt de basisschool precies in? <
Zoals taal en rekenen bedoel je? <

Daar leren kinderen allerlei basisvakken. <
Ja, kinderen kunnen wel pr____, maar lezen leren ze meestal op school. <

- Dat geldt ook voor rekenen. < Natuurlijk. Bovendien weten de meester of de j_____ heel goed op welke manier of volgens welke methode kinderen het beste leren rekenen. <
- Maar die methodes verand_____ ook wel. < Dat komt doordat de inzichten in het leren veranderen. <
- Welke andere vakken hebben ze op de b_____? < Kinderen leren zingen. Verder tekenen ze en werken met hun handen. Ook leren ze veel over de nat_____. <
- En geschiedenis? < O ja, dat is ook een belangrijk v_____. Je moet natuurlijk weten wat er vroeger allemaal gebeurd is, welke oorlogen er zijn geweest, enzovoort. <
- Zijn er grote verschillen tussen de basisscholen? < Nee, de basisschool is voor iedereen g_____. <

E Schrijfopdracht:

- Beschrijf in een tekst van ongeveer 100 woorden welk onderwijs je tot nu toe hebt gehad, en in welke periode. Was dat onderwijs gratis? Wat leerde je er?
- Schrijf een tekst met als titel 'Een schooldag in ...'. Beschrijf daarin zo goed mogelijk een dag uit de periode waarin je op de basisschool was, van de morgen tot de avond.

Les 31 Bezoek

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 156 + → p. 158

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Henk en Margriet wonen in een nieuw huis.
- 2 Dat is voor veel vrienden een goede aanleiding eens bij hen langs te gaan.
- 3 Vanavond verwachten ze bezoek.
- 4 Margriet ruimt van tevoren de woonkamer op, terwijl Henk boven met de kinderen bezig is.
- 5 Hij leest nog een kort verhaal met ze.
- 6 Opeens klinkt de bel. Hij roept naar beneden: Doe jij even open? Dat zullen Paul en Laila zijn.
- 7 Ja, ik ga al, roept Margriet. Ze doet de deur open.
- 8 Hallo, kom binnen!
- 9 Hallo, hoe is het? Kijk, ik heb wat meegebracht. Laila geeft Margriet bloemen.
- 10 O wat prachtig, dank je wel, maar dat is echt niet nodig hoor. Ik zal ze snel in het water zetten.
- 11 Doe je jas uit. Geef maar, dan hang ik ze in de gang.
- 12 Ga zitten. Henk komt zo.
- 13 Wat willen jullie drinken? Waar hebben jullie zin in?
- 14 Terwijl Margriet wat te drinken haalt, komt Henk beneden.
- 15 Als hij in de kamer verschijnt, geeft hij Laila een hand en hij slaat Paul vriendelijk op z'n schouder.
- 16 Hallo, hoe gaat het? Uitstekend!
- 1 Moet je getrouwd zijn om een huis te krijgen?
- 2 Wat voor andere aanleidingen kunnen er zijn?
- 3 Hoe laat verwachten ze het bezoek ongeveer?
- 4 Zijn Henk en Margriet getrouwd?
- 5 Waarom lezen de kinderen niet zelf dat verhaal?
- 6 Wie zijn Paul en Laila?
- 7 Waar is Margriet op dat moment?
- 8 Roepen de kinderen dit?
- 9 Wat breng jij voor goede vrienden mee?
- 10 Wat bedoelt Margriet als ze zegt: dat is echt niet nodig?
- 11 Wat vind je meestal in de gang van een Nederlands huis?
- 12 Komt Henk direct van boven?
- 13 Drinken Nederlanders niet eerst koffie?
- 14 Waar is hij geweest?
- 15 Kennen ze elkaar goed, denk je?
- 16 Wie stelt de vraag en wie antwoordt?

17 Henk vindt het leuk zijn oude vrienden weer te ontmoeten.

18 'Wat een verandering,' merkt Paul op. 'Eerst woonden jullie zo klein, nu hebben jullie een zee van ruimte.'

19 Hij werpt een blik in de tuin.

20 Wat een mooie bomen. Kijk, er zitten ook vogels in. Die bomen geven zeker veel schaduw in de zomer?

21 Nadat Margriet de koffie heeft gebracht, wordt er gezellig gepraat, eerst over het huis, later voornamelijk over het werk.

22 En de opvoeding van de kinderen is natuurlijk ook een belangrijk onderwerp van gesprek.

23 Iedereen vindt dat de opvoeding een taak voor beide ouders is.

24 Daarover zijn de vrienden het onderling wel eens.

25 Maar welk aandeel heeft de vader in wezen?

26 Wie schenkt in de praktijk de meeste aandacht aan de kinderen?

27 'Ik breng ze regelmatig naar bed,' zegt Henk.

28 Margriet kijkt hem aan en zegt: 'Ja, maar je ziet ze de hele dag niet vanwege je werk.'

29 Henk knikt, hij moet toegeven dat zijn werk veel tijd eist.

30 Door de week komt hij gewoonlijk pas om zeven uur thuis.

31 'Ik wil wel minder gaan werken,' zegt hij. 'Maar zouden we dan het huis nog kunnen betalen?' voegt hij er vragend aan toe.

32 Margriet kijkt eerst verbaasd, maar dan moet ze lachen.

33 Het is inmiddels al diep in de nacht wanneer Paul opstaat en zegt: 'Kom, 't is al laat, we moeten naar huis.'

34 Het was erg gezellig. Komen jullie snel eens bij ons?'

'Goed, dat beloven we.'

17 Wanneer noem je iemand een oude vriend?

18 Welk groot verschil ziet Henk?

19 Wat betekent 'een blik werpen'?

20 Hebben Henk en Margriet een tuin met veel zon?

21 Had Margriet de koffie al van tevoren gemaakt?

22 Waar zijn de kinderen van Paul en Laila?

23 Vind je het niet beter dat ouders verschillende taken hebben?

24 Is iedereen het daarover eens, of alleen de vrienden?

25 Wie van de vier vraagt dit?

26 Waarom deze vraag?

27 Is Henk een moderne vader?

28 Ziet Margriet ze wel de hele dag?

29 Hoeveel uur eist het werk per dag gewoonlijk?

30 Hoe lang kan hij dan zijn kinderen nog zien?

31 Wat is het antwoord volgens Henk?

32 Waarom lacht ze nu?

33 Waarom zegt Paul dat ze naar huis moeten?

34 Moeten ze daarvoor eerst een afspraak maken?

C Vul in of aan:

1. Vul de zin aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 17):

Margriet, wil jij (opendoen, de deur) de deur opendoen? Margriet, (opendoen, de deur) _____ jij _____. Margriet, heb je de deur al (opendoen) _____? Ja, onze vrienden zijn al binnen. O, ik heb niet (horen) _____ dat ze al zijn (binnenkomen) _____.
 Hebben jullie ons huis gemakkelijk (vinden) _____? O ja, je kunt goed de weg (uitleggen) _____. Niet iedereen (goed, uitleggen) _____ hoe je moet rijden. Maar jij hebt het goed (uitleggen) _____.

2. Kies uit *mijn, jouw, zijn, haar, ...* (**grammatica** nummer 18):

Vanavond brengt Henk zijn kinderen naar bed. Eerst _____ zoon en dan _____ dochter. _____ zoon vraagt: papa, lees je een stukje uit _____ boek? Henk antwoordt: goed, maar niet te lang. Waar ligt _____ boek?
 Ondertussen zijn de vrienden van Margriet en Henk aangekomen. Henk en Margriet hebben _____ vrienden al lang niet gezien. _____ vrienden vragen: waar zijn _____ kinderen? Margriet zegt: _____ kinderen zijn al naar bed.

3. Gebruik je *geen* of *niet*? (**grammatica** nummer 28):

Margriet en Henk hebben hun vrienden al lang niet gezien. Ze hebben bijna _____ tijd om elkaar te bezoeken. Toen ze nog _____ kinderen hadden, was dat veel gemakkelijker. Wie kleine kinderen heeft en ook nog werkt, heeft _____ veel tijd. Maar er zijn _____ veel mensen die _____ kinderen willen hebben of die _____ willen werken.

4. Vul de zin aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 15):

We hebben elkaar al lang niet gezien.

Weet je dat we elkaar al lang niet hebben gezien _____?

Vroeger zagen we elkaar veel vaker. Herinner je je dat _____?

Wil iedereen koffie? Margriet vraagt of _____.

Henk brengt de kinderen naar bed. Margriet zegt dat _____.

Laila en Paul gaan naar huis. Het is al erg laat wanneer _____.

	Paul	Laila
Ik hoor de bel. D_____ jij even open? <		O, dat zal Henk zijn. Die zou vanavond even langs komen. <
Komt-ie alleen? <		Ja, Margriet zit in het buitenland. Ik ga even opend____. <

Henk	Laila
Hallo, Laila. <	Ha, Henk, hoe is het? <
Goed, en met jou? <	Uitst____. Kom binnen. Doe je jas uit. <
Is Paul er niet? <	Die is even in de keuken b____. Hij komt zo. <

Henk	Paul
Hai Paul, alles goed? <	Ja, en met jou? Is het niet ongezellig zo zonder Margriet? <
Nee, jongen, ze is maar een weekje weg. <	Waar is ze heen? <
Ze zit in Amerika. Ze moest met haar directeur een paar bedrijven bez____. <	Ga zitten, wat wil je drinken? Koffie of een biertje misschien? <
Ik heb wel z____ in een kopje koffie. <	Goed, ik ga even wat zetten. Wat heb je erin? Melk en s____, niet? Ik ben zo terug. <

Les 32 Oom agent of 'de sterke arm'

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 160, 162 + → p. 164

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Gisteren zag ik in onze straat een politieagent toen ik toevallig uit het raam keek.
- 2 Hij stond voor de deur van iemand die tegenover mij woont.
- 3 Ik dacht meteen: O, o, zou die iets gedaan hebben?
- 4 Laatst reed er op de weg een politieagent achter mij.
- 5 Zodra ik hem in het oog kreeg, dacht ik direct: Rijd ik te hard, ging ik door rood, deed ik iets verkeerd?
- 6 Hebben jullie ook last van zo'n gevoel? Is dat een algemeen verschijnsel? Hebben jullie ook zulke ervaringen?
- 7 O ja, wanneer ik een agent zie, ben ik bang.
- 8 Ook als ik mijn paspoort moet laten zien, zit ik in angst. Je weet maar nooit of er iets niet in orde is.
- 9 Hoe verklaar je dat veel mensen zo negatief reageren op de politie?
- 10 Volgens mij komt dat doordat je pas merkt dat er politie is als zich problemen voordoen.
- 11 De politie verschijnt wanneer mensen dingen doen die niet zijn toegestaan.
- 12 Bijvoorbeeld bij geweld op straat, in een café, of discotheek, waarbij met wapens wordt gestoken of geschoten.
- 13 Vooral de laatste jaren is dat erger geworden.
- 14 Ook voor, tijdens en na een voetbalwedstrijd zie je steeds vaker geweld.
- 15 Zelfs lang nadat de wedstrijd is afgelopen, zeker als de tegenstander heeft gewonnen.
- 1 Zie je in Nederland veel politieagenten op straat?
- 2 Wie woont er tegenover jou?
- 3 Komt de politie alleen bij je thuis als je iets gedaan hebt?
- 4 Wat doe je als de politie achter je rijdt?
- 5 Wat doe jij verkeerd op de weg?
- 6 Over welk gevoel spreken we hier?
- 7 Waarom zou je in Nederland bang zijn voor de politie?
- 8 Wat kan er dan niet in orde zijn?
- 9 Reageren mensen in alle landen zo negatief op de politie?
- 10 Of zie jij de politie ook op andere momenten?
- 11 Hoe weet de politie dat ze moet verschijnen?
- 12 Gebeuren deze dingen veel in jouw stad of dorp?
- 13 Of zeggen sommige kranten dat?
- 14 Is dat alleen een Nederlands verschijnsel?
- 15 Hoe kan je dat verklaren?

32. Oom agent of 'de sterke arm'

16 De politie treedt in zulke omstandigheden op, en soms, als ze dat noodzakelijk acht, met harde hand.

17 Op tv verschijnt dan al gauw iemand die zich als slachtoffer van de politie beschouwt.

18 Dat geeft een negatieve indruk van de politie.

19 Misschien heb je gelijk.

20 Aan de andere kant zijn er mensen die van mening zijn dat 'de sterke arm' niet hard genoeg optreedt.

21 Het lijkt wel alsof alles hier mag.

Daar zijn ze het niet mee eens.

22 Sla, steek of schiet je iemand per ongeluk dood, dan word je met begrip behandeld.

23 Veroorzaak je een ongeluk doordat je te veel gedronken hebt, dan kun je ook op begrip rekenen.

24 Zoiets kan de gemiddelde Nederlander maar moeilijk aanvaarden.

25 Er bestaat toch ook een positief beeld van de politie?

26 Op de tv had iemand het laatst over 'oom agent'. Een oom is iemand die aardig is en die je helpt als dat nodig is.

27 Inderdaad. Als er een ongeluk is gebeurd, waarschuwt de politie het ziekenhuis.

28 Als iemand schade veroorzaakt aan je auto of je huis, vraag je de politie om hulp.

Hetzelfde geldt als je iets verloren hebt.

29 Je hoort dan ook vaak: Goed dat er politie is.

30 Maar volgens sommigen nog te weinig. Zij eisen meer 'blauw' op straat (de politie draagt meestal blauwe kleren, vandaar).

31 Zou er meer politie zijn, dan zouden ze zich beter beschermd voelen.

32 Bovendien zou dat veel moeilijkheden voorkomen.

16 Moet de politie nog harder optreden?

17 Ben jij al slachtoffer van de politie geweest?

18 Welke indruk heb jij van de politie?

19 Vind je dat de slachtoffers op tv gelijk hebben?

20 Wat is jouw mening?

21 Heb jij de indruk dat hier alles mag en kan?

22 Heeft men in jouw land minder begrip voor mensen die iets verkeerd doen?

23 Waaruit blijkt dat begrip?

24 Ben jij zo'n gemiddelde Nederlander?

25 Of denkt iedereen alleen maar negatief over de politie?

26 Spreekt men in jouw land soms ook over 'oom agent'?

27 Doet de politie nog meer bij een ongeluk?

28 En wat doet de politie als je je fiets niet meer kan vinden?

29 Wat is het gevolg als er geen politie is?

30 Wie moet dat betalen?

31 Hoe kan de politie iedereen beter beschermen?

32 Welke problemen kunnen ze voorkomen?

C Vul in of aan:

1. Zet het werkwoord in de juiste vorm (**grammatica** nummer 30):

Gisteren (zien) zag ik een politieagent in onze straat. Ik (kijken) _____ toevallig uit het raam. Hij (blijven) _____ staan voor mijn deur. Ik (denken) _____ meteen: o, wat heb ik (doen) _____? Staat mijn auto misschien verkeerd? Is het niet (toestaan) _____ waar hij staat? Hebben mijn kinderen iets (doen) _____? Ik (zitten) _____ echt in angst. Je weet maar nooit. Maar na een tijdje is hij (weggaan) _____ en (verdwijnen) _____ ook mijn angst.

2. Vul in *dat* of *die* (**grammatica** nummer 25):

De politie verschijnt wanneer mensen dingen doen die niet zijn toegestaan. Bijvoorbeeld bij geweld _____ ontstaat in een café of na een voetbalwedstrijd. Dat is een probleem _____ niet alleen Nederland kent. Het gebeurt ook dat iemand een wapen draagt _____ hij gebruikt wanneer iets hem niet bevalt. Zoiets mag natuurlijk niet. Als er problemen zijn _____ je niet oplost zonder geweld, is er de politie _____ helpt.

3. Zet het werkwoord in de goede vorm (**grammatica** nummer 17):

Rijden door rood is niet (toestaan) toegestaan. De politie (toestaan) _____ niet _____ dat u door rood licht rijdt. De politie kan niet (toestaan) _____ dat iemand door rood licht rijdt. Er heeft zich een ongeluk (voordoen) _____ omdat iemand door rood licht reed. Elke dag (voordoen) _____ zich ongelukken _____ omdat mensen dingen doen die niet zijn (toestaan) _____.

32. Oom agent of 'de sterke arm'

4. Zet in de goede volgorde en vul aan (**grammatica** nummer 14, 15 en 16):

Alles mag in Nederland. In Nederland mag alles.

Men zegt dat _____.

De politie is binnen 5 minuten gekomen.

Binnen 5 minuten _____.

Iemand zei dat _____.

D Geef antwoord:

Hamza   **Kees**

Word jij ook bang als je een agent ziet? <

Soms wel. Ik denk dan direct dat ik iets verk_____ gedaan heb. <

Doe je vaak iets verkeerd? <

Nee, maar ja, soms rijd je per o_____ te hard. <

Laatst ben ik met mijn fiets door rood gereden. Een agent zag dat. Toen m_____ ik stoppen. <

En wat zei je toen? <

Ik zei: O meneer, ik dacht dat het rode licht alleen voor auto's was. <

En moest je toen veel geld betalen? <

Nee, hij had wel begr_____ voor mij, omdat ik buitenlander ben. <

Je kent de regels hier nog niet zo goed? <

Nee, en ik zie veel Nederlanders op de fiets door rood r_____.

Die geven inderdaad een verkeerd voorbeeld. <

Maar de agent waarschuwde mij wel. Ik moest beloven dat ik het niet weer zou doen! <

Je hoort wel eens: Wees blij dat er politie is. Ben jij het daarmee eens? <

Natuurlijk. De politie doet allerlei goede dingen. Denk maar eens aan problemen die z_____ tegenwoordig veel op straat voordoen. <

- Wat doet de politie daartegen? < Ze proberen eerst te voork_____ dat er moeilijkheden ontstaan. <
- Hoe d_____ ze dat? < Ze zorgen ervoor dat mensen die met elkaar willen vechten, gescheiden blijven. <
- O, je bedoelt bij een voetbalwedstrijd of zo? < Precies. En als er wel gevochten wordt, dan haalt de politie de mensen uit elkaar. Sommigen moeten dan m_____ naar het bureau. <
- Maar dat is toch niet de enige t_____ van de politie? < Nee. Vroeger werd de politie ook wel oom agent genoemd. Dat toont aan dat een agent iemand is die jou helpt. <
- Maar waar komt het neg_____ beeld van de politie vandaan? < Dat heeft verschillende oorzaken. De politie doet zelf ook wel eens iets verkeerd. Maar dat wordt dan in de pers erg groot gemaakt!

E Schrijfopdracht:

Schrijf een stukje tekst waarin je antwoord geeft op de volgende vragen:

- Welk beeld van de politie bestaat er in jouw land?
- Treedt de politie daar hard op?
- Is het werk van de politie moeilijker geworden?
- Is er voldoende politie op straat?
- Vind je dat de Nederlandse politie anders moet optreden?

Les 33 De bank

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 166 + → p. 168

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Dag mevrouw. Ik woon sinds kort in Nederland.
  - 2 Ik wil graag een rekening openen.
Wat moet ik daarvoor doen?
  - 3 U moet een formulier invullen met uw persoonlijke gegevens.
  - 4 U moet ook uw paspoort meenemen, zodat we uw gegevens kunnen controleren.
Daarna krijgt u direct het nummer van uw rekening.
  - 5 U krijgt ook een pinpas en een pincode.
Dat duurt ongeveer een week.
  - 6 Waarvoor dient die pinpas?
Daarmee kunt u in de meeste winkels betalen zonder dat u geld bij u hebt.
  - 7 Het gebruik ervan is eenvoudig. U hoeft alleen maar uw pincode te onthouden.
  - 8 De pinpas biedt meer mogelijkheden:
U kunt er ook geld mee uit de muur halen, dat is praktisch voor kleine bedragen.
  - 9 Los geld hebt u bijvoorbeeld nodig voor de krant, een kopje koffie, een bos bloemen, enzovoort.
  - 10 Wat zijn de kosten verbonden aan zo'n rekening?
Een rekening voor privé-gebruik is gratis.
  - 11 Meent u dat echt? Dat is geweldig. Volgens mij kan iets dergelijks alleen in Nederland.
  - 12 Gratis rekening, gratis school, huursubsidie.
Wat een prachtig land is dit!
  - 13 Geld speelt een belangrijke rol in de huidige samenleving.
- 1 Sinds wanneer woon jij hier?
  - 2 Heb jij al een rekening geopend?
  - 3 Wat zijn jouw persoonlijke gegevens?
  - 4 Welke gegevens vind je in het paspoort?
  - 5 Waaruit bestaat een pincode?
  - 6 Kan je met die pinpas alles betalen?
  - 7 Wat is jouw pincode?
  - 8 Uit welke muur?
  - 9 Hoe betaal je in de bus of tram?
  - 10 Wanneer moet je wel betalen voor zo'n rekening?
  - 11 Is er iets dergelijks in jouw land?
  - 12 Krijgt iedereen huursubsidie?
  - 13 Maar wij zeggen ook: 'Geld maakt niet gelukkig'. Wat zeggen ze in jouw land?

- 14 We hebben geld nodig voor onze dagelijkse behoeften: eten, drinken, kleren, woning.
 15 Kleine bedragen betalen we meestal contant, d.w.z. met geld dat je kunt zien en voelen.
 16 Voor je woning betaal je iedere maand huur of rente.
 17 In je woning gebruik je gas, licht en water.
 18 Daarvoor krijg je elke maand een rekening.
 19 Dit soort bedragen betalen we in het algemeen automatisch. Je geeft één keer opdracht aan je bank voor automatische betaling.
 20 Een goede methode: je loopt dan geen gevaar dat je vergeet de rekening te betalen.
 21 De meeste andere rekeningen maak je in orde per post.
 22 Ook als je geld ontvangt, van je werk, van je ouders of misschien van de gemeente, gebeurt dat via je rekening bij de bank.
 23 Dat voorkomt dat we voortdurend geld moeten brengen en halen.

- 14 Het je hier méér geld nodig voor die dingen?
 15 Wat noem je een klein bedrag?
 16 Hoeveel betaal jij daarvoor?
 17 Hoeveel betaal je daarvoor?
 18 Wat staat er op die rekening?
 19 Wat gebeurt er als je niet genoeg geld op de bank hebt?
 20 Loop je geen gevaar om te veel te betalen?
 21 Hoe gaat dat precies?
 22 Sta je wel eens rood?
 23 Haal je nu nooit meer geld?

C Vul in of aan:

1. Zet in de juiste vorm en vul aan (**grammatica** nummer 17):

U moet dit formulier (invullen) invullen. Ja, ik zal dit formulier _____.

Ja, ik vul _____ al _____.

2. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Ik woon nog niet lang in Nederland. Ik heb nog _____ rekening bij de bank. Je kunt in ons land bijna _____ leven zonder rekening. Aan een rekening zijn meestal _____ kosten verbonden, maar je krijgt weinig of _____ rente als er geld op staat.

3. Gebruik *die* of *dat* (**grammatica** nummer 25):

Ik heb een bank die niet ver van mijn woning ligt. Gisteren heb ik daar een rekening geopend. Ik kreeg een formulier _____ ik in moest vullen. De gegevens _____ men vroeg, stonden in mijn paspoort. De pinpas _____ ik krijg, geeft me de mogelijkheid een groot bedrag te betalen zonder contant geld.

Een bedrag _____ groter is dan honderd gulden betaal je meestal met een kaart.

Kleine bedragen _____ je nodig hebt voor koffie of de krant betaal je contant.

Wat zijn de kosten _____ verbonden zijn aan zo'n rekening? Zo'n rekening is gratis.

4. Kies uit *mij(n)*, *jou(w)*, *u(w)*, ... (**grammatica** nummer 18):

Ik heb een baan. Het eerste wat men mij vroeg was: wat is het nummer van _____ rekening? Ik zei: ik ontvang het geld liever in _____ hand. Het spijt _____, zei de mevrouw die om _____ rekening vroeg. Wij betalen uitsluitend via de bank. Ik zei: ik ken mijn nummer niet. Ik heb een rekening samen met _____ vrouw. Ik bel _____ wel even of zij _____ nummer weet. Dan geef ik het _____ meteen.

5. Zet in de juiste vorm (**grammatica** nummer 5):

Ik moet een (groot) groot bedrag betalen. (Groot) _____ bedragen betaal ik met mijn kaart. Een (klein) _____ bedrag betaal ik contant. En als u uw kaart verliest, is dat geen (groot) _____ probleem? In principe niet. Je hebt ook een (persoonlijk) _____ code die je nodig hebt. En die kent niemand behalve u.

D Geef antwoord:**Shafira****Een medewerkster bij de bank**

Goedemorgen mevrouw. <

Goedemorgen. Wat kan ik voor u doen? <

Ik wil graag een rekening op____. <

Dat kan. Is het voor uzelf? <

Ja zeker. <

Ik zal even het for____ voor u pakken.

Kijk, als u dit wilt inv____... <

Goed, dat is alles? <

Hebt u uw paspoort bij u? Dan kan ik uw geg____ controleren. <

Alstublieft. Hoort er ook een pinpas bij de rek____? <

Natuurlijk. Die pas krijgt u binnen een week thuis gestuurd. Met een pincode.

Die moet u goed onthouden. <

Dan kan ik overal geld opn____? <

Ja, als er tenminste voldoende geld op uw rekening staat. <

Elisa**Ben**

Wat k____ je met een pinpas betalen? <

Tegenwoordig bijna alles. In grote winkels, restaurants en ook op het station is het gebruik van de pinpas normaal. <

Eigenlijk h____ je geen contant geld meer nodig? <

Jawel, voor kleine bedragen. Denk maar eens aan de krant, een kopje koffie en een p____ kleine boodschappen. <

Bet____ jij veel rekeningen automatisch? <

Via mijn bankrekening bedoel je? <

Ja, door automatische 'overschrijving'. <

Ja, alle dingen die ik elke maand moet betalen. <

Welke zijn dat bijvoorbeeld? <

In de eerste plaats de rekening voor het gas, l____ en water. <

Maar je gebruikt toch niet el____ maand precies even veel? <

Nee, het is een gemiddelde. Aan het eind van het j____ krijg je de 'jaar-afrekening'. <

Les 34 Een eigen woning

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 170

p. 172

B Vragen en beantwoorden:

Wie heeft een eigen woning?

- 1 Ik niet.
- 2 Ik huur een flat, even buiten het centrum.
- 3 Gelukkig is er vlak bij mijn huis een bushalte en op de hoek van de straat is de metro.
- 4 De afstand naar het centrum vormt daardoor geen bezwaar.
- 5 Is het een grote woning?
Mijn flat bevat drie kamers: een grote woonkamer en twee slaapkamers.
- 6 Verder is er een badkamer, een wc en uiteraard een keuken.
- 7 Met hoeveel mensen woon je en hoeveel betaal je aan huur?
- 8 Ik woon helemaal alleen en ik betaal 300 euro per maand, exclusief gas, licht en water.
- 9 Daarvoor betaal ik op dit moment 75 euro per maand.
- 10 Het bedrag gaat elk jaar een beetje omhoog.
- 11 Je hebt zeker een goede baan. Anders kun je dat allemaal toch niet betalen?
- 12 Nee, ik krijg een uitkering van 600 euro per maand en ook nog huursubsidie.
- 13 En u mevrouw, huurt u ook een woning?
Nee, mijn man en ik hebben een huis gekocht.
- 14 We konden het kopen voor een interessante prijs. Die kans hebben we onmiddellijk gegrepen.
- 15 Natuurlijk bezitten we niet zoveel geld. We hebben ons flink in de schulden gestoken bij de bank.

- 1 En jij?
- 2 Wat voor woning heb jij?
- 3 Is er bij jou ook een metro vlakbij?
- 4 Wanneer is die afstand wel een bezwaar?
- 5 Hoeveel kamers heb jij?
- 6 Is een Nederlandse woning anders dan woningen in andere landen?
- 7 Weet jij precies hoeveel huur je betaalt?
- 8 Wat betekent 'exclusief gas, licht en water'?
- 9 Betaalt iedereen hetzelfde bedrag?
- 10 Is het verschil elk jaar hetzelfde?
- 11 Vind jij het niet veel, totaal 375 euro voor een flat?
- 12 Weet jij wat huursubsidie is?
- 13 Heb jij een huis gekocht, of huur je een huis?
- 14 Zijn de prijzen op dit moment interessant?
- 15 Krijgt iedereen geld van de bank?

34. Een eigen woning

16 Aanvankelijk durfden we niet zoveel geld te lenen. Het is een moeilijke beslissing geweest. U moet dan zeker veel rente betalen?

17 De rente is de laatste jaren vrij laag.

18 Bovendien heb je het voordeel dat je minder belasting betaalt.

19 Het gevolg is dat we per maand minder kwijt zijn dan de gemiddelde huur.

20 Ja, dat klinkt heel mooi. Maar in feite geldt dit niet voor iedereen.

21 Alleen indien je een baan hebt waarmee je voldoende verdient, is de bank bereid jou te helpen. In andere gevallen is dat uitgesloten.

22 Een huis kopen met geleend geld is alleen mogelijk voor wie een goede baan heeft. Die conclusie kun je wel trekken!

16 Wanneer is zo'n beslissing makkelijker?

17 Weet je hoeveel hij nu is?

18 Waarom koopt dan niet iedereen een huis?

19 Is het verschil groot?

20 Geldt het bijvoorbeeld voor jou?

21 Hoeveel moet je dan per jaar verdienen?

22 Welke conclusie kan je trekken voor het huren van een woning?

C Vul in of aan:

1. Zet het werkwoord in de goede vorm (**grammatica** nummer 30):

Mijn man en ik hebben een huis (kopen) gekocht. We hebben lang (zoeken) _____ . Veel huizen (zijn) _____ veel te duur. Maar nu hebben we eindelijk een huis (vinden) _____ voor een redelijke prijs. Bezit u zoveel geld? Nee, we hebben veel geld (lenen) _____ van de bank. We (zitten) _____ eerst wel in angst: kunnen we dat wel betalen? Maar de bank heeft ons (vertellen) _____ dat we dat bedrag pas over dertig jaar hoeven terug te betalen.

2. Gebruik *die* of *dat* (**grammatica** nummer 25):

Mijn vriendin en ik hebben een flat die drie kamers bevat. Eerst hadden we een klein huis _____ midden in het centrum lag. De huur _____ we betaalden was veel te hoog. Het bedrag _____ we nu betalen is heel redelijk.

34. Een eigen woning

Hoeveel betalen jullie voor gas, licht en water, als ik vragen mag? Voor het water _____ we gebruiken, betalen we 15 euro en voor gas en licht 65 euro. Het zijn bedragen _____ we iedere maand moeten betalen. Is wonen buiten het centrum geen bezwaar? Nee, er is vlakbij een bus _____ je elk half uur in 20 minuten naar het centrum brengt.

3. Gebruik *geen* of *niet* (grammatica nummer 28):

Ik heb geen huis en ik heb ook _____ baan. Je woont dus nog bij je ouders thuis? Nee, ik woon _____ thuis. Ik woon bij een vriend die _____ ouders meer heeft. Hij woont _____ graag alleen en vroeg: heb jij _____ zin bij mij te wonen? En hoeveel betaal je hem? Ik betaal hem _____, want ik heb _____ baan en dus ook _____ geld.

4. Kies uit *deze*, *dit*, *die*, *dat* (grammatica nummer 3):

Hoe heet dat bedrijf waar je werkt? De Drie Torens. Hoe ben je aan _____ baan gekomen? Via de krant. En sinds wanneer werk je daar? Sinds _____ week. Verdien je goed? Ja, niet gek. Wat doe je met al _____ geld? Daarmee betaal ik mijn huur, mijn studie, enzovoort. In _____ land is alles tamelijk duur.

D Geef antwoord:

Hans Li

Huur je een huis of heb je een eigen woning? <

Ik zit nu nog in een huurwoning, maar ik zoek een eigen h____. <

W____ voor huis zoek je? In de stad, in het centrum of er buiten? <

Ja, ik wil graag in de stad wonen, maar buiten het centrum. <

En l____ het niet om een huis te vinden? <

Een mooi huis heb ik al gevonden, maar het probleem is de hoge pr____. <

Dan zul je naar de bank moeten. <

Dat weet ik. Zo'n hoge prijs kan vrijwel niemand betalen. <

Het is heel normaal dat iemand die een huis koopt, geld van de bank l____. <

Maar hoeveel kun je lenen, dat is de vraag. <

Dat hangt af van je loon of salaris.

A____ je veel verdient, kun je ook veel lenen. <

De bank kijkt ook naar de baan die je hebt: Is het een vaste of een tijdelijke baan? <

In feite leent de bank jou alleen geld als je een vaste baan h____. <

Karel Anton

Hoeveel huur betaal je op dit moment, als ik vragen ____? <

Ongeveer 350 euro per maand. <

Is het voor jou niet voord____er om een huis te kopen? <

Dat is nog veel duurder. <

Maar je weet toch dat de rente laag is? Dat betekent dat je vrij veel kunt lenen. <

In de toekomst kan de rente weer flink st____. Dan moet ik opeens veel meer betalen. <

Je betaalt ook minder belasting als je veel rente moet betalen. <

Dat heb ik inderdaad gehoord. Maar voor een eigen huis heb je meer geld nodig dan alleen het bedrag om het te kopen. <

Hoe bedoel je? <

Als je eenmaal een huis hebt, moet je er goed voor z____, net als voor een kind. En dat kost ook geld! <

E Schrijfpdracht:

Maak de volgende zinnen af.

In mijn land wonen de mensen met veel geld in

Zij die minder of bijna geen geld hebben, wonen

Wat betreft huren en huursubsidie: in mijn land

Als je een huis wilt kopen, moet je

In de grote steden

In de dorpen

Mijn ideale huis staat op een plaats waar

Het bevat

Maar nu woon ik in een huis dat

Ik woon daar, denk ik, tot _____, want

Les 35 De kaart van Nederland

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 174 + → p. 176

B Vragen en beantwoorden:

- 1 In onze klas hangen allerlei platen aan de muur.
  - 2 Er hangt ook een kaart waar de hele aarde op staat en een kaart van Nederland.
  - 3 Wijs eens aan waar je woont.
  - 4 Je weet inmiddels dat Nederland klein is.
  - 5 Van noord naar zuid is het ongeveer 300 kilometer, van west naar oost nauwelijks 180!
  - 6 Hier in het oosten loopt de grens met Duitsland. En in het zuiden zien we de grens met België.
  - 7 Het land is verdeeld in twaalf provincies. In het westen liggen Noord-en Zuid-Holland.
  - 8 Daar liggen ook de grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.
  - 9 In het midden heb je Utrecht.
  - 10 Het westen van Nederland vormt een gebied dat 'de Randstad' heet.
  - 11 Daar wonen miljoenen mensen. De Randstad trekt nu eenmaal veel mensen aan.
  - 12 Er zijn talloze bedrijven en ondernemingen gevestigd. De meeste industrie vind je dan ook in de Randstad.
  - 13 En op de wegen in de Randstad is het praktisch altijd druk.
  - 14 Daarmee vergeleken is het in het noorden en oosten van het land een stuk rustiger.
  - 15 Je treft in dat gedeelte van Nederland nog grote gebieden met mooie natuur en veel rust.
  - 16 Een halve eeuw geleden is in Groningen gas ontdekt, zogenaamd aardgas.
- 1 Wat hangt er aan de muren in jouw klas?
  - 2 Welke informatie kan je op die kaarten aantreffen?
  - 3 Kan je dat aanwijzen?
  - 4 Maar is Nederland ook het kleinste land van de wereld?
  - 5 Hoe groot zijn die afstanden in jouw land?
  - 6 Hoe ver woon jij van de grens?
  - 7 In welke provincie woon je nu?
  - 8 In welke provincies liggen deze drie steden?
  - 9 Is dat een stad of een provincie?
  - 10 Weet je waarom men dit hele gebied beschouwt als een stad?
  - 11 Welke voordelen heeft het wonen in de Randstad?
  - 12 Welke voordelen heeft dit voor de bedrijven?
  - 13 Heb je al eens gehoord van de problemen die dat geeft?
  - 14 Woon je liever in een rustig gebied? Waarom wel of niet?
  - 15 Houd je daarvan?
  - 16 In welk jaar was dat ongeveer?

17 Dat gebruiken de Nederlanders voor de verwarming van hun huis en om te koken. En ook voor veel bedrijven is aardgas heel belangrijk.

18 Friesland, eveneens in het noorden, heeft een eigen taal en cultuur.

19 Die provincie staat ook bekend vanwege de watersport.

20 In het uiterste noorden zie je vijf eilanden, bijzonder geschikt voor een korte vakantie.

Ben je daar ooit geweest?

21 In het zuidwesten ligt Zeeland. Er liggen veel dijken en dammen.

22 Die hebben het doel dit gebied te beschermen tegen de zee.

23 Er dreigt altijd het gevaar dat er een dijk breekt.

24 Nederland ligt immers laag, het water kan soms erg hoog stijgen.

25 In feite levert Nederland voortdurend strijd tegen het water.

Met 'het zuiden' bedoelen we in Nederland de provincies Noord-Brabant en Limburg.

26 In Limburg vind je het zogenaamde 'Drie-landen-punt'.

27 In het zuiden spreekt men het Nederlands een beetje anders uit dan in de Randstad of in het noorden. Heb je dat wel eens opgemerkt?

17 Zouden we nog zonder aardgas kunnen?

18 Zijn er in jouw land ook zulke gebieden?

19 Zie je op de kaart ook waarom?

20 Of houd je niet van vakantie op een eiland?

21 Ken je trouwens het verschil tussen een dijk en een dam?

22 Moeten ze niet héél Nederland beschermen?

23 Maken de Nederlanders zulke slechte dijken?

24 Slapen ze wel goed, de Nederlanders?

25 Is Nederland het enige land met dit probleem?

26 Begrijp je waarom die plaats zo wordt genoemd?

27 Wat voor Nederlands hoor je op je audio-cd?

C Vul in of aan:

I. Vul in: *in, op, met, naar, ...*

Nederland is klein. Van noord naar zuid is het 300 kilometer, _____ west _____ oost nauwelijks 180. Hier _____ het oosten loopt de grens _____

Duitsland. Nederland is verdeeld _____ 12 provincies. Weet u _____ welke provincie u woont?

2. Zet in de juiste vorm (**grammatica** nummer 5):

Nederland is een (klein) klein land. Ken jij nog een paar _____ landen?
Ja, België en Luxemburg zijn ook _____. Frankrijk is een (groot) _____ land.
Ook Duitsland en Spanje zijn _____ landen.

3. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 6):

In de stad zijn de huizen gemiddeld (duur) duurder dan in een dorp. In een dorp vind je dus (goedkoop) _____ huizen dan in een stad. In bepaalde delen van een stad zijn huizen (duur) _____ dan in andere delen. Meestal vind je in het centrum van de stad de (duur) _____ huizen.

4. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 17):

Hebt u (opmerken) opgemerkt dat men in het noorden en het zuiden het Nederlands iets anders uitspreekt dan in het westen? Ja, dat is mij (opvallen) _____ . Ik woon in het zuiden en het (opvallen) _____ mij _____ dat men in het westen een beetje anders praat dan in het zuiden. Dat is iets dat iedereen (opvallen) _____. Iedereen kan zoiets direct (opmerken) _____ .

D Geef antwoord:

Mevrouw Van Bergen

Imelda

Kijk, hier hangt een kaart van Nederland.

Imelda, wijs eens aan w_____ we zitten. <

Eh, hier mevrouw, in het westen van het land. <

Goed. Kun je me vertellen welke afstanden Nederland kent? <

Van noord naar z_____ is het zo'n 300 kilometer en van west naar oost 200. <

- En wat zijn de belangrijkste provincies? < Men zegt altijd: Noord- en Zuid-Holland. Daar wonen de meeste mensen en daar is ook de meeste ind____. <
- En Utrecht? < Die provincie ligt in ____ midden. Het hoort bij de Randstad. <
- Ben je wel eens in het noorden geweest? < Nee, dat is voor mij geen bekend gebied. Ik heb gehoord dat de mensen daar een andere t____ spreken. <
- Dat geldt ook voor het zuiden. Ken je dat? < Daar ben ik wel geweest, in Noord-Brabant en Limburg. Ik vond het een prachtig geb____. <
- En heb je opgemerkt dat de mensen daar anders praten? < Inderdaad, het kostte mij m____ om ze te verstaan. <
- Laatst ben ik in Zeeland geweest. Dat was interessant, zeg! < Wat is daar dan te zien, behalve de zee? <
- Dammen en d____. Die hebben grote indruk op mij gemaakt. < Wat is daar zo bijzonder aan? <
- Ze ____ groot en sterk. Maar dat moet ook wel. < Omdat Nederland zo laag ligt. <
- Ja. Er dr____ hier altijd gevaar dat er een dam breekt. En dan staat half Nederland onder water! <

E Schrijfopdracht:

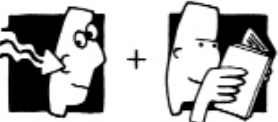

Schrijf een tekst met als titel 'De kaart van ..... (= je eigen land)'
Gebruik de tekst als voorbeeld. Zeg iets over de volgende dingen:

- Hoeveel provincies zijn er?
- Zijn er verschillen tussen die provincies?
- Wat zijn de belangrijkste steden, en waar liggen die?
- Waar vind je de meeste bedrijven? Waarom daar?
- Zijn er gebieden waar je mooie natuur kunt vinden?
- Zijn er gebieden met een eigen taal en cultuur?

Les 36 Vrije tijd

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 178, 180 + → p. 181

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Deze cijfers tonen aan dat we veel vrije tijd hebben: ruim twintig uur per week. Waaraan besteden we al die vrije tijd?
  - 2 TV kijken staat op de eerste plaats.
  - 3 Zowel door de week als in het weekend wordt er veel gekeken.
  - 4 Als je 's avonds langs de huizen loopt, kun je dat vaststellen: overal staat de tv aan.
  - 5 Sommige wetenschappers beweren dat veel tv kijken niet goed is.
  - 6 Vooral op kinderen heeft het een slechte invloed, menen ze. Niet alle programma's zijn geschikt voor jonge kinderen.
  - 7 Wat denk je van films waarin veel doden vallen en series waarin voortdurend wordt geschoten? Misschien kun je zelf nog een paar andere voorbeelden bedenken.
  - 8 Sport staat op nummer twee.
  - 9 Voetballen en fietsen zijn populaire sporten.
  - 10 Op zondag wandelen veel mensen in de vrije natuur om van de rust te genieten. Of ze hebben gewoon behoefte aan een frisse neus.
  - 11 Met name ouderen doen tegenwoordig bewust aan beweging. Ze proberen op die manier gezond te blijven. En de jongeren dan?
  - 12 Als je het mij vraagt, houdt de jeugd vooral van feestvieren en uitgaan: met vrienden naar een café, een discotheek of naar de film gaan.
- 1 Is dat aantal wel juist?
  - 2 Wat is bij jou nummer 1?
  - 3 Wanneer kijk jij het meest?
  - 4 Kan je in jouw land ook zo makkelijk naar binnen kijken?
  - 5 Moet je daarvoor wetenschapper zijn?
  - 6 Maar als zulke slechte programma's pas laat te zien zijn, dan is er toch geen probleem?
  - 7 Welke invloed zouden zulke beelden op kinderen hebben?
  - 8 Houd je van sportprogramma's?
  - 9 Voetbal is hier koning. Geldt dat voor alle landen?
  - 10 Is er nog wel vrije natuur, in dit kleine land?
  - 11 Wat is de invloed op hun lichaam?
  - 12 Welke andere activiteiten kun je nog noemen?

13 Het weekend is uiteraard de meest geschikte tijd om uit te gaan: de volgende dag kun je langer uitslapen.

Lezen en muziek maken worden ook in de lijst genoemd.

14 Ja, maar daaraan besteden we veel minder tijd, hoewel het van persoon tot persoon sterk kan verschillen.

Wat doe jij zelf in je vrije tijd?

15 Vroeger maakte ik muziek.

Ik speelde piano.

16 Helaas moest ik ermee stoppen: gebrek aan tijd vanwege mijn kinderen. Die vragen veel aandacht.

17 Maar nu gaan ze naar school.

18 Ik krijg weer meer vrije tijd.

19 Binnenkort ga ik een cursus Spaans volgen. Dan kan ik deze zomer op onze vakantie tenminste wat Spaans praten!

13 Tot hoe laat blijf jij zaterdag en zondag in bed?

14 Hoe ligt dat bij jou?

15 Van welke muziek houd jij het meeste?

16 Is hiervoor geen oplossing mogelijk?

17 Welke leeftijd hebben ze dan?

18 Jij ook?

19 Wat blijft er dan over van de vrije tijd?

C Vul in of aan:

1. Zet de woorden in het meervoud (**grammatica** nummer 1 en 2):

Mensen hebben tegenwoordig veel vrije tijd. Ze kijken naar allerlei (programma) programma's op tv. Jonge mensen gaan graag naar (discotheek), samen met (vriend) _____ en (vriendin) _____. Kleine (kind) _____ gaan graag naar (feestje) _____ om te spelen met hun (vriendje) _____ en (vriendinnetje) _____.

2. Gebruik je *geen* of *niet*? (**grammatica** nummer 28):

Hebt u nog kleine kinderen? Nee, ik heb geen kleine kinderen meer. Maar ze zijn ook _____ echt groot. In elk geval hoef ik ze _____ naar school te

36. Vrije tijd

brengen. Vroeger had ik bijna _____ vrije tijd, maar nu hoef ik zelfs tussen de middag _____ thuis te zijn.

3. Zet de woorden in de goede vorm (**grammatica** nummer 6):

Waarnaar kijk je (graag) liever: naar tennis of voetbal? Het (graag) _____
kijk ik naar tennis, maar voetbal vind ik ook wel leuk. Mijn zoon vindt voetbal (leuk)
_____ dan tennis. En uw vrouw? Zij is (weinig) m_____ geïnteresseerd in sport dan
wij. Zij heeft (veel) m_____ belangstelling voor films.

4. Vul de zin aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14, 15 en 16):

Werken je ouders nog? Mijn vader (ophouden, met werken, vorig jaar) _____
is vorig jaar opgehouden met werken. Maar mijn moeder werkt nog.
Zij (ophouden, met werken) _____ als ze 60 is.
Wil ze (ophouden, met werken) graag _____?
Eigenlijk niet.

Haar vrije tijd is in de loop der jaren alleen maar (toenemen) _____
en zal (toenemen, ook, in de toekomst) _____.

Ze (graag, uitnodigen, vrienden) _____ om te komen eten.

Laatst heeft ze ook haar kinderen (uitnodigen) _____
om in het weekend te komen eten.

Ze zegt: ik heb voldoende tijd om mensen (uitnodigen) _____.

Waarom zou ik (ophouden, met werken) _____?

5. Kies uit *mij(n)*, *jou(w)*, ... (grammatica nummer 18):

___ *Mijn* ___ vrouw en ik hebben twee kinderen. ___ dochter gaat vanavond uit met ___ vriend. Ze kent ___ al bijna een jaar. In het weekend gaan ze meestal samen met ___ vrienden naar de film. We hebben ___ gezegd: als het erg laat wordt, bel ___ dan op. Als er geen bus of tram meer rijdt, halen we ___ wel op met de auto. Waarom geef je ___ de auto dan niet mee? Die hebben we vanavond zelf nodig.

D Geef antwoord:

	Wilma	Ton
	Heb jij veel vrije tijd? <	Nee, ik werk minstens 40 uur per week. Ik ___ een heel drukke baan. <
Maar in het weekend ben ___ toch vrij? <		Ja, meestal wel. <
Nou, waaraan besteed je dan je tijd? <		Ik doe boodschappen voor het h___ gezin. En ik speel met de kinderen. <
	Doe je niet aan sport? <	Ik probeer een paar keer per week te lopen. <
Lopen? Wand___ bedoel je? <		Nee, ik bedoel hardlopen. <
Maar als je zo'n drukke baan hebt, loop je toch de hele dag al hard? <		Ik zit juist veel. Maar het is druk omdat ik allerlei zaken moet 'regelen'. <
	Josefien	Angelique
Hoe besteden mensen in jouw land hun vrije tijd? <		Ongeveer net als in Nederland: men kijkt veel tv, mensen d___ aan sport, ze gaan uit ... <
Zijn er hierin geen grote verschillen met Nederland? <		O ja, toch wel. Wij gaan veel vaker op bez___ bij familie. <

Les 37 Een brief

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 184

→ p. 186

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Lieve moeder, Heb je mijn brief van afgelopen week al ontvangen?
- 2 Ik heb daarin geschreven dat ik Nederlands leer. Nou, ik kan je melden dat het uitstekend gaat.
- 3 Het lukt me al om eenvoudige dingen in het Nederlands te zeggen.
- 4 Als ik iets in de winkel nodig heb, vraag ik het nu in het Nederlands.
- 5 Vroeger moest ik alles aanwijzen of zelf pakken.
- 6 Telkens als ik iets wilde hebben wat ik niet zag, kon ik het niet kopen. Dat is gelukkig voorbij.
- 7 Ik heb de indruk dat de mensen nu ook aardiger tegen mij zijn.
- 8 Ik ben dus blij dat ik Nederlands ben gaan leren. Het heeft duidelijk resultaat.
- 9 Het leven is hier wel volledig anders dan bij ons thuis.
- 10 De winkels sluiten vroeg, de meeste gaan al om zes uur dicht en op zondag zijn ze de hele dag gesloten.
- 11 's Avonds is er buiten niets te doen. De straten, ook in de stad, zijn bijna geheel verlaten.
- 12 De restaurants zijn na acht uur 's avonds volkomen leeg.
- 13 Het lijkt wel alsof Nederlanders niet van eten buitenshuis houden. Iedereen maakt hier zelf zijn eten klaar.
- 14 Na het eten kijken ze nog wat televisie en vervolgens gaan ze slapen.
- 15 Ik vroeg me laatst af waarom de mensen hier zo anders leven.
- 1 Of lees je mijn brieven niet meer, moeder?
- 2 Wat vind je daarvan?
- 3 En weet je hoeveel dagen ik pas les heb, moeder?
- 4 Weet je bijvoorbeeld hoe je om een brood kunt vragen?
- 5 Wat zouden de mensen denken als je alleen maar aanwijst?
- 6 Wat zou jij doen in zo'n situatie?
- 7 Waarom waren ze eerst minder aardig?
- 8 En weet je hoe dat komt?
- 9 Had je dat verwacht in een land met zoveel buitenlanders?
- 10 Waarom zijn de winkels niet gewoon open op zondag, zoals bij ons?
- 11 Dat is echt een groot verschil, vind je niet?
- 12 Weet je hoe laat ze hier gaan eten?
- 13 Hebben de Nederlanders misschien een probleem met geld?
- 14 Wat is jouw programma tegenwoordig 's avonds, moeder?
- 15 Heb jij een antwoord hierop?

16 Toen ik dat aan iemand vroeg, moest hij diep nadenken. Tenslotte zei hij: 'Door het klimaat, denk ik.'

17 Het is buiten meestal te koud, er staat veel wind of het regent. Dat dwingt de mensen thuis te blijven.'

18 Ze noemen dat hier een 'zacht' klimaat!

19 Het klimaat heeft kennelijk grote invloed op de manier van leven.

20 Maar in een paar grote steden schijnt de sfeer en de wijze van leven anders te zijn.

Dat komt misschien omdat daar zoveel buitenlanders wonen.

21 O ja, dat vergat ik nog: ik woon hier maar voorlopig. Ik denk nog tot het einde van de volgende maand.

22 Ik krijg dan waarschijnlijk een grotere kamer in een huis hier tegenover.

23 Ik beschik hier over weinig ruimte.

24 Ik stop nu met schrijven. Je bent weer van alles op de hoogte.

25 Maak je over mij geen zorgen.

26 Tot slot: schrijf gauw terug, want ik hoor graag hoe het daar gaat met jullie allemaal!

27 Jullie zijn steeds in mijn gedachten.

16 Is dat de verklaring misschien?

17 Trouwens, hoe is het weer nu bij jullie?

18 Hoe zouden de Nederlanders dan ons klimaat noemen?

19 Vind je de Nederlandse manier van leven zo anders?

20 Misschien ga ik wel in Amsterdam of Rotterdam wonen. Lijkt je dat een goed idee?

21 Wanneer komen jullie mij bezoeken?

22 Kan je me 400 euro sturen, want een grotere kamer is duurder?

23 Hoe klein is een kleine kamer hier?

24 Hoe gaat het met vader, en de anderen?

25 Je kent me toch?

26 Waarom zorg je trouwens niet dat je kunt e-mailen?

27 Vergeet je mij niet, moeder?

C Vul in of aan:

1. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (grammatica nummer 12 en 17):

Lieve moeder, heb je mijn brief van vorige week al (ontvangen) ontvangen?

Ik heb daarin (schrijven) _____ dat ik Nederlands leer. Ik heb je ook (vertellen)

_____ dat het goed gaat. Gisteren is het me (lukken) _____ in een winkel

Nederlands te praten. Ik heb de boodschappen niet zelf (pakken) _____ of

(aanwijzen) _____. Ik heb gewoon (vragen) _____ wat ik wilde hebben.

37. Een brief

2. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 12 en 30):

Lieve Anwar, Gisteren heb ik je brief (ontvangen) ontvangen. Ik heb daaruit (begrijpen) _____ dat Nederland je goed bevalt. Toch vind ik het jammer dat je niet hier bent (blijven) _____. Ik voel me erg alleen nu alle kinderen zijn (vertrekken) _____. Ik heb mijn hele leven hier (wonen) _____. Gisteren heb ik de hele avond tv (kijken) _____. Ik ben laat naar bed (gaan) _____, en ik heb tot 's ochtends 10 uur (slapen) _____. Veel liefs, je moeder.

3. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 17):

Het heeft bijna de hele dag (regenen) geregend. Toen de regen was (ophouden) _____, zijn we (weggaan) _____. We zijn daardoor natuurlijk te laat (aankomen) _____. Gelukkig heeft dat geen grote problemen (opleveren) _____.

4. Zet het woord in de goede vorm (**grammatica** nummer 6):

Nederland ligt aan zee. Het heeft daardoor een (zacht) zachter klimaat dan bijvoorbeeld Oostenrijk of Hongarije. In de zomer is het in Hongarije (warm) _____ dan in Nederland. En in de winter is het (koud) _____ dan in Nederland. In Nederland zijn de verschillen tussen winter en zomer (klein) _____ dan in Hongarije. In Nederland is het bijna altijd even (warm) _____ of even (koud) _____.

Andrea Sinds wanneer leer jij Nederlands? < En heeft het al res____? < Heeft dat veel voordelen? Mensen spreken toch ook vaak Engels? < Ze vinden het leuk dat je Nederlands spreekt. <	Olaf Vanaf begin september. < Ja, duidelijk. Ik kan nu in een winkel Nederlands spreken. < Als je Nederlands spreekt, zijn ze soms verb____. Maar ze reageren positief. < Je kunt beter zeggen: ze vinden het goed dat ik het tenminste prob____!<
Sabine Vind jij het leven hier heel anders dan bij jou thuis? < Wat dan bijvoorbeeld? < Dat is helemaal niet waar. Vroeger was dat zo, maar tegenwoordig kun je tot 10 uur in de supermarkt ter____. < Dan vergeet je dat er in de steden één keer per week een koopavond is. < O, zo bedoel je. Nee, dat gaat in Nederland niet. <	Abdul O ja, absoluut. Er z____ grote verschillen. < De winkels sl____ hier al om zes uur. < Dat kan wel zijn, maar de meeste gewone winkels gaan om zes uur dicht. < Maar als ik het met mijn land verg____ ... Bij ons zijn alle grote en vooral kleine winkels van 's ochtends zes tot 's avonds tien gewoon open. <

Schrijf een brief aan een vriend of vriendin in je eigen land. Je vertelt daarin iets over de stad of het dorp waar je nu woont, hoe de mensen daar leven, over je kamer of het huis waarin je woont, en over hoe je nu hier leeft.

Les 38 De gemeente

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 188 + → p. 190

B Vragen en beantwoorden:

- 1 In plaats van 'stad' of 'dorp' gebruiken we soms het woord 'gemeente'.
  - 2 Onder gemeente verstaan we in het algemeen de stad of het dorp (of meerdere dorpen) als organisatie.
  - 3 Aan het hoofd van een gemeente staat de burgemeester.
  - 4 De gemeente is voor iedere burger van belang.
  - 5 Het gemeentehuis is het gebouw waar alle diensten van de gemeente zijn gevestigd.
  - 6 Daar bevinden zich de gegevens over de inwoners: in welke straat en op welk nummer iemand woont; of men al dan niet is getrouwd, of men kinderen heeft en wanneer ze zijn geboren, dat staat allemaal bij de gemeente beschreven.
  - 7 Voor allerlei officiële zaken ga je daarheen. Bijvoorbeeld als je in een gemeente komt wonen.
  - 8 Ook als je wilt trouwen, meld je dat van tevoren bij het gemeentehuis.
  - 9 De gemeente beschikt over de informatie die daarvoor nodig is: ben je oud genoeg, ben je misschien al getrouwd of getrouwd geweest.
  - 10 Misschien vragen ze een verklaring van de gemeente waar je bent geboren.
  - 11 Dit soort maatregelen zijn nodig om te voorkomen dat mensen te jong trouwen of trouwen met meer dan één persoon tegelijk.
  - 12 Dat gebruik is in Nederland namelijk onbekend. Dat mag zelfs niet. Het is in strijd met de wet.
- 1 Wat bedoelen we met een gemeente?
  - 2 Soms behoren dus ook enkele dorpen tot een gemeente. Woon jij in zo'n gemeente?
  - 3 Kiezen de mensen een burgemeester in jouw land?
  - 4 Wie kan zich burger noemen?
  - 5 Waar is het gemeentehuis?
  - 6 Welke gegevens heeft het gemeentehuis nu van jou?
  - 7 Om welke reden ben jij er geweest?
  - 8 Waarom moet je dat van tevoren doen?
  - 9 Op welke leeftijd mag je eigenlijk trouwen?
  - 10 Waarom hebben ze die verklaring nodig?
  - 11 Welke leeftijd vind jij te jong?
  - 12 Mag dat in andere landen wel?

13 Als je een zoon of dochter hebt gekregen, moet je weer naar het gemeentehuis: je meldt officieel hoe je het kind zult noemen, of het een jongen of een meisje is, hoe de vader en de moeder heten, waar en wanneer het kind is geboren.

14 Als een lid van je gezin of familie is gestorven, moet je dat ook laten weten. De gemeente zorgt verder dat zowel de straten als de wegen in orde zijn.

15 's Avonds, wanneer het donker is, is er licht in de straat.

16 Ook komt de gemeente elke week langs om vuil op te halen.

17 Stel je voor dat iedereen het afval op straat zou gooien! Wat een idee!

18 Flessen (zonder waarde) en gebroken glas gooi je in speciale bakken, evenals oude kleren die je niet meer draagt.

19 Oud papier, zoals kranten en bladen, moet je dikwijls apart buiten zetten: die worden op speciale dagen opgehaald.

20 Heb je een paspoort of een rijbewijs nodig? Je gaat weer naar de gemeente, naar de afdeling die zich daarmee bezig houdt.

21 Je moet voor deze diensten natuurlijk wel een bedrag betalen.

22 Ik vraag me wel eens af: wat regelt de gemeente eigenlijk niet?

13 Wat hebben jouw ouders gemeld over jou?

14 Moet de dokter ook een officiële brief sturen?

15 Is dat nodig, al dat licht?

16 Op welke dag komen ze in jouw straat langs?

17 Wat deed men vroeger met het afval?

18 Wat doet men met dat glas en die kleren?

19 Wat doe jij met oud papier?

20 Hoe krijg je een rijbewijs in jouw land?

21 Kost dat veel?

22 Kan je nog meer voorbeelden noemen?

C Vul in of aan:

1. Kies uit *mijn, jouw, zijn, haar, ...* (grammatica nummer 18):

Mijn vrouw en ik hebben net een dochter gekregen. Ze is onze tweede dochter en _____ tweede kind. Ik ga nu naar de gemeente om _____ aan te geven.

Zo snel? Ja, als er kinderen worden geboren, moet je _____ binnen drie dagen aangeven bij de gemeente. Welke naam geeft u aan _____ dochter?

38. De gemeente

Hoe noemen jullie _____ dochter? We noemen haar Eva. _____ kind, _____ dochter zal Eva heten. O, dat vind ik een erg mooie naam.

2. Zet in de juiste volgorde en vul aan (**grammatica** nummer 14 en 15):

De gemeente (ophalen, vuil, elke week) haalt elke week vuil op _____.

Elke week _____.

Ook deze week _____.

Het is belangrijk dat _____.

De gemeente komt _____.

De gemeente heeft grote wagens om _____.

3. Kies *die* of *dat* (**grammatica** nummer 25):

Ik heb mijn dochter die net geboren is bij het gemeentehuis gemeld. Ze vroegen mij: wat is de naam _____ u haar wil geven? We hebben haar Eva genoemd. Ik wilde altijd een kind _____ Eva heette. Onze oudste dochter _____ Margriet heet, is met me meegegaan. Eigenlijk hadden we haar Tulp willen noemen, maar dat was niet toegestaan. Een meisje _____ Iris heet, schijnt wel te mogen. Dat is een vreemd verschijnsel _____ ik nooit heb begrepen.

4. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Ik ben nog niet naar de gemeente geweest. Mijn vrouw en ik weten _____ welke naam we zullen geven aan ons kind. We kunnen _____ goede naam bedenken. Dat is toch _____ zo moeilijk? Hebt u dan _____ lijst waarop heel veel namen staan? Als u _____ keuze kunt maken, dan vraagt u op het gemeentehuis een naam.

D Geef antwoord:

Jos Marianne

Is 'gemeente' hetzelfde als woonplaats? <

Niet altijd. Je woonplaats is de stad of het dorp w_____ je woont. De gemeente bestaat vaak uit een stad of meerdere dorpen. <

Waarom is de gemeente belangrijk voor de b_____? <

Omdat de gemeente als organisatie veel dingen voor de burgers reg____. <

Zoals een uitkering? <

Bijvoorbeeld: soc_____ uitkeringen lopen meestal via de gemeente. Maar de gemeente doet nog veel meer. <

O ja, het vuil oph_____ en zo. <

Ja, maar denk ook eens aan alle papieren voor de inwoners van de gemeente. <

Met papieren bedoel je het paspoort? <

En ook het rijb_____. Maar als je wilt trouwen, moet je dat ook op het gemeentehuis regelen. <

Hoe gaat dat dan? <

Je meldt dat je wilt trouwen en met wie. De ambtenaar van de gemeente controleert de geg____. <

Kan de gemeente een huwelijk weigeren? <

Dat zal niet vaak gebeuren. Maar als je al getrouwd bent, kun je niet nog eens trouwen. <

Je moet dan eerst sch_____. <

Ank Willem

Ha, Willem, Je bent vorige week vader geworden hè? Hoe gaat het? <

Heel goed. Ik voel _____ zeer gelukkig. <

En met je vrouw is ook alles goed? <

Ja, ze voelt _____ nog een beetje zwak en we slapen niet veel, natuurlijk. <

Heb je je zoon al aangegeven bij de gemeente? <

Aangegeven? <

Ja, je moet m_____ dat er een kind is geboren, hoe het heet en wie de vader en moeder zijn. <

Dat heb ik nog niet ge____. Daar heb ik nog geen tijd voor gehad. <

Dat moet binnen drie dagen na de geboorte. <

Is dat zo? Dat wi_____ ik niet. Dan moet ik er vandaag heen! <

E Schrijfopdracht:

- a. In de tekst wordt een aantal taken van de Nederlandse gemeenten beschreven. Misschien worden in jouw land enkele taken niet door de gemeente maar door bedrijven uitgevoerd, of misschien worden ze ook niet uitgevoerd. Welke verschillen zijn er?

- b. Beschrijf op welke manieren je gebruik hebt gemaakt van de gemeente waarin je nu woont. Je kunt zó beginnen: *Ik kwam in Nederland aan op ... . Ik ben naar de gemeente gegaan op ..., om .... Daarna ...*

Les 39 Een verzekering

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 192 + → p. 194

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Stel je voor: je breekt een arm of been of je wordt ernstig ziek en je hebt geen geld.
  - 2 Een ziekenhuis is duur en ook een dokter kost geld.
  - 3 Je hebt dan een probleem. Hoe los je dat op?
  - 4 Stel je voor: je hebt een auto en je veroorzaakt een ernstig ongeluk.
  - 5 Je geeft toe dat het jouw schuld is – tenminste als je eerlijk bent en de waarheid zegt.
  - 6 Niet alleen je eigen auto is stuk, maar ook die van de andere partij. Dat moet jij betalen.
  - 7 Ben je in staat al die kosten te dragen?
  - 8 Stel je voor: eindelijk heb je een mooi huis gekocht.
  - 9 Dat heeft zoveel geld gekost dat je een groot bedrag van de bank hebt geleend.
  - 10 Er ontstaat ineens brand in je huis. Hoe betaal je de schade?
  - 11 Hoe voorkom je in zulke gevallen dat je in moeilijkheden raakt?
Je neemt een verzekering.
  - 12 Als er sprake is van schade, betaalt de verzekering.
  - 13 Hoe werkt een verzekering? Hoe kan de verzekering al die kosten betalen?
Iedereen betaalt een klein bedrag.
  - 14 Niet iedereen wordt ziek of veroorzaakt een ongeluk. Uit al die kleine bedragen ontstaat een groot bedrag. Daaruit betaalt de verzekering de kosten als er schade is.
- 1 Is iets dergelijks jou al eens gebeurd?
  - 2 Heb je een idee hoeveel?
  - 3 Hoe betaalde je de huisarts bijvoorbeeld?
  - 4 Heb je wel eens een ongeluk veroorzaakt of was je ooit het slachtoffer?
  - 5 Ben je een eerlijk mens, zeg je altijd in alle omstandigheden de waarheid?
  - 6 En als het niet jouw schuld is?
  - 7 Wat is je antwoord?
  - 8 Waarom staat er in de tekst: 'eindelijk'?
  - 9 Hoeveel kost een huis ongeveer?
  - 10 Hoe betalen arm en rijk in jouw land de schade?
  - 11 Voor welke moeilijkheden heb jij een verzekering?
  - 12 Heb jij een particuliere verzekering?
  - 13 Hoeveel betaal jij?
  - 14 Betaalt de verzekering alle schade?

39. Een verzekering

- 15 Dat lukt alleen wanneer veel mensen een verzekering sluiten.
- 16 Hoe slaagt men daarin?
Soms kun je mensen overtuigen door slechts een gering bedrag te vragen.
- 17 Wie op reis gaat, is wel bereid een paar procent van het totale bedrag aan een verzekering te besteden.
- 18 Soms dwingt de overheid je tot een verzekering, bijvoorbeeld tegen ziektekosten.
- 19 Veel mensen zijn 'verplicht' verzekerd via het ziekenfonds.
- 20 Als je een auto bezit, ben je ook verplicht verzekerd.
- 21 Rijd je voorzichtig, dan betaal je minder dan iemand die vaak een ongeluk maakt.
- 22 Dat verschil wordt elk jaar groter.
- 23 Ook een bank die jou geld heeft geleend voor een huis, eist dat je huis goed verzekerd is.
- 24 Soms stelt de bank nog een eis: degene die de rente betaalt, moet zijn of haar 'leven' verzekeren.
- 25 Dat houdt in: in het geval dat die persoon plotseling sterft, betaalt de verzekering de rest van de schuld.
- 26 Het doel van zo'n verzekering is duidelijk. Het voorkomt dat de familie met de schuld blijft zitten.

- 15 Dat is zo in Nederland. En in jouw land?
- 16 Betalen de meeste mensen een gering bedrag?
- 17 Bij welke problemen helpt de verzekering je dan?
- 18 Vind je zo'n verplichte verzekering wel nodig?
- 19 En de andere mensen?
- 20 Wanneer krijg je van die verzekering geld?
- 21 Wie rijden het voorzichtigst?
- 22 Ook nog na bijvoorbeeld 20 jaar?
- 23 Wat is het voordeel voor de bank?
- 24 En als je dat niet doet?
- 25 Ook als het een niet normale dood betreft?
- 26 Een goede verzekering dus. Heb jij die ook?

C Vul in of aan:

1. Zet in de goede vorm (grammatica nummer 5):

We wonen in een (groot) grote stad. Vlakbij ons huis staat een (groot) _____
(nieuw) _____ ziekenhuis. We hebben sinds kort een (nieuw) _____
huisarts. Het is een (jong) _____ dokter. Hij is nog erg (jong) _____.

39. Een verzekering

Zijn jullie verzekerd tegen ziektekosten? O ja, anders raak je bij ziekte in (financieel) _____ problemen. Stel je voor: je raakt betrokken bij een (ernstig) _____ ongeluk. Bij (ernstig) _____ ongelukken kom je in het ziekenhuis terecht. Ik ken geen (goedkoop) _____ ziekenhuis. Elk ziekenhuis hier is (duur) _____.

2. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

Nee, ik heb geen ongeluk veroorzaakt. Mij treft dus ook _____ schuld. Mijn auto is _____ stuk. Ik hoef _____ kosten voor u te betalen. Ik heb wel een verzekering, maar die betaalt natuurlijk _____ aan u. Dat zou _____ eerlijk zijn.

3. Vul aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 15):

De bank vroeg: hebt u een baan?

Ze vroegen of ik een baan heb _____.

Ik zei: ik heb een hele goede baan.

Ik zei dat _____.

We hebben geld geleend. We bezitten niet voldoende geld.

We hebben geld geleend omdat _____.

Mijn vrouw is een beetje bang. We hebben veel geld van de bank geleend.

Mijn vrouw is een beetje bang omdat _____.

4. Vul aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 16):

Ik ga naar de bank. Ik ben naar de bank gegaan _____.

De bank vraagt veel informatie. De bank heeft _____.

We vragen aan de bank geld. We hebben _____.

D Geef antwoord:

Ella Ursula

Heb jij veel verzekeringen? <

Welke zijn dat dan? <

Wat is dat? <

Alle schade? Dat is mooi geregeld. <
 Voor je eigen schade moet je dan nog
 een andere verzekering h_____? <

O ja, in geval van br_____ betaalt de
 verzekering. <

Zijn er nog meer soorten
 verzekeringen? <

Maar je kunt je l_____ toch niet
 verzekeren? Dood gaan we allemaal. <

Die is dan opeens heel rijk. <

De normale die iedereen heeft. <

Een verzekering t_____ ziektekosten.
 En een WA-verzekering. <

Dat is 'wettelijke aansprakelijkheid'. Dat
 wil zeggen: als je een ongeluk vero_____,
 betaalt de verzekering de schade. <

Nee, alleen de schade voor andere mensen. <

Ja, bijvoorbeeld voor je huis. <

Niet alleen bij brand, maar ook
 bijvoorbeeld als er een boom op je huis
 v_____ wanneer het heel hard waait. <

Ja, je kunt in Nederland bijna alles
 verzekeren. Veel mensen hebben ook een
 levensverzekering. <

Ja, maar als jij st_____, betaalt de
 verzekering een groot bedrag aan je man
 of je vrouw. <

Nee, dat geld is meestal bedoeld om de
 sch_____ te betalen die er gemaakt zijn bij
 het kopen van een huis. <

E Schrijfopdracht:

Maak de volgende zinnen af:

Ik heb de volgende verzekeringen: _____

_____

39. Een verzekering

Naar mijn idee moet iedereen minimaal een verzekering hebben tegen _____

want _____

Een verzekering betaal je als volgt: _____

Als je niet hebt betaald, dan _____

Heb je onkosten of schade, en je bent daarvoor verzekerd, dan moet je _____

De verzekering betaalt niet direct de kosten: eerst _____

Niet iedereen heeft dezelfde verzekeringen, want sommigen _____

en anderen _____

Als je naar het buitenland gaat, dan _____

Moet men meer gaan betalen voor een ziektekostenverzekering als men oud of ziek wordt? Ik vind _____

Les 40 Water

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 196

p. 198

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Nederland is rijk aan water. Dat heb je vast al geconstateerd.
- 2 Het grootste deel van Nederland ligt aan zee: het hele westen van noord tot zuid en het hele noorden.
- 3 Maar ook binnen Nederland is er water: overal vind je meren en rivieren. Aan water is er geen gebrek.
- 4 Verder is Nederland een land zonder bergen, een vlak land. Daardoor heeft de wind dikwijls vrij spel.
- 5 Water en wind bepalen in sterke mate de sfeer en het karakter van dit land.
- 6 Ze hebben, zoals je zult begrijpen, grote invloed op het Nederlandse leven.
- 7 Ook in economisch opzicht. In de eerste plaats kunnen schepen Nederland gemakkelijk vanuit zee bereiken.
- 8 Het kleine Nederland heeft twee grote havens: Amsterdam en Rotterdam. De haven van Rotterdam is zelfs de grootste van de wereld.
- 9 In de tweede plaats is Rotterdam erg gunstig gelegen: het ligt zowel aan zee als aan grote en brede rivieren die ons land verbinden met Duitsland en Frankrijk.
- 10 Dat betekent dat veel goederen voor deze landen per schip naar Rotterdam kunnen worden gebracht. Denk aan auto's uit Amerika of Japan.
- 11 Kleinere schepen brengen die goederen weer verder. Dat is goedkoper dan per vliegtuig, trein of auto.

- 1 Waar zie je op de kaart van Nederland het meeste water?
- 2 Welk deel ligt niet aan zee?
- 3 Kan je dat zeggen voor alle landen in de wereld?
- 4 Uit welke richting komt de wind meestal?
- 5 Heeft de zon geen invloed hier?
- 6 Welke invloed hebben ze?
- 7 Weet je hoe die zee heet?
- 8 Een klein land met de grootste haven, hoe kun je dat verklaren?
- 9 Hoe is Rotterdam verbonden met de zee?
- 10 Waarom worden deze goederen niet direct naar Parijs of Berlijn gebracht?
- 11 Wat is het snelste?

- 12 Allerlei bedrijven en ondernemingen vestigen zich in de buurt van een grote haven.
- 13 Ze kopen iets, verkopen het duurder en maken op die manier winst.
- 14 Voor al die activiteiten zijn mensen nodig. Bedrijven nemen arbeiders in dienst. De haven levert werk op. Vroeger leverde de haven meer werk op dan nu.
- 15 In Nederland doet men ook veel aan watersport. In de zomer zwemmen we.
- 16 Of we zeilen met een schip over het water, hetgeen mogelijk is door de kracht van de wind.
- 17 In de winter schaatsen we: het water verandert dan in ijs – als het tenminste koud genoeg is.
- 18 Wees echter voorzichtig. Het verleden bewijst dat er altijd gevaar dreigt.
- 19 Elk jaar opnieuw, al eeuwen lang, eist het water slachtoffers! Is het niet merkwaardig dat er zo weinig angst voor het water bestaat?

- 12 Welk voordeel hebben ze dan?
- 13 Producersen de Nederlanders zelf eigenlijk wel iets?
- 14 Weet je waarom?
- 15 Is watersport in jouw land ook zo populair?
- 16 Wanneer is zeilen onmogelijk?
- 17 Kan jij goed schaatsen?
- 18 Welk gevaar is er?
- 19 Vind jij dat merkwaardig?

C Vul in of aan:

1. Zet in de goede vorm (**grammatica** nummer 6):

Amsterdam en Rotterdam hebben beide een (groot) grote haven. De haven van Rotterdam is echter gr_____ dan die van Amsterdam. Amsterdam heeft dus een kl_____ haven dan Rotterdam. De haven van Amsterdam is kl_____ dan die van Rotterdam. Weet u wat de gr_____ haven van de wereld is? In Nederland zegt men dat de haven van Rotterdam de gr_____ is. De haven van Rotterdam is het _____.

2. Vul in *die, dat, waaraan, ...* (**grammatica** nummer 25 en 26):

Nederland is rijk *aan* water. Water is iets waaraan Nederland heel rijk is.

Nederland ligt *aan* zee. De zee w_____ Nederland ligt, heet de Noordzee. Ons land kent ook veel rivieren. Ze verbinden ons land *met* Duitsland en Frankrijk.

Duitsland en Frankrijk zijn landen w_____ Nederland o.a. is verbonden door grote rivieren. De rivieren w_____ deze landen verbonden zijn, heten Maas en Rijn. Het water, maar ook de wind hebben grote invloed *op* het leven in Nederland. Nederland is een land w_____ water en wind veel invloed hebben. Nederland is een land _____ water en wind veel invloed _____ hebben.

3. Vul de goede vorm in van *opleveren* (**grammatica** nummer 17):

De haven levert werk _____. Er staan veel bedrijven in de buurt van de haven die werk _____. De Rotterdamse haven heeft al veel jaren veel werk _____. Om werk _____ moet een haven natuurlijk wel groot zijn.

4. Zet de woorden in de goede vorm (**grammatica** nummer 30):

Afgelopen vakantie zijn we in Nederland (blijven) gebleven. We hebben veel (zwemmen) _____ en (zeilen) _____. Maar zijn jullie dan wel (uitrusten) _____? Jazeker, 's avonds (zijn) _____ we natuurlijk erg moe. Maar we (gaan) _____ vroeg slapen. 's Ochtends (voelen) _____ we ons weer goed. Wat hebben jullie nog ^{op}meer (doen) _____ behalve zwemmen en zeilen? We hebben ook lekker (eten) _____. Mijn moeder kan erg goed koken en mijn zus heeft haar (helpen) _____.

D Geef antwoord:

Kees   **Louis**

Is jouw land rijk aan water? <

Ja, maar niet zoals Nederland. Hier zie je het water overal. <

Hou je daarvan? <

Van al dat water in Nederland? Ja, ik vind vooral de grote, brede riv_____ mooi om te zien. <

Heb je die in jouw land niet? <

Nee, maar wij hebben echt grote meren. En natuurlijk de bergen. <

Ga je daar wel eens heen? <

Ja, in de vakantie ga ik meestal eerst naar de bergen en dan nog een weekje naar zee. <

Hm, bergen, die ontbreken hier. Dat m_____ ik wel in Nederland. <

Ach ja, het is een vl_____ land. Maar dat heeft ook voordelen. <

Je bedoelt dat je ver kan kijken? <
Maar doordat Nederland aan zee ligt, staat er vaak veel wind. <

Nee, je kunt hier lekker f_____. <

Soms heb je die mee, soms t_____. <

Anneke   **Richard**

Je komt toch uit Rotterdam? Die stad staat b_____ als grote havenstad. <

Dat klopt. Het is de grootste haven van de wereld. <

Waardoor is Rotterdam als haven zo groot geworden? <

Je kent de grote rivieren, zoals de Maas. Daaraan l_____ Rotterdam. De Maas verbindt Rotterdam met een belangrijk gebied in Duitsland. <

E Schrijfpdracht:

De tekst beschrijft wat water voor Nederland betekent. Schrijf nu zelf een tekst waarin je uitlegt wat water voor jouw land betekent. Denk daarbij aan de volgende vragen:

- Is jouw land ook rijk aan water?
- Welke economische waarde heeft het?
- Hoe bepaalt water – of het gebrek eraan – het karakter en de sfeer van het land?

Les 41 Een mooi systeem?

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 200 + → p. 202

B Vragen en beantwoorden:

1 Laatst hoorde ik dat je in Nederland erg veel belasting moet betalen. Soms wel 50% van wat je verdient. Is dat echt waar?

2 – Ja, maar dat percentage is niet voor iedereen gelijk. Wie flink verdient, moet naar verhouding meer betalen, zodat de verschillen tussen arm en rijk beperkt blijven.

3 Maar de helft van je salaris? Waarom zoveel?

4 En dan moet je ook nog extra betalen als je een huis, een auto of een hond bezit!

Dat is toch te gek!

5 Het is maar hoe je het bekijkt. De staat gebruikt dat geld om de mensen hulp te bieden. Iedereen heeft daar recht op.

6 Neem nou het onderwijs. Tot de leeftijd van 16 jaar is dat praktisch gratis.

7 Vanaf 18 jaar kun je financiële steun krijgen, indien je verder wilt studeren.

8 Ook de medische zorg wordt voor een deel door de staat betaald.

9 Begin je een eigen bedrijf, dan bestaat de mogelijkheid subsidie van de overheid te krijgen.

10 Als je geen werk hebt, krijg je een uitkering van de Sociale Dienst van de gemeente.

Je moet dan wel aantonen dat je werk zoekt.

11 Zelfs als je de huur van je huis niet kunt betalen, helpt de staat een handje door middel van (d.m.v.) huursubsidie.

12 Als je 65 bent en ophoudt met werken, krijg je geld om van te leven.

1 Of is die informatie niet juist?

2 Zijn de verschillen tussen arm en rijk in jouw land te groot?

3 Vind je dat niet erg vreemd?

4 Betalen ze in jouw land ook belasting voor al die dingen?

5 Blijkbaar vindt men het de taak van de staat om hulp te bieden. Vind jij dat ook?

6 Waarom moet je zeggen dat het “praktisch” gratis is?

7 Hoe is dat in jouw land?

8 Wie betaalt het andere deel?

9 Waarom doet de Nederlandse overheid dat, denk je?

10 Zou jij graag een uitkering krijgen, of heb je al een uitkering?

11 De hoogte van het bedrag is niet voor iedereen gelijk. Waar ligt dat aan?

12 En als je eerder ophoudt?

41. Een mooi systeem

13 Om dat allemaal te kunnen betalen, is enorm veel geld nodig.

Je begrijpt waar de staat dat vandaan haalt: van de gemeenschap. Dat is de hele bevolking.

14 Een mooi systeem toch?

15 Ja, er zijn genoeg landen waar zulke zaken niet door de overheid geregeld worden. Bij ons helpen de mensen elkaar. Bij ziekte of werkloosheid vangen familie en vrienden je op.

16 Hoeven jullie geen belasting te betalen?

Jawel, maar die is veel lager dan in Nederland. Eerlijk gezegd vind ik het Nederlandse systeem beslist niet slecht. Overigens moet je bedenken dat niemand graag bereid is belasting te betalen.

17 Iedereen tracht het bedrag zo laag mogelijk te houden.

18 Dat is normaal gedrag. Het is ook een soort nationale sport.

19 Je moet dan bewijzen dat de overheid te veel van je heeft gevraagd. Is dat het geval, dan krijg je geld terug. Soms met rente!

13 In de toekomst zullen er meer oude mensen zijn. Wat is daarvan het gevolg?

14 Of zijn er ook negatieve kanten?

15 Is er in dat systeem altijd voldoende hulp?

16 Hoeveel procent betalen jullie?

17 Jij toch ook? Of betaal je geen belasting?

18 Is men in jouw land goed in deze sport?

19 Soms ook moeten mensen later extra betalen. Waarom?

C Vul in of aan:

1. Zet het woord in de goede vorm (**grammatica** nummer 30):

Een vriend van mij is naar de Sociale Dienst (zijn) geweest. Hij heeft om een uitkering (vragen) _____. Eerst (moeten) _____ hij een formulier invullen. Hij (begrijpen) _____ niet wat daar allemaal geschreven (staan) _____. Toen heeft iemand hem (helpen) _____ dat formulier (invullen) _____. Toen dat was (gebeuren) _____, (krijgen) _____ hij te horen dat hij een uitkering (zullen) _____ krijgen. Ze (vragen) _____ hem ook: u hebt toch wel naar werk (zoeken) _____?

41. Een mooi systeem

2. Zet in de goede vorm en volgorde (**grammatica** nummer 20):

Ik heb dit jaar minder belasting (hoeven, betalen) hoeven betalen. Hoe zo heb je minder belasting (betalen) _____? Heb je dit jaar minder geld (verdienen) _____? Nee, maar ik heb aan de bank veel rente (moeten, betalen) _____ in verband met de lening voor ons huis. Ik heb wel (moeten, aantonen) _____ dat ik de rente echt heb betaald. En heb je dat (kunnen, aantonen) _____? Ja, de bank heeft mij een brief (sturen) _____ dat ze de rente hebben (ontvangen) _____. Met die brief heb ik het (aantonen) _____.

3. Vul in *die, dat, waarop, ...* (**grammatica** nummer 25 en 26):

Ik heb een uitkering die net voldoende is om *van* te leven. De uitkering w_____ ik leef, krijg ik van de gemeente. Iedereen zonder werk en zonder geld heeft recht *op* zo'n uitkering. Het is geld w_____ iedereen zonder geld recht heeft. Het geld _____ de gemeente betaalt, haalt de staat *uit* de belasting _____ men betaalt. De belasting w_____ de gemeente de uitkeringen betaalt, komt van mensen _____ wel geld verdienen.

4. Gebruik je *geen* of *niet*? (**grammatica** nummer 28):

Peter heeft een baan gevonden. Daarom heeft hij geen uitkering meer. Eerst kreeg hij een uitkering omdat hij _____ werk had en dus _____ geld verdiende. En zonder geld kun je _____ leven. Je kunt dan _____ boodschappen doen en _____ huur betalen. En wie _____ eet, wordt ziek. En wie _____ huur betaalt, raakt in problemen.

D Geef antwoord:

Jesse Nils

Moet je in jouw land ook zoveel bel____
betalen? <

In mijn land betalen de mensen nog meer
dan in Nederland. <

Echt waar? Waarom? Waar heeft de staat
al dat geld voor nodig? <

Dat kun je zelf wel bedenken: voor
onderwijs, sociale uitk____, enzovoort. <

Dat is in Nederland ook zo. Waarom
m____ jullie dan nog meer belasting
betalen? <

Er is een belangrijk verschil. Bij ons is de
m____ zorg, de gezondheidszorg, helemaal
gratis. <

Aha. Hoe zit dat dan met verzekeringen
tegen ziektekosten? <
Wat je gratis noemt. Jullie betalen 60%
belasting! <

Iedereen ____ gratis verzekerd. <

John Ronald

Wat vind jij van het s____ van belasting
betalen in Nederland? <

In principe vind ik het goed. Iedereen
betaalt een deel van zijn of ____ loon. De
overheid kan dat geld gebruiken voor
allerlei diensten. <

En je vindt het percentage niet te hoog. <

Niet echt. Wat ik wel vreemd v____, is dat
er op allerlei dingen nog extra belasting
zit. <

Welke dingen bedoel je? <

Als je een auto hebt, moet je wegen-
belasting betalen, zelfs als je niet r____. <

Met dat geld kan de overheid de wegen
in orde maken. <

En zelfs voor een hond betaal je belasting.
Dat is toch te gek! <

Weet je waarom dat is? Met dat geld kan
de gemeente de str____ schoonmaken. <

Nou, dan vergeten ze mijn straat zeker
voortdurend. <

E Schrijfopdracht:

a. Maak de volgende zinnen af:

Elk jaar krijgt iedereen een formulier van de belasting. Je moet dat formulier invullen.

De staat wil bijvoorbeeld weten of je _____

en hoeveel _____

Natuurlijk wil niemand graag _____

Jonge mensen die studeren, en kinderen hoeven _____

Soms toont de belasting aan dat iemand te weinig heeft betaald. Men moet dan _____

Sommige Nederlanders gaan in een ander land wonen als ze wat geld hebben verdiend, omdat _____

Dat bewijst dat de staat de belasting ook niet te hoog kan maken, want dan _____

Maar als de staat te weinig belastinggeld ontvangt, _____

Dat men belasting moet betalen voor een hond is eigenlijk _____, want _____

b. Een land waar niemand belasting betaalt, is dat mogelijk? Beschrijf hoe volgens jou het leven daar zou zijn.

_____

_____

_____

Les 42 De koningin

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 204 + → p. 206

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Nederland heeft een koningin.
  - 2 Past dat wel in een democratie? Ze wordt immers niet gekozen door de bevolking.
  - 3 Inderdaad, dat is wel vreemd. Maar vergeet niet dat in een democratisch land een koning noch een koningin echte macht uitoefent.
  - 4 Wat is dan de rol of de functie van jullie koningin?
Ze bepaalt het gezicht van ons land.
  - 5 Wanneer Nederland op bezoek gaat bij een ander land, dan gaat onze koningin als hoofd van de staat naar dat land.
  - 6 Als er in Nederland iets belangrijks gebeurt, is de kans groot dat onze koningin aanwezig is.
  - 7 Ook sport en kunst vormen een goede gelegenheid voor de koningin om haar belangstelling te tonen. Bij een belangrijke voetbalwedstrijd stuurt ze nu en dan haar oudste zoon.
  - 8 Nu is hij nog prins, maar in de toekomst wordt hij onze koning. Hij vindt sport trouwens ook leuk.
  - 9 Maar in politiek opzicht speelt de koningin toch ook een rol?
Haar aandeel in de politiek is beperkt.
  - 10 Als er een nieuwe regering moet komen, treedt zij op als een soort voorzitter van het parlement.
  - 11 Zij onderzoekt op welke manier een nieuwe regering tot stand kan worden gebracht.
- 1 Maar heeft Nederland ook een koning?
  - 2 Dat is toch niet erg democratisch?
  - 3 Wie oefent in Nederland echte macht uit?
  - 4 Welke andere personen bepalen het gezicht van een land?
  - 5 Is Nederland het enige land met een koning of koningin?
  - 6 Kun je enkele voorbeelden geven van belangrijke dingen waarbij zij aanwezig is?
  - 7 Waarom gaat ze niet zelf?
  - 8 Wie wordt er trouwens koning of koningin, als ze meer dan één kind heeft?
  - 9 Is het niet beter dat ze een groter aandeel heeft?
  - 10 Hoe vaak gebeurt dat?
  - 11 Kan ze zo een regering van haar eigen voorkeur vormen?

12 Allerlei politieke figuren geven haar daarin raad. Vervolgens geeft zij een of twee personen de opdracht een nieuwe regering te vormen. Bij voorkeur een regering die steunt op een meerderheid in het parlement.

13 Je ziet het: ondanks haar beperkte macht, voert de koningin een hoop taken uit. Ze heeft een druk bestaan.

14 Weet je wat ze ook nog doet? Ze opent altijd het parlementaire jaar. Dat gebeurt, om precies te zijn, op de derde dinsdag van september.

15 Dan heeft Nederland zeker vrij?

Nee, was dat maar waar. We krijgen wel vrij op Koninginnedag, op 30 april. Dat is de verjaardag van de moeder van de huidige koningin.

16 Is dat ook niet merkwaardig?

12 Waarom 'bij voorkeur'?

13 Heb je misschien altijd gedacht dat onze koningin een rustig leven heeft?

14 Ze maakt dan de nieuwe plannen van de regering bekend. Over welke onderwerpen gaat het dan bijvoorbeeld?

15 Is er in jouw land ook zoiets als Koninginnedag?

16 Wat vind jij?

C Vul in of aan:

1. Gebruik *geen* of *niet* (**grammatica** nummer 28):

De meeste Nederlanders vinden het niet vreemd dat ze _____ koning of koningin mogen kiezen. De koning of koningin heeft immers _____ macht. Er zijn natuurlijk wel een aantal mensen die liever _____ koningin hebben. Dat is _____ omdat ze een vrouw is en _____ man, maar omdat ze het _____ goed principe vinden dat men een koningin _____ zelf mag kiezen.

2. Vul de juiste vorm van het woord in (**grammatica** nummer 5):

Nederland is een (democratisch) democratisch land. Ook België en Duitsland zijn (democratisch) _____ landen. In landen die (democratisch) _____ zijn, kiest het volk de regering.

42. De koningin

3. Zet het woord in het meervoud (**grammatica** nummer 1 en 2):

De huidige koningin heeft drie (kind) kinderen, allemaal (zoon) _____. Haar moeder, de vorige koningin, had vier (dochter) _____. De kans is groot dat na drie (koningin) _____ Nederland een paar (koning) _____ krijgt.

4. Vul de juiste vorm van het werkwoord in (**grammatica** nummer 12, 20 en 30):

Waarom heb je je les niet goed (leren) geleerd? Wat is er (gebeuren) _____? Je had toch (besluiten) _____ meer tijd aan Nederlands te besteden? Ja, maar de politie heeft (beslissen) _____ dat ik Nederland moet verlaten. Een paar vrienden van mij hebben ook al Nederland (moeten) _____ verlaten.

5. Kies uit *die, dat, waaruit, ...* (**grammatica** nummer 25 en 26):

Nederland is een land dat een regering heeft _____ bestaat uit verschillende partijen. De partijen _____ de regering bestaat, zijn niet altijd dezelfde. Wat zijn de partijen die nu de regering vormen?

6. Vul aan en zet in de juiste volgorde (**grammatica** nummer 14, 15 en 16):

Nederland heeft een koningin. Wie is verbaasd dat Nederland een koningin heeft? Ze staat officieel aan het hoofd van de regering. Officieel _____. De ministers nemen meestal de beslissingen. Meestal _____. Meestal worden de beslissingen _____.

Tineke Lars

Ken je onze koningin? < Niet persoonlijk, maar ik heb haar wel eens op de tv gez____. <
 Bij welke gelegenheid was dat? < Dat was op het nieuws. Ze opende toen een nieuw gebouw. <
 Weet je hoe de koningin heet? < Uhm, Beatrix geloof ik. Is zij erg populair? <
 De meerd____ van de Nederlandse bevolking is voor de koningin. < Staat haar positie nooit ter discussie? <
 Van tijd tot tijd wordt er een discussie gevoerd over het koningshuis. < Maar Nederland zonder koning of koningin? <
 Dat kan ik me niet voorst____. <

Anja Jacques

Heeft jouw land een koning of een koningin? < Wij hebben een president. Dat is democratisch. <
 Vind je een k____ of koningin niet democratisch? < Nee, die wordt immers niet ____ het volk gekozen! <
 Maar onze koningin heeft weinig m____. < Wat is dan haar functie als ze toch geen macht uit____? <
 Ze staat aan het hoofd van de Nederlandse staat. We noemen haar 'het staatshoofd'. < Maar wat d____ ze dan in de praktijk? <
 De koningin is het gez____ van Nederland. Als er iets belangrijks gebeurt, is de koningin erbij aanwezig. < In politiek opzicht heeft ze geen enkele functie? <
 Jawel, officieel zit ze ook in de regering. < En er zijn twee dagen waarop ze vooral in de bel____ staat. <
 Ja, de verjaardag van haar moeder. Maar ook op de d____ dinsdag van september. < Je bedoelt zeker op 30 april, Koninginnedag. <
 Wat is dat voor een dag? <

Dan opent de koningin officieel het
parlementaire jaar. < En wat wil dat zeggen? <
Dan leest zij de 'Troonrede'. Daarin staat
welke plannen de regering heeft. <

E Schrijfopdracht:

Kies een van de volgende schrijfopdrachten.

- a. Je wilt voor een buitenlandse krant een artikel schrijven over de Nederlandse koningin. Je wilt haar eerst een aantal vragen stellen om een beter beeld te krijgen van haar functie en de manier waarop ze die uitvoert. Welke vragen zou je haar stellen?
- b. Er wordt in Nederland regelmatig gesproken over de rol van de koningin. Zo schreef in 2000 de minister-president dat de rol van de koningin dezelfde moet blijven, terwijl een lid van het parlement meende dat de minister-president haar invloed kleiner maakte dan hij in feite is. Hij verwachtte "dat er steeds meer discussie zal zijn over (...) haar rol als *Koning binnen de regering*. Dat is niet goed voor de monarchie en dat is niet goed voor de democratie" (NRC Handelsblad, 19-9-00).
Niet iedereen is het eens over de functie die de koningin moet hebben. Beschrijf enkele meningen die er over dit onderwerp kunnen zijn.

Les 43 Aan het werk

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 208 + → p. 210

B Vragen en beantwoorden:

Gezocht	Hulp in de huishouding Twee dagen per week, liefst 's ochtends
Geboden	Goed loon Prettige sfeer
Belangstelling?	Neem contact met ons op! Tel. 020-6513347

1 Kun je in Nederland gemakkelijk werk vinden?

Dat ligt eraan. Het hangt af van verschillende factoren, met name van opleiding en ervaring.

2 Heb je al een vak geleerd, dan zal het makkelijker zijn.

3 Heb je alleen maar de basisschool gedaan, dan vind je moeilijk een baan.

4 Wat bedoel je met ervaring?

Als je al eerder gewerkt hebt, heb je ervaring. Dan kost het minder moeite om werk te krijgen.

5 Je leeftijd is ook van belang. Jonge mensen vinden sneller een baan dan ouderen.

6 Voor een werkgever is een oude werknemer duurder. Nederland telt relatief veel oudere mensen.

7 Op dit moment is de economische situatie trouwens tamelijk gunstig.

8 De overheid doet ook haar uiterste best om zoveel mogelijk banen te scheppen.

9 Als je een baan zoekt, kijk je in de krant wie werk aanbiedt. Je kunt ook naar een speciaal bureau: het Arbeidsbureau. Daar meld je dat je werk zoekt.

1 Zijn er nog andere factoren die van belang zijn?

2 Met welke vakken vind je tegenwoordig heel makkelijk werk?

3 Zijn er veel van zulke mensen?

4 Welke ervaring heb jij?

5 Alles bij elkaar genomen, wie heeft dan de beste kansen?

6 Welke problemen ontstaan daardoor?

7 Waaruit blijkt dat?

8 Wat kan de overheid doen op dit punt?

9 Maar bij een goede economie hebben de Arbeidsbureaus ook een probleem. Welk probleem?

43. Aan het werk

10 Het Arbeidsbureau helpt je werk te vinden dat bij je past.

11 Lukt dat niet, dan ga je naar de Sociale Dienst. Als je geen werk hebt, heb je namelijk recht op een uitkering.

12 Populair gezegd: je trekt of vangt dan een uitkering.

13 Je kunt ook naar een uitzendbureau, dat in het bijzonder gericht is op het aanbieden van tijdelijk werk.

Een baan is voor veel mensen belangrijk.

14 In de eerste plaats verdienen ze daarmee geld.

15 In de tweede plaats kan werken een prettig gevoel geven. Tenminste, als je werk hebt dat je leuk vindt en als je aardige collega's hebt natuurlijk.

16 In de derde plaats heb je op grond van je werk een plaats of functie in de maatschappij.

17 Mensen zonder werk voelen zich soms buiten de samenleving staan. Er is geconstateerd dat men in ernstige psychische problemen kan raken, doordat men zonder werk zit.

18 Wat vind jij hiervan? Ben je het ermee eens dat werken zin aan je bestaan geeft?

10 Welk werk past het beste bij jou?

11 Dan zoeken veel mensen gewoon geen werk meer, zeggen sommigen. Wat vind jij?

12 Bestaat dit systeem ook in andere landen?

13 Waarom hebben sommige mensen liever tijdelijk dan vast werk?

14 Wie verdienen het meeste, en wie het minste?

15 Welk werk vind jij leuk?

16 Is dat in alle landen net zo belangrijk als in Nederland?

17 Welke oplossing kunnen we hen bieden?

18 Of vind je dat werk alleen structuur geeft aan het bestaan?

C Vul in of aan:

1. Vul de juiste vorm in van het woord (**grammatica** nummer 6):

Mensen werken steeds (kort) korter. Vroeger werkte men (lang) _____ dan tegenwoordig. Men begint nu op (laat) _____ leeftijd met werken, en men gaat (vroeg) _____ naar school. Iedereen gaat tot zestien jaar naar school. Sommige mensen studeren (lang) _____. Het (lang) _____ studeren studenten aan de universiteit.

43. Aan het werk

2. Vul de juiste vorm in van het woord (**grammatica** nummer 6):

Jonge mensen verdienen meestal (weinig) minder dan oude mensen. Oudere mensen hebben immers (veel) _____ ervaring dan jonge mensen en werken daardoor (goed) _____. Mensen boven de zestig werken soms weer (slecht) _____ dan jonge mensen. Daarom houden mensen na hun zestigste het (graag) _____ op met werken. Het (goed) _____ werken mensen tussen de vijfentwintig en vijftig jaar: de (druk) _____ periode in het leven van mensen.

3. Vul aan en zet in de goede volgorde (**grammatica** nummer 14, 15 en 16):

Mijn vader werkt al bijna 40 jaar. Mijn vader heeft al bijna 40 jaar gewerkt.
Mijn vader is 65 jaar. Hij is gestopt met werken, omdat _____.
Mensen werken tegenwoordig korter.
Bijna iedereen vindt werk, omdat _____.
Veel werk gebeurt automatisch, zodat _____.
Straks werken we nog korter. Ik denk dat _____.

4. Zet de woorden in de goede vorm en volgorde (**grammatica** nummer 20):

Mijn vader heeft z'n hele leven (werken) gewerkt. Hij heeft z'n hele leven (werken, moeten) _____. Mijn moeder heeft niet haar hele leven (werken) _____. Zij heeft niet haar leven (werken, kunnen) _____. Toen ik werd geboren, is zij met werken (stoppen) _____.
Mijn zus is (blijven, werken) _____ toen haar kind geboren werd.
De tijden zijn (veranderen) _____.

D Geef antwoord:

	Gerda	Hamid
Heb jij wel eens een baantje gehad? <		Zeker, ik moet toch g_____ verdienen. En op dit moment werk ik ook. <
O, wat doe je dan? <		Ik werk bij een schoonmaakbedrijf. <
Maar je z_____ toch op deze cursus? <		Ja, maar daarnaast werk ik, vooral in de avonduren en in _____ weekend. <
Heb je dan nog wel t_____ om je huiswerk te maken? <		Ik moet toegeven dat het niet altijd lukt. <
Het lijkt me een druk bestaan: werken en st_____.		
	Ilona	Jasmine
Zeg, jij zoekt toch werk? Ik zie hier een baan in de krant. <		Wat v_____ baan is dat? <
‘Gevraagd, een hulp in de huish_____ bij een oudere dame, twee ochtenden per week.’ <		Staat er een telefoonnummer bij? <
Ja, je kunt zo bellen. <		O, dat g_____ ik doen. Ik wil graag wat bijverdienen. Ik kan wel wat geld gebruiken. <
...		
En, heb je nog over dat baantje geb_____? <		Ja, en ik ben aangenomen. Bij een Nederlandse mevrouw. <
Wat moet je doen? <		Ik moet het huis opruimen, afw_____ en ook boodschappen doen. <
Is het een oude vrouw? <		Ja, ze kan niet meer goed lopen. En ze vindt het erg gezellig als ik kom. <
Dus je kunt ook je Nederlands een beetje oefenen? <		Ja, ik doe mijn b_____ om zoveel mogelijk Nederlands met haar te praten. <
H_____ je daar wel tijd voor? <		Soms zit ik lang met haar te praten en koffie te drinken. Dan zegt ze opeens: O, het is half twaalf. Wat vliegt de tijd! <

Les 44 De regering

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 212 + → p. 214

B Vragen en beantwoorden:

1 Wat is de taak van de regering?

De regering vormt het bestuur van heel Nederland en neemt daardoor een centrale positie in.

2 Ze stelt plannen op en voert plannen uit.

3 Dergelijke plannen vormen het beleid van de regering. Een regering heeft maximaal vier jaar de tijd om haar plannen uit te voeren.

4 De regering bestaat uit ongeveer twaalf ministers.

5 Elke minister heeft de zorg voor een deel van het bestuur.

6 Er is bijvoorbeeld een minister van economische zaken, een van onderwijs en een minister van defensie. Die laatste heeft de zorg voor het leger.

7 Ook is er een minister die zich bezighoudt met de samenwerking met landen uit de Derde Wereld.

8 De minister-president is de voorzitter. Hij (tot op heden was het altijd een man) leidt de vergaderingen.

9 Wat is in dit verband de rol of functie van de Tweede Kamer?

Ministers verschijnen regelmatig in de Tweede Kamer. Ze moeten antwoorden op vragen en nadere informatie geven. Kennelijk heeft de Tweede Kamer veel macht. Inderdaad.

10 De Tweede Kamer beslist of de minister een plan mag uitvoeren.

1 Vormt ze ook het bestuur van dorpen, steden en provincies?

2 Op welke gebieden maakt ze plannen?

3 Kan een regering ook langer blijven zitten?

4 Waarom 'ongeveer'?

5 Heeft de koningin meer macht dan de ministers?

6 De minister van onderwijs heeft altijd heel veel zorgen. Welke problemen zijn er bijvoorbeeld?

7 Maar Nederland is zo'n klein land, wat kan het doen voor de arme landen?

8 Een keer per week praat hij ook met de koningin. Waarover zouden ze praten?

9 Wat is het voordeel hiervan?

10 Sommige partijen zijn het bijna nooit eens met de regering. Welke partijen?

44. De regering

Een voorstel kan worden aangenomen en wordt dan een wet. Soms weigert de Kamer een voorstel aan te nemen.

11 Dan zit de regering in een lastige positie.

12 Hoe word je lid van de Tweede Kamer?

Daarvoor moet je door het volk gekozen worden.

13 Alle Nederlanders van 18 jaar en ouder mogen kiezen. Dat gebeurt eens in de vier jaar.

14 Hoe komt een nieuwe regering tot stand? De regering wordt gekozen door de Tweede Kamer.

15 De politieke partij die de meerderheid heeft – de helft plus 1 – vormt in principe de regering.

16 In Nederland heeft echter geen enkele partij de meerderheid. De grote partijen zijn daardoor gedwongen tot samenwerking.

17 Wat zijn de belangrijkste politieke partijen? De PvdA, de VVD, het CDA, Groen Links en D66.

18 Hun opvattingen of standpunten over belangrijke kwesties zijn verschillend, maar in de praktijk blijken de tegenstellingen nogal klein.

19 Weet je welke partijen op dit ogenblik deel uitmaken van de regering?

20 Tot welke partij zou jij willen behoren? Of durf je dat niet te zeggen?

11 Wat kan de minister, of de hele regering, dan doen?

12 Kan jij lid worden?

13 En als je in het buitenland bent?

14 Herinner je je nog de functie van de koningin op dit gebied?

15 Wat bedoelen we met 'de helft'? De helft waarvan?

16 Hoe is dat in jouw land?

17 Je mag ook een nieuwe partij vormen. Welke partij zou jij willen vormen?

18 Nederland is politiek dus een rustig land. Jouw land ook?

19 Welke partijen werken nu samen?

20 Vind je het moeilijk om daarover te praten?

C Vul in of aan:

1. Gebruik je *geen* of *niet*? (**grammatica** nummer 28):

De Nederlandse politieke partijen zijn niet echt groot. Er is _____ politieke partij die de meerderheid heeft. Daarom kan _____ enkele politieke partij alléén de regering vormen. Eén enkele partij heeft immers _____ meerderheid.

44. De regering

2. Gebruik je *de* of *het*?

een klein deel	<u>het</u> deel
een groot volk	_____ volk
een politieke partij	_____ partij
een mooi land	_____ land
een persoonlijke voorkeur	_____ voorkeur

3. Zet het woord in het meervoud (**grammatica** nummer 1 en 2):

De Nederlanders kiezen elke vier jaar de (lid) leden van de Tweede Kamer. De politieke (partij) _____ die de regering vormen, kiezen de (minister) _____. De (verschil) _____ tussen de partijen zijn meestal erg klein.

4. Vul aan volgens het voorbeeld (**grammatica** nummer 29):

De regering *helpt* mensen zonder werk.

Mensen zonder werk worden door de regering geholpen.

Wie *kies*t de leden van het parlement?

Door wie _____ de leden van het parlement _____?

Welke partijen *vormen* de regering?

Door welke partijen _____ de regering _____?

D Geef antwoord:

Herman

Norbert

Ken jij de namen van de grote politieke partijen in Nederland? <

Ik k_____ er een paar: VVD, PvdA en CDA. <

Je noemt inderdaad de grootste. Weet je ook welke partijen in de regering zitten? <

Nee, maar dat verand_____ toch ook regelmatig? <

Ja, dat is juist. De opvattingen lijken nogal verschillend als je de mensen op de tv hoort spreken. <

Maar de grote partijen werken wel samen? <

Ja, in de praktijk zijn de tegenst_____ niet groot. Het is vaak een politiek spel. <

Hoe komt de regering eigenlijk tot stand? <

Er zijn eerst verk_____ voor de Tweede Kamer. <

Is dat het parlement? <

Ja. De partij met de meeste leden in het parlement gaat dan een regering v_____. <

Dus dan is er maar één p_____ in de regering. <

Nee, dat gaat niet. Er is namelijk geen enk_____ partij die de meerderheid heeft. Men moet altijd samenwerken. <

Uit hoeveel personen best_____ de regering? <

Meestal zijn er twaalf ministers. Er is een minister voor onderwijs, voor verkeer, enzovoort. <

Werkt de regering samen met het parlement? <

Soms. De belangrijkste t_____ van het parlement is het controleren van de regering. <

Hoe doet de Tweede Kamer dat? <

Als een m_____ een nieuw plan heeft, legt hij dat eerst uit aan de Tweede Kamer. Het parlement kan dan kiezen: eens of oneens met het plan. <

Kunnen ze het plan ook vera_____? <

Dat kan ook. Als de Tweede en de Eerste Kamer het wel met het plan eens zijn, kan de regering het gaan uitv_____. <

E Schrijfofdracht:

Maak de volgende zinnen af:

De regering voert plannen uit op het gebied van _____

De minister van economische zaken zorgt ervoor dat _____

En de minister van onderwijs heeft als taak dat _____

De Tweede Kamer controleert de regering.

De Kamer vraagt bijvoorbeeld: doet de regering ook wat ze _____?

Als bijvoorbeeld bepaalde kosten erg hoog worden, wil de Kamer weten _____

Als de regering niets doet, kan de Kamer vragen _____

Hoe komt een nieuwe regering tot stand? De Tweede Kamer _____

Kan de grootste partij de regering vormen. In principe kan dat, maar _____

Daarom moeten de partijen samenwerken. Dat is in principe niet zo moeilijk, want de opvattingen _____

Les 45 Veel succes!

A Luisteren en lezen:

Groene Boek: p. 216 + → p. 218

B Vragen en beantwoorden:

- 1 Eindelijk, het is zover. Dit is de laatste les.
  - 2 Herinner je je nog de eerste les?
Zeker, die staat mij nog scherp voor de geest.
  - 3 De meesten van jullie kenden toen nog geen enkel woord. Hoe is de situatie nu?
  - 4 Jullie hebben deze cursus gevolgd om Nederlands te leren. Hebben jullie je doel bereikt? Wie wil ingaan op die vraag?
  - 5 Ja, ik wel. Ik spreek nu vaak Nederlands, hoewel ik de taal nog niet helemaal beheers.
  - 6 Volgens mij is het leren ook een kwestie van doen. Je moet wat je geleerd hebt, telkens toepassen.
  - 7 Als ik mijn kennis van het Nederlands vergelijk met die van enige tijd geleden, ben ik werkelijk verbaasd.
  - 8 Ik heb veel geleerd. Daarover ben ik zeer tevreden.
Nou, dat klinkt positief. Zijn er nog meer reacties?
  - 9 Ik kan mij nu redden.
  - 10 Maar ik vraag mij af waarom er niet meer uitleg wordt gegeven over de regels van de taal. Dat past toch in een taalcursus?
  - 11 Daarop zal ik meteen reageren.
Ons standpunt is: de regels met betrekking tot de taal leer je vooral via de tekst.
  - 12 Je kunt beter aanvankelijk veel woorden leren en die gebruiken in de praktijk.
- 1 Is dit echt je laatste Nederlandse les?
  - 2 Wat herinner jij je nog van de eerste les?
  - 3 Hoeveel woorden ken je nu ongeveer?
  - 4 Wil jij er nu even op ingaan?
  - 5 Hoe blijkt dat?
  - 6 Hoe heb jij je kennis kunnen toepassen in de afgelopen weken?
  - 7 Wat kan je zeggen als je Nederlands van toen en nu vergelijkt?
  - 8 En jij?
  - 9 In welke situaties kan jij je nu redden?
  - 10 Vind je ook dat je met uitleg over de regels beter leert spreken?
  - 11 Vind je dat je die regels gemakkelijker met een grammatica leert?
  - 12 Vind je niet dat je soms te veel woorden moest leren?

45. Veel succes!

13 Verder geldt: als je veel regels kent en weinig woorden, kun je onmogelijk een gesprek voeren!

14 Wat vonden jullie van de inhoud?

De meeste teksten vond ik de moeite waard.

15 Je leert via de teksten de meest gebruikte woorden.

16 Je komt ook veel te weten over Nederland, zoals over het onderwijs, over de politieke structuur en over allerlei maatschappelijke omstandigheden.

17 Tot slot: bedankt voor uw lessen.

Graag gedaan. Ik wens jullie verder veel succes!

13 Kennen de Nederlanders trouwens de regels?

14 Welke teksten vond je minder de moeite waard?

15 Wat deed je als je woorden was vergeten?

16 Hoe voel je je nu in dit land?

17 Wat ga je doen na deze cursus?

C Vul in of aan:

1. Vul in: *je, jouw, uw, ...* (**grammatica** nummer 18):

Herinneren jullie je nog dat de leraar zei dat Nederlands gemakkelijk is? Ja, dat herinneren we _____ nog goed. De leraar herinnert _____ ook nog goed dat we _____ niet geloofden. Mijn vrouw herinnert _____ dat ze zei: maar waarom kost Nederlands leren dan zoveel moeite? Herinner _____ nog wat de leraar daarop antwoordde? O ja, dat herinner ik _____ nog heel goed. Hij zei: dat komt door een verkeerde manier van leren.

2. Vul in: *die, dat, deze, dit* (**grammatica** nummer 3):

In les 45 staat een tekst. Deze tekst gaat over 'de laatste les'. Op _____ bladzij staan ook een aantal nieuwe woorden. Sommige cursisten kennen al een paar van _____ nieuwe woorden. Hoeveel woorden staan er eigenlijk in _____ boek? Heb je al _____ woorden ook onthouden? Nee, ik denk dat ik een derde van _____ aantal ben vergeten.

45. Veel succes!

3. Vul in: *die* of *dat* (**grammatica** nummer 25):

We hebben een boek gebruikt dat veel teksten en woorden bevat. Er zijn ook boeken   weinig teksten bevatten. De laatste tekst is een tekst   over de laatste les gaat. Het is een tekst   niet zoveel nieuwe woorden bevat. Ik zat in een groep   uit veertien personen bestond. Er was ook een meisje   uit Duitsland kwam. Van de cursisten   Nederlands leerden, was zij de beste. Duits is immers een taal   erg op Nederlands lijkt.

4. Vul de juiste vorm in (**grammatica** nummer 5 en 6):

De laatste les was een (leuk) leuke les. De laatste les vonden we allemaal het (leuk)   . Er waren natuurlijk ook minder (leuk)   lessen. Dat waren lessen met teksten waarin een (groot)   aantal (nieuw)   woorden stond. Zulke (groot)   aantallen konden we niet altijd onthouden.

De docent Alfred, Judith, Hamza

Zo, de laatste les. Vertel eens, hebben jullie een beetje Nederlands geleerd? <
Een paar weken geleden spr   jullie nog geen woord Nederlands. Beheers je de taal nu goed? <

Een beetje? Ik zou zeggen: heel veel. <

Nog niet helemaal, maar ik k   erg veel woorden. <

Wie van jullie gebruikt nu regelmatig Nederlands in het dagelijks leven? <
Wie wil ingaan op die vr   ? <

Ja, ik. Ik spreek het al vanaf de eerste dag van deze taalcursus. <

O, ja, maar jij _____ getrouwd met een
Nederlandse. <

Dat kan wel zijn, ik ken veel buitenlanders
die ook met een Nederlandse getrouwd
zijn, maar nog altijd Engels s_____! <

Je wil maar zeggen: als je Nederlands
k_____, moet je het ook in de praktijk
gebruiken. <

Dat heb ik gemerkt: leren is een kw_____
van veel doen. <

Wie heeft nog een andere reactie? Vaak
missen cursisten aand_____ voor
grammatica. <

Ja, dat heb ik wel gemist. Waarom
besteedt u niet meer aandacht aan de
r_____ van de taal? <

Dat is een lastige vraag. Dan moet je
eigenlijk antwoord geven op de vraag:
Hoe leren mensen een taal? <

Dat is toch niet voor iedereen hetzelfde?
De een leert heel snel, de ander l_____.
De een via regels, de ander via woorden. <

Toch kun je in het algemeen zeggen:
het is beter in het begin vooral woorden
in teksten te leren. En met die woorden
kun je meteen 'aan het werk':
Nederlands praten! <

Dat _____ ik met u eens. <

Wil iemand nog iets zeggen over de
inhoud? <

Zeker: ik vond de meeste teksten beslist
interessant. Ik heb niet a_____ Nederlands
geleerd, maar ook veel over Nederland. <

Dat was ook de bedoeling. <

Tot slot: hartelijk bed_____ voor uw
lessen. <

Graag gedaan, en... tot de volgende
cursus. <

E Schrijfopdracht:

a. Maak de volgende zinnen af:

Ik vond de Nederlandse cursus in het begin _____

Ik herinner me nog dat ik in de eerste les _____

Maar het is me nu gelukt om _____

Ik besteedde heel veel tijd aan _____

Nederlands leren is een kwestie van _____

Ik leerde luisteren door _____

Woorden leren deed ik vooral door _____

De grammatica is moeilijk te begrijpen, maar de leraar zei steeds _____

Als ik van tevoren had geweten wat je ervoor moet doen, _____

Maar nu de cursus is afgelopen _____

b. Schrijf een briefje aan je docent waarin je hem/haar uitlegt wat jouw mening is over de cursus. Je kunt schrijven over het tekstboek en dit oefenboek, over het luisteren, de lessen, de gesprekken in de les en over de grammatica.

Sleutel bij de C-oefeningen

Les 1

C1: kom (2x), komt, kom, komt (4x)
C2: woont, woon, woont (2x), woon (2x),
woont (2x)
C3: bent, ben (3x), is
C4: uw, mijn, jouw (je), mijn
C5: zij (2x), hij (2x)

Les 2

C1: kom (2x), komt (3x), komen (4x)
C2: woon, woont, woon, woont, woon,
wonen (4x)
C3: heb (2x), heeft, heb, hebben, heeft,
hebben (2x)
C4: in, uit, in, met, in, op, bij

Les 3

C1: wonen, spreken, kennen, leren (2x),
praat, spreek, ken,
C2: niet, geen, niet, geen, niet
C3: waarom, welk, waarom, waar, wanneer,
wat, hoe, welke, wie

Les 4

C1: op (4x), in (2x), per, in, om, in, om
C2: dagen, lessen, teksten, weken, talen,
vragen
C3: leer, leren, spreken, spreekt, duurt,
duren
C4: niet, geen (2x), niet, geen (2x), niet,
geen

Les 5

C1: Engelse, Engels, nieuwe, groen, oud,
groene, oude, nieuw, moeilijke, moeilijk
C2: leren, luisteren, lezen, zeggen,
herhalen, begrijpen, luistert, luister,
luisteren (3x)
C3: niet, geen (3x)

Les 6

C1: zeven, kwart over zeven, half acht,
kwart voor acht, kwartier, acht
C2: vier, vijf over vier, tien voor half vijf,
vijf over half vijf, tien voor vijf
C3: uw, jouw (je), mijn (2x), hun (2x)

Les 7

C1: ga (2x), gaan, gaat, gaan, ga
C2: geen, niet (2x), geen, niet
C3: de, het (2x), de (2x), het
C4: welke, welk, dat, ons, elke

Les 8

C1: naar, in, bij, op, aan
C2: tafels, stoelen, leerlingen, jongens,
meisjes, oefeningen, keer, uur, lessen
C3: geen, niet, geen, niet
C4: drinkt u, drink ik, ik drink, kost een
kop thee, een kop thee kost

Les 9

C1: jou, jouw (je), mij, mijn, u, uw, mij,
hun (3x)
C2: vol, volle, vrije (2x), groot, grote, kleine,
klein
C3: kom (2x), komt, komen, stopt, nemen,
verliest, hebben
C4: niet, geen, niet (2x), geen, niet

Les 10

C1: uit (2x), in, van (2x)
C2: op, in, op, om, tot, tussen, op, voor
C3: warmer, kouder, korter, langste,
rustiger, drukker, drukste
C4: gewerkt, geduurd, geleerd, gemist,
gewacht, gevraagd

Sleutel bij de C-oefeningen

Les 11

C1: woonde, vertelde, duurde, kende, woonden, werken, wonen

C2: woont, spreek, leer, woont, spreekt, leer, leert, wonen, leren

C3: ruim, ruime, nauw, nauwe, klein (2x), kleine, klein

C4: uw, mijn, jouw, jullie, onze, hun, haar, zijn

Les 12

C1: geen, niet, geen, niet, geen, niet (2x)

C2: ik koop, koop ik, ga ik, laat ik, gaat u, ik doe, vind ik, hoef ik

C3: gezelliger, lager, gemakkelijker, moeilijker, goedkoper, duurder

Les 13

C1: het, de, het (3x), de

C2: geweest, gemaakt, geduurd, gewacht, gesteld, gelukt

C3: haar, zijn, hun, jouw (je), haar (3x), zijn

C4: u, me, je, me, zich, je, ons

C5: woonde, werkte, ging, bleven, woonden, konden, hadden, kwamen, aten

Les 14

C1: kan ik, ken ik, ik ken, vindt u, staan alle straten, zie ik, moeten we, nemen we, we moeten

C2: klein, drukke, ruimer, rustiger (2x), drukke

C3: geleerd, geprobeerd, gelukt, vergeten, herhaald, onthouden, geleerd, bedoeld

C4: bent, ben, zijn, ben (2x), zijn, heb, heeft

C5: niet, geen, niet, geen (2x)

Les 15

C1: gedaan, gehad, gedaan, gekocht, gebeld, was, bleek, gepraat, verteld, bekeken

C2: hele, leuk, interessant, Chinese, grote, mooie, mooi, Chinese, lang, mooi

C3: ik kan, maak ik, vergeet jij, vergeet ik

C4: niet (2x), geen (3x), niet, geen (2x)

Les 16

C1: tien uur, vijf over tien, kwart over tien, tien voor half elf, half elf, vijf over half elf, kwart voor elf, vijf voor elf

C2: vertrekt, vertrek, vertrekt, vertrek, vertrekken

C3: gemist, gevraagd, gezegd, gewacht

C4: gemist, moeten wachten, willen drinken, kunnen krijgen, gaan zitten

C5: goedkoper, sneller, langzamer, snelste, langzaamste

Les 17

C1: gebeld, gevraagd, onderzocht, gekomen, gewacht, gezegd, gegeven

C2: geen (2x), niet, geen

C3: ik bel, belt u, ziek is, gaat u, de dokter... langskomt

Les 18

C1: kinderen, zonen (zoons), dochters, broers, zussen, families, gezinnen, weken

C2: ver, dure, verre, duur, groot, kleine, groot, mooi

C3: haar (4x), zijn (2x), haar, hun, zijn (2x), uw

C4: aangekomen (2x), komt aan, komen aan, aankomen, gaat weg, weggegaan, weggaan, weg te gaan

Sleutel bij de C-oefeningen

Les 19

C1: geweest, gekregen, getroffen, gegaan, moest, stonden, was, moest

C2: gaat, ga, gaan, ga, gaat, ga, doe, doet (2x), gaat, staan op, sta op, staat op

C3: geen, niet, geen (2x), niet, geen

C4: die, dat, die (2x), dat, die

Les 20

C1: eet ik, ik eet, heb ik, heb ik, ze meegaat, gaan we, nemen we

C2: naar, in, naast, voor, bij, na, naar, in

C3: gaat, gaan, ga, gaan, ga, doe, doet, doen (2x)

C4: haar (4x), zijn, uw (2x), mijn, onze, hun

Les 21

C1: groeit, groeide, gegroeid, werkten, verteld, gewerkt

C2: sneller, snel, sneller, langer, langzamer, langer, snelste

C3: meer, minder, meeste, betere, meer, beste, meeste

C4: leefden, stierven, kon, had, leed, kregen, gingen, aten

Les 22

C1: maakt, vindt, vind, vindt, doet, was, bleef, werkten, kwamen, kregen, moesten

C2: gewerkt, verdiend, betaald, werkte, verdiende, veranderd

C3: hem (3x), mij, haar (2x), jullie, ons

C4: leuke, leuk, interessant, groot

Les 23

C1: vier, viert, vieren (2x), gevierd, getrouwd

C2: viel, kregen, genomen, gegaan, waren, vond, gedaan, begonnen, gingen,

klaargemaakt, gegeten, gekeken

C3: die, dat, die, dat (3x), die

Les 24

C1: bijzondere, bijzonder, groen, vlak, rustige, blauwe, mooi, slechte, grote

C2: maanden, keer, jaar, buitenlanders, uur, weken, cursussen

C3: heb ik in Frankrijk gewoond, 10 jaar in Frankrijk gewoond, samen met zijn vrouw gekomen, in Amsterdam op kamers gewoond

C4: gezinnen, vrouwen, mannen, moeders, kinderen, vaders, zonen (zoons), dochters

Les 25

C1: handen, armen, ogen, oren, benen, vingers, neus, rug, schouders

C2: jong, goede, goede, goed, gezond, ons, slechte

C3: haar, onze, jouw (je), onze, je, uw, mijn, hun

C4: vaker, korter, onder, langer, betere, meer

C5: daarom roep ik de dokter, roep de dokter, als mijn zoon ziek is roep ik de dokter, mijn zoon ziek is

Les 26

C1: uw, jouw, mijn, zijn, haar, hun

C2: niet, geen, niet, geen (2x), niet

C3: haar (2x), hen, mij, haar, mij, haar

C4: ontmoet, gezien, verteld, getrouwd, samengewoond, toegestaan, uitgelegd, beschouwd

C5: kinderen, zonen (zoons), dochters, vrienden, vriendinnen, dagen, weken, maanden

Sleutel bij de C-oefeningen

Les 27

C1: kleiner (2x), sneller, langzamer, duurder, goedkoper

C2: me, hun/ze, me, je, haar

C3: ik heb, had ik, bleek hij

C4: gebeld, verteld, gestuurd, gezegd, aangekomen, ontvangen, gesproken

Les 28

C1: gedaan, kwam, gelezen, gegeten, gekeken, vertrokken, gebleven, moesten

C2: geen (2x), niet, geen, niet (3x), geen

C3: Henk met Anne, met hem mee naar de film, met hem meegaan naar de film, hij laat op, laat opstaan

C4: al heel goed Nederlands spreek, ik al goed Nederlands spreek, ik al 2 jaar in Nederland woon, u vroeger gewoond hebt

Les 29

C1: dat, die (2x), dat

C2: kleine, ziek, ziek, gezonde, klein, ziek

C3: dat, die (2x), dat, dat, die

C4: hem, mij (2x), zich, haar, hen/ze (2x), mij, hem

Les 30

C1: haar (4x), hun, uw, jouw

C2: dat, die, dat, die, dat

C3: scholen, wonen, gaan, woont, loopt, zit, ligt

C4: begint vandaag om 10 uur, de school vandaag om 10 uur begint (2x), begint de school om 10 uur

Les 31

C1: de deur opendoen, doe jij de deur open, opengedaan, gehoord, binnengekomen, gevonden, uitleggen, legt goed uit, uitgelegd

C2: zijn (4x), mijn, jouw (je), hun (2x), jullie, onze

C3: niet, geen (2x), niet (2x), geen, niet

C4: we elkaar al lang niet hebben gezien, we elkaar vroeger veel vaker zagen, iedereen koffie wil, Henk de kinderen naar bed brengt, Laila en Paul naar huis gaan

Les 32

C1: zag, keek, bleef, dacht, gedaan, toegestaan, gedaan, zat, weggegaan, verdween

C2: die, dat (3x), die (2x)

C3: toegestaan, staat toe, toestaan, voorgedaan, doen voor, toegestaan

C4: mag alles, in Nederland alles mag, is de politie gekomen, de politie binnen 5 minuten is gekomen

Les 33

C1: invullen (2x), dit formulier in, dit formulier ingevuld

C2: niet, geen, niet, geen (2x)

C3: die, dat, die (2x), dat, die (2x)

C4: mij, uw, mijn, me, mijn (2x), haar (2x), u

C5: groot, grote, klein, groot, persoonlijke

Les 34

C1: gekocht, gezocht, waren, gevonden, geleend, zaten, verteld

C2: die, dat, die, dat (2x), die (2x)

C3: geen (2x), niet, geen, niet, geen, niet, geen (2x)

C4: dat, die, deze, dat, dit

Les 35

C1: naar, van, naar, in, met, in (2x)

C2: klein, kleine, klein, groot, grote

C3: duurder, goedkopere, duurder, duurste

C4: opgemerkt, opgevallen, valt op, opvalt, opmerken

Les 36

C1: programma's, discotheken, vrienden, vriendinnen, kinderen, feestjes, vriendjes, vriendinnetjes

C2: geen, niet (2x), geen, niet

C3: liever, liefst, leuker, minder, meer

C4: is vorig jaar opgehouden met werken, houdt op met werken, ophouden met werken, toegenomen, ook in de toekomst toenemen, nodigt graag vrienden uit, uitgenodigd, uit te nodigen, ophouden met werken

C5: mijn (2x), haar, hem, hun (2x), ons, jullie, hun

Les 37

C1: ontvangen, geschreven, verteld, gelukt, gepakt, aangewezen, gevraagd

C2: ontvangen, begrepen, gebleven, vertrokken, gewoond, gekeken, gegaan, geslapen

C3: geregend, opgehouden, weggegaan, aangekomen, opgeleverd

C4: zachter, warmer, kouder, kleiner, warm, koud

Les 38

C1: onze, ons, haar, ze, uw, je, mijn (2x)

C2: haalt elke week vuil op, haalt de gemeente vuil op (2x), de gemeente vuil ophaalt, vuil ophalen, vuil op te halen

C3: die (2x), dat, die, dat (2x)

C4: niet (2x), geen, niet, geen (2x)

Les 39

C1: grote, groot, nieuw, nieuwe, jonge, jong, financiële, ernstig, ernstige,

goedkoop, duur

C2: geen (2x), niet, geen, niet (2x)

C3: een baan heb, ik een hele goede baan heb, we niet voldoende geld bezitten, we veel geld van de bank hebben geleend

C4: naar de bank gegaan, veel informatie gevraagd, geld aan de bank gevraagd

Les 40

C1: grote, groter, kleinere, kleiner, grootste (2x), grootst

C2: waaraan (2x), waarmee (2x), waarop, waar op

C3: levert op, opleveren, opgeleverd, op te leveren

C4: gebleven, gezwommen, gezeild, uitgerust, waren, gingen, voelden, gedaan, gegeten, geholpen

Les 41

C1: geweest, gevraagd, moest, begreep, stond, geholpen, in te vullen, gebeurd, kreeg, zou, vroegen, gezocht

C2: hoeven betalen, betaald, verdiend, moeten betalen, moeten aantonen, kunnen aantonen, gestuurd, ontvangen, aangetoond

C3: die, waarvan, waarop, dat, die, waarvan, die

C4: geen (3x), niet, geen (2x), niet, geen

Les 42

C1: niet, geen (3x), niet, geen (2x), niet

C2: democratisch, democratische, democratisch

C3: kinderen, zonen (zoons), dochters, koninginnen, koningen

C4: geleerd, gebeurd, besloten, beslist, moeten

C5: dat, die, waaruit

Sleutel bij de C-oefeningen

C6: Nederland een koningin heeft, staat ze aan het hoofd van de regering, nemen de ministers de beslissingen, door de ministers genomen

Les 43

C1: korter, langer, latere, vroeger, langer, langst

C2: minder, meer, beter, slechter, liefst, beste, drukste

C3: al bijna 40 jaar gewerkt, hij 65 jaar is, mensen tegenwoordig korter werken (2x), we straks nog korter werken

C4: gewerkt, moeten werken, gewerkt, kunnen werken, gestopt, blijven werken, veranderd

Les 44

C1: niet, geen (3x)

C2: het (2x), de, het, de

C3: leden, partijen, ministers, verschillen

C4: worden door geholpen, worden gekozen, wordt gevormd

Les 45

C1: je, ons, zich, hem, zich, je je, me

C2: deze (2x), die, dit, die, dat

C3: dat, die (4x), dat, die (2x)

C4: leuke, leukst, leuke, groot, nieuwe, grote